

ועדת מבקר העירייה

יום רביעי ז' ניסן תשס"ט
1 אפריל, 2009

לכבוד
מר חיים ביבס – ראש העיר
נכבדי,

הנדון : דוח ביקורת מבקר העירייה לשנת 2008

על פי הוראת סעיף 170ג לדיני העיריות [דו"ח המבקר], אני מתכבד להגיש בזה את דוח הביקורת השנתי על ממצאי הביקורת שנערכה בשנת 2008. בחודש ספטמבר 2008 הוגשה תביעה נגדי על ידי חבר מועצה בהמשך ובנוגע לדוח ביקורת (השלמת המקווה במגרש 617 בקייזר). בחודש ינואר 2009, נמחקה התביעה ע"י חבר המועצה בהסכמת הנתבעים. ארצה לומר כי הגשת תביעה כנגד מבקר עירייה, ולא דווקא במקרה דנן, יש בה כדי להרתיע מבקר מלעשות את עבודתו נאמנה. קיימת חשיבות רבה לכך שמבקר העירייה יוכל לבצע את עבודתו בלא חשש ובלא פחד שהמבוקרים ינסו להשמיצו ולפגוע בו. חובה עליכם, נבחרי הציבור, וחובה על עובדי העירייה לזכור כי לצורך מילוי תפקידה על הביקורת לפעול ללא מורא ואל להם למבוקרים לנסות להפחידה ולהרתיעה מלעשות מלאכתה ולומר את דברה. דוח הביקורת מתייחס לפעילות העירייה בשנת 2008. דוח זה משקף את עיקר הפעילות של מבקר העירייה בשנה החולפת, קיימים נושאים נוספים שנבדקו אך עניינם עדיין לא התגבש לכדי דוח, אלה יוגשו במהלך התקופה הקרובה. תפיסת עולמי כמבקר העירייה, כמוצג במאמרו של עו"ד יהודה טוניק : החוק, המשפט והביקורת הפנימית בישראל – "הביקורת פועלת תוך התהוות הדברים ותפקידו של מבקר כמכשיר יעיל לפתרון והדרכה של גוף דינמי מתפקד. ביקורת יכולה וצריכה להיות כלי ניהולי ממדרגה ראשונה." הביקורת עושה כדי לסייע בשיפור הליכים ותיקון ליקויים גם במהלך השוטף של העבודה ותוך כדי ביקורת. תודתי לראש העיר, סגניו, חברי מועצת העיר ועובדי העירייה על שיתוף הפעולה המאפשר עבודה סדירה של הביקורת.

בכבוד רב,

אריק משיח
מבקר העירייה

העתק :
יו"ר הועדה לענייני ביקורת
חברי הועדה לענייני ביקורת

דוח מבקר העירייה לשנת 2008

תוכן העניינים

3 - 8	עיקרי הוראות החוק
8 - 12	דוח מס' 1 – תלונתו של מנהל בייס לכדורגל, ש.י.א הספורט
12 - 15	דוח מס' 2 – חקירת משמעת – תלונתו של מנהל מח' רישוי ובניה
15 - 18	דוח מס' 3 – חקירת משמעת בנוגע ליו"ר ועד העובדים בעירייה
18	חו"ד – השתתפות בהוצאות החזקת רכב של עובדת עירייה
19 – 45	דוח מס' 4 – בטחון שעת חירום ובטיחות במוסדות ציבור
45 - 49	דוח מס' 5 – העסקת קרובים בעיריית מודיעין מכבים רעות
49 – 74	דוח מס' 6 – תלונת מנכ"ל החכ"ל בנוגע לאי סדרים כספיים בחברה
75 – 123	דוח מס' 7 – יצירת חיובי ארנונה
123	מעקב תיקון ליקויים לדוח הביקורת 2005/6

עיקרי הוראות החוק על פיהם פועל מבקר העירייה

הבסיס החוקי לעבודת מבקרי העיריות הוא בדיני עיריות, פרק תשיעי סימן א'. מעודכן נוכח החוק לתיקון פקודת העיריות (תיקון מס' 80), התשס"ב – 2002.

1. מינוי מבקר עירייה

סעיף 167 ב בדיני העיריות מחייב מינוי מבקר לעירייה :
" (ב) המועצה, בהחלטה ברוב חבריה, תמנה לעירייה מבקר במשרה מלאה".

2. כשירות להתמנות למבקר עירייה

כדי להבטיח את רמתם המקצועית של המבקרים ולמנוע מינויים בלתי ראויים, נקבעה ההוראה הבאה בסעיף 167(ג)(ד), מינוי מבקר :

" (ג) לא ימונה ולא יכהן אדם כמבקר עירייה אלא אם כן נתקיימו בו כל אלה :

(1) הוא יחיד ;

(2) הוא תושב ישראל ;

(3) הוא לא הורשע בעבירה שיש עימה קלון ;

(4) הוא בעל תואר אקדמי מאת מוסד להשכלה גבוהה בישראל או מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהכיר בו, לענין זה, מוסד להשכלה גבוהה בישראל, או שהוא עורך דין או רואה חשבון ;

(5) הוא רכש נסיון במשך שנתיים בעבודת ביקורת ;

(6) הוא אינו חבר בהנהלה פעילה של מפלגה או בהנהלה פעילה או בגוף דומה אחר של רשימת מועמדים

שהתמודדה בבחירות לרשות המקומית ; "

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג), רשאי הממונה על המחוז לאשר מינויו של אדם אשר לא נתמלא בו אחד מן התנאים המנויים בפסקאות (4) ו - (5) לסעיף קטן (ג), כמבקר העירייה, אם הוא רכש נסיון במשך עשר שנים בעבודת ביקורת בגוף ציבורי כמשמעו בחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב - 1992.

3. תפקידי המבקר

סעיף 170א ס"ק [א] בדיני העיריות מגדיר את תפקידי המבקר כדלקמן :

" (א) ואלה תפקידי המבקר :

(1) לבדוק אם פעולות העירייה, לרבות פעולות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965, נעשו כדיון, בידי המוסמך לעשותם, תוך שמירת טוהר המידות ועקרונות היעילות והחסכון ;

(2) לבדוק את פעולות עובדי העירייה ;

(3) לבדוק אם סדרי הבוחן והוראות הנהלה הנהוגים בעירייה מבטיחים קיום הוראות כל דין,

טוהר המידות ועקרונות היעילות והחסכון ;

(4) לבקר את הנהלת חשבונות העיריה ולבדוק אם דרכי החזקת כספי העיריה ושמירת רכוש והחזקתו מניחות את הדעת ;

4 . גופים עירוניים מבוקרים

סעיף 170א ס"ק [ב] מגדיר את הגופים העירוניים המבוקרים כדלקמן :
" (ב) הביקורת לפי סעיף קטן (א) תיעשה גם לגבי המועצה הדתית שבתחום העיריה וכן לגבי כל תאגיד, מפעל, מוסד, קרן או גוף אשר העיריה משתתפת בתקציבם השנתי כדי יותר מעשירית לגבי אותה שנת תקציב, או משתתפת במינוי הנהלתם. למי שעומד לביקורת לפי סעיף קטן זה ייקרא להלן "גוף עירוני מבוקר".

5 . תוכניות עבודה

סעיף 170א ס"ק [ג] מתייחס לקביעת תוכנית העבודה של המבקר כדלקמן :
" (ג) בכפוף לאמור בסעיף קטן (א), יקבע המבקר את תוכנית עבודתו השנתית, את נושאי הביקורת בתקופה פלונית ואת היקף הביקורת -
(1) על פי שיקול דעתו של המבקר ;
(2) על פי דרישת ראש העיריה לבקר עניין פלוני ;
(3) על פי דרישת הועדה לענייני ביקורת ובלבד שמספר הנושאים לביקורת לא יעלה על שני נושאים לשנת עבודה ; "

הוראה זו , הדנה בדרכי קביעת תוכנית עבודת המבקר , מבוססת על העקרון של עצמאות המבקר ואי - תלותו בבואו לבקר נושא שהוא החליט לבדוק .

6 . דרכי עבודת המבקר

עצמאותו של מבקר העיריה בקביעת דרכי עבודתו נקבעה בדיני עיריות בשלושה מישורים.

6.1 . קביעת דרכי העבודה .

סעיף 170א ס"ק [ד] קובע : "המבקר יקבע, על פי שיקול דעתו את הדרכים לביצוע ביקורתו".

6.2 . הכנת התקציב והתקן

סעיף 170א ס"ק [ה] קובע : "מבקר העירייה יכין ויגיש לראש העירייה מדי שנה הצעת תקציב שנתי ללשכתו לרבות הצעת תקן, במסגרת הכנת התקציב לפי פקודה. היקף הצעת התקציב לא יפחת משיעור קבוע באחוזים מהתקציב השנתי של העירייה. כפי שיקבע השר בהתחשב במספר התושבים בתחומה של העירייה ובגודל תקציבה השנתי."

סעיף 170א ס"ק [ו] קובע : "ועדת הכספים והמועצה ידונו בהצעות התקציב והתקן של לשכת מבקר העירייה, כפי שהגיש אותן מבקר העירייה, במסגרת דיוניהן בהצעת התקציב השנתי".

6.3 . מינוי עובדי לשכת מבקר העירייה וכפיפותם

סעיף 170 מינוי עובדים ללשכת המבקר קובע :

" (ה) ראש העירייה בהסכמת מבקר העירייה ימנה עובדים ללשכת מבקר העירייה בהתאם לתקנים שיקבע שר הפנים בתקנות ועל פי האמור בהוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד). תקנים לפי סעיף קטן זה ייקבעו בידי השר בהתחשב במספר התושבים בתחומה של העירייה ובגודל תקציבה השנתי".

(ה1) לא ימונה עובד ולא יכהן אדם כעובד ביקורת בלשכת מבקר העירייה אלא אם כן התקיימו בו הוראות סעיף 167 (ג) (1) עד (4).

(ה2) על אף הוראות סעיף קטן (ה1), רשאי ראש העירייה, בהסכמת מבקר העירייה, לאשר מינויו של אדם אשר לא נתמלא בו התנאי האמור בסעיף 167 (ג) (4) אם רכש נסיון במשך שבע שנים בעבודת ביקורת בגוף ציבורי כמשמעו בחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב – 1992".

(ו) עובדי לשכת מבקר העירייה דינם כשאר עובדי העירייה, ואולם הם יקבלו הוראות מקצועיות ממבקר העירייה בלבד .

(ז) לא יופסק שירותו של עובד אצל מבקר העירייה שלא בהסכמתו של מבקר העירייה, אלא בכפוף להוראות סעיף 171 א (1) . "

העולה מקובץ הוראות אלו הוא :

קביעת דרכי העבודה היא בסמכותו הבלעדית של מבקר העירייה . קביעת תוכנית העבודה תיעשה עפ"י שיקול דעת המבקר . לראש העירייה ישנה הסמכות לדרוש מן המבקר לבקר עניין פלוני ולועדה לענייני ביקורת ישנה הסמכות להמליץ בפני המבקר בקשר לתוכנית העבודה .

7 . הסמכויות לביצוע התפקיד

7.1 . בסעיף 170ב , "המצאת מסמכים ומסירת מידע", נקבע בס"ק [א] [ב] כדלקמן :

" (א) ראש העירייה וסגניו, חברי המועצה, עובדי העירייה, ראש המועצה הדתית וסגניו, חברי המועצה הדתית, עובדי המועצה הדתית, וחברים ועובדים של כל גוף עירוני מבוקר, ימציאו למבקר העירייה, על פי דרישתו, כל מסמך שברשותם אשר לדעת מבקר העירייה דרוש לצרכי הביקורת ויתנו למבקר העירייה כל מידע או הסבר שיבקש בתוך התקופה הקבועה בדרישה ובאופן הקבוע בה".

(ב) למבקר העירייה או עובד שהוא הסמך לכך תהיה גישה, לצורך ביצוע תפקידו, לכל מאגר רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים ולכל תוכנת עיבוד נתונים אוטומטי של העירייה או של המשרתים את העירייה או של גוף עירוני מבוקר. "

הוראה זו מחייבת את ראש העירייה וחברי העירייה ואת כל עובדי העירייה ואת כל עובדי הגופים העירוניים המבוקרים, להמציא למבקר העירייה (עפ"י דרישתו) את כל המסמכים והמידע שבידיהם.

7.2. סעיף 170ב ס"ק [ה] קובע :

" (ה) לצורך ביצוע תפקידו, יוזמן מבקר העירייה ויהיה רשאי להיות נוכח בכל ישיבה של מועצת העירייה או כל ועדה מועדונית או כל ועדה מועדונית של גוף עירוני מבוקר ; בישיבה שאינה סגורה רשאי הוא להיות נוכח אף על ידי עובד מעובדיו."

יש לשים לב כי ההוראה קובעת חובה להזמין את המבקר לישיבות, אך אין חובה על המבקר להשתתף בכל הישיבות אליהן הוא מוזמן. נוכחותו של מבקר העירייה בישיבות היא לצורך ביצוע תפקידו (ולא לצורך ביצוע תפקידי הועדה שבישיבתה הוא נוכח). ישנם הסבורים שנוכחות מבקר העירייה בישיבות היא על מנת להשגיח שפעולת הועדה תיעשה כהלכה ואם השתתף בישיבה ולא אמר דבר ולא התריע על פגמים, משמע שהדבר אושר על ידיו, הסבורים כך טועים. מטרת נוכחותו של מבקר העירייה או נציגו, בישיבות העירייה או בועדה מועדונית, היא למטרת הביקורת. יעילות הביקורת מותנית בידיעה מעמיקה ועדכנית, ככל האפשר, של פעולות העירייה על כל ענפיה המרובים. חלק חשוב מכלל פעולות אלו - קביעת מדיניות, קבלת החלטות חשובות והקצאת משאבים - מתבצע בישיבת מליאת מועצת העיר, הנהלתה ובוועדות. מבקר העירייה ונציגיו משתתפים בישיבות אלו כדי להיות מעודכנים ולעמוד מקרוב על פעולת העירייה.

8. מינוי ועדה לענייני ביקורת ותפקידה

8.1. מינוי ועדה לענייני ביקורת - סעיף 149ג, קובע :

" (א) המועצה תבחר מבין חבריה ועדה לענייני ביקורת שתפקידה לדון בכל דו"ח של מבקר המדינה ושל נציב תלונות הציבור על הביקורת בעירייה, בכל דו"ח של משרד הפנים על העירייה ובכל דו"ח של מבקר העירייה, ולקבוע אחרי תיקון הליקויים שהעלתה הביקורת, והיא רשאית לדון בכל דו"ח ביקורת אחר על העירייה שהוגש לפי דין ; הועדה תגיש למועצה את סיכומיה והצעותיה.

(ב) מספר חברי הועדה לא יעלה על שבעה ; הרכב הועדה יהיה תואם, ככל שניתן, את ההרכב הסיעתי של המועצה ; ראש העירייה וסגניו לא יהיו חברים בועדה לענייני ביקורת.

(ג) (1) יושב ראש הועדה לענייני ביקורת יהיה מהאופוזיציה ולא יכהן כדירקטור בהנהלת גוף עירוני מבוקר ; לעניין סעיף זה יראו את יושב ראש הועדה לענייני ביקורת כשייך לאופוזיציה אם התקיימו בסיעתו, בין היתר, לפחות כל אלה :

(א) סיעתו שונה מסיעת ראש העירייה ;

(ב) לסיעתו אין ייצוג בוועדת ההנהלה ;

(ג) מסיעתו לא מונו סגנים לראש העירייה ;

(ד) סיעתו אינה קשורה בהסכם המתייחס לכהונת ראש העירייה או לניהול העירייה.

(2) היו הסיעות כולן מיוצגות בוועדת ההנהלה או ישנה במועצה סיעה אחת בלבד, יהיה יושב ראש הוועדה לענייני ביקורת מי שהתקיימו בו לפחות כל אלה:

(א) הוא אינו חבר בוועדת ההנהלה;

(ב) הוא אינו מכהן כיושב ראש ועדת הכספים או המכרזים;

(ג) הוא אינו מכהן כדירקטור בגוף עירוני מבוקר.

לוועדה אין סמכות להתערב בדרכי עבודתו של המבקר או בקביעת תוכניות העבודה, למעט הסמכות להמליץ על נושא לביקורת.

9. דיווח

בסעיף 170ג ס"ק [א - ו] נקבעים מועדי הגשת דו"ח הביקורת והטיפול בו.

" 170ג דו"ח המבקר:

(א) המבקר יגיש לראש העירייה דוח על ממצאי הביקורת שערך; הדוח יוגש אחת לשנה, לא יאוחר מ- 1 באפריל של השנה שלאחר השנה שלגביה הוגש הדוח; בדוח יסכם המבקר את פעולותיו, יפרט את הליקויים שמצא וימליץ על תיקון הליקויים ומניעת הישנותם בעתיד; בעת הגשת הדוח לפי סעיף קטן זה, ימציא המבקר העתק ממנו לוועדה לענייני ביקורת; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לפגוע בהוראות סעיפים 21א ו- 21ב לחוק מבקר המדינה, התשי"ח - 1958 [נוסח משולב].

(ב) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א) רשאי המבקר להגיש לראש העירייה ולוועדה לענייני ביקורת דו"ח על ממצאי ביקורת שערך בכל עת שייראה לו או כאשר ראש העירייה או הוועדה לענייני ביקורת דרשו ממנו לעשות כן.

(ג) תוך שלושה חודשים מיום קבלת דו"ח המבקר יגיש ראש העירייה לוועדה לענייני ביקורת את הערותיו על הדו"ח וימציא לכל חברי המועצה העתק מהדו"ח בצירוף הערותיו.

(ד) הוועדה לענייני ביקורת תדון בדו"ח המבקר בהערות ראש העירייה עליו ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה תוך חודשיים מיום שנמסרו לה הערות ראש העירייה כאמור בסעיף קטן (ג). לא הגיש ראש העירייה את הערותיו על הדוח עד תום התקופה האמורה, תדון הוועדה בדוח המבקר ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה עד תום חמישה חודשים ממועד המצאתו על ידי מבקר העירייה לוועדה. בטרם תשלים הוועדה את סיכומיה והצעותיה רשאית היא, אם ראתה צורך בכך, לזמן לדיוניה נושאי משרה של העירייה או של גוף עירוני מבוקר כדי לאפשר להם להגיב על הדו"ח.

(ה) (1) תוך חודשיים מן היום שהגישה הוועדה את סיכומיה והצעותיה תקיים המועצה דיון מיוחד בהם ובדוח המבקר ותחליט בדבר אישור הסיכומים או ההצעות כאמור.

(ה) (2) לא הגישה הוועדה את סיכומיה והצעותיה לחברי המועצה עד תום התקופה כאמור בסעיף קטן (ד) או לא המציא ראש העירייה לכל חברי המועצה העתק מהדוח בצירוף הערותיו. ימציא המבקר עותק הדוח לכל חברי המועצה והמועצה תדון בדוח ובהמלצותיו לא יאוחר משבעה חודשים ממועד הגשתו לראש העירייה.

(ו) לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או חלק ממנו או תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ולא יפרסם ממצא ביקורת של מבקר העירייה, ואולם מבקר העירייה או ראש העירייה רשאי, באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור. **העקרון הנמצא בבסיס הוראות החוק הוא עקרון הפומביות . על ידי הנחת דו"ח הביקורת על שולחן מועצת העיר, בסוף תהליך הבדיקה וקבלת הערותיו של ראש העירייה, מובא דו"ח הביקורת לדיון פומבי .**

דו"ח מס' 1 – טיפול בתלונתו של מר יניב קוש

מר קוש פנה למשרדי והגיש תלונה (כפי שיפוט בהמשך). בדקתי את התלונה ושקלתי האם להוסיף את הנושא ולבדוק אותו. ראש העיר, מר ספקטור, הזמין את היועמ"ש לעירייה ואותי ללשכתו וביקש כי נבדוק את הנושא ונביא בפניו את המלצתנו. היועמ"ש ואנוכי הקדשנו שעות רבות לבדיקת הנושא והרי המכתב שהועבר למר יניב קוש בתום הבדיקה בתאריך 22 מאי 2008, י"ז-אייר-תשס"ח.

הנדון : **התייחסות לתלונותיך בקשר עם התנהלות עמותת מתנ"ס מודיעין (ע"ר) והתנהלות מנהל מח' הספורט בעמותה**
פגישותינו מיום 22/1/08, 7/3/08, 9/3/08

במענה לפניוטיך שבנדון ולאחר שביררנו את תלונותיך מול עמותת מתנ"ס מודיעין (ע"ר), (להלן: "המתנ"ס") ולאחר שערכנו שורת פגישות וביקשנו הבהרות מגורמים שונים הרינו להשיבך כדלקמן :

התייחסות לטענת בקשת השוחד

1. הטענה החמורה ביותר שהעלת עניינה דרישה לקבלת שוחד שדרש מנהל מח' הספורט במתנ"ס ממך ומשותפיך, תמורת הקלות/קידום/המשך בהפעלת ביה"ס לכדורגל של בית"ר י-ם.
2. מנהל מח' הספורט במתנ"ס הכחיש את הטענה מכל וכל ובשעט נפש.
3. עוד הבהיר מנהל מח' הספורט כי מדובר מבחינתו בבדיה הבאה לרפות את ידיו מעבודתו. לגבי בדיקת הפוליגרף טען מנהל מח' הספורט נגד קבילותה ומהימנותה.
4. התלונה בדבר הדרישה לקבלת שוחד כביכול התקבלה כשנתיים וחצי לאחר שאירעה כביכול ובכך גם סוכלה אפשרותנו להפעיל חקירות משטרה/אחר בסמוך לאירוע.
5. נציין כי התלוננת לראשונה על הפרשה כשנתיים וחצי אחרי שארעה כביכול. גם אתה הבהרת לפנינו כי כשנתיים וחצי האחרונות לא נעשו אליך פניות נוספות לקבלת שוחד.
6. ביום 7/3/08 שאלנו אותך מפורשות, אם ביקשו ממך שוחד לפני כשנתיים וחצי מדוע לא התלוננת עד כה במשטרה או בפני גורמי עירייה על אף שהיית איתם בקשר כל אותה תקופה.

תשובתך הייתה כי היית ביחסים סבירים עם מנהל מח' הספורט במתנ"ס, אח"כ ראית וחשת שיש כנגדך התנכלות, אז התחלת להתלונן אצל גורמים מהמתנ"ס. יחד עם זאת ציינת בדבריך, כי גם באותן פגישות לא הזכרת את נושא השוחד. עוד השבת כי "רק רציתי חלוקה הוגנת ואז לסגור את הסיפור, חשבתי כי על אי סדרים מנהליים אצליח לטפל בנושא. הכוונה לא שיפטרו את חנן או ישעו אותו רק רציתי חלוקה הוגנת ושיעשו סדר בכדורגל".

7. יש לציין כי מתנ"ס מודיעין אינו תאגיד עירוני. כמו כן, אין לח"מ סמכויות חקירה ואפשרות להיכנס ולבדוק התנהלות בחשבונות הבנק של מנהל מח' הספורט במתנ"ס, ולבדוק תנועות כספיות חריגות שאולי יוכלו לתמוך בטענתך. בכל מקרה גם אתה הבהרת כי לא העברת סכומי כסף כל שהם למנהל מח' הספורט והתעלמת מפנייתו וכי מאז סוף שנת 2005 לא חזר המקרה.
8. בנסיבות העניין ולאור חלופי הזמן ומאחר והתלונה לא התקבלה בזמן אמת או בסמוך לכך, אין ביכולתנו לאשש את הטענות ומאידך אין ביכולתנו לדחות בוודאות, וככל שהינך עומד על התלונה, עליך לפנות ישירות למשטרה.

התייחסות לטענת סחיטה ואיומים

9. הטענה השנייה שגם היא חמורה מאוד עניינה התנכלות שיטתית לקבוצות בית"ר י-ם עקב העובדה כביכול שאתה ושותפך לא שילמתם שוחד למנהל מח' הספורט במתנ"ס. לדבריך איימו עליך "כי ימחקו אותך ממפת הכדורגל בעיר".
10. מאחר ואין באפשרותנו לאשר את תלונתך כי נדרשתם לשלם שוחד הרי שאין באפשרותנו להתייחס לטענה של סחיטה ואיומים בגין אי תשלום שוחד, בין היתר לאור מה שיפורט להלן. לכן בנסיבות העניין, וככל שהינך עומד על התלונה, עליך לפנות ישירות למשטרה.

הטענה כי לא הציעו לך ולשותפך להיות מפעילים של הביה"ס העירוני לכדורגל

11. לאחר שעיינו במסמכים אותם אתה הגשת ובמסמכים נוספים אשר נמסרו לנו מן המתנ"ס, הגענו למסקנה כי הטענה שלא הציעו לך ולשותפך להיות מפעילים של ביה"ס העירוני לכדורגל אינה נכונה. כך למשל הוצג בפנינו מסמך מיום 23/8/05 מאיתכם (ש.י.א. הספורט לקידום הכדורגל במודיעין להלן: "ש.י.א.") בו אתם כותבים לחנן דנציגר כי: "כמו כן בהמשך לשיחה זאת, התוכנית העיסוקית... והקמת עירוני מודיעין, תוגש לך תוך מספר ימים".
12. עוד בידינו מסמך מיום 9/5/06 ששלחת למר מוטי גרונר, חבר המועצה ודאז מחזיק תיק הספורט, בו רשמתי כי: "במקביל נשמח לשתף פעולה בהקמת עירוני מודיעין".
13. אשר על כן ולאור שורה נוספת של מסמכים אשר אינה מתיישבת עם טענותיך בעניין זה, מצאנו לנכון לדחות את הטענה כי לא הציעו לך/לשותפך/ש.י.א. להשתתף בהקמת עירוני מודיעין.

- 14 . בחודש מרץ 2008, בפגישתנו האחרונה עימדך, טענת בפנינו טענה שונה מן הטענה שכלל לא הציגו לך /לשותפיד/ש.י.א. להיות מפעיל של ביה"ס העירוני לכדורגל. הפעם טענת כי לקראת שנת הלימודים שהתחילה בחודש 9/08 נפגשת עם מנהל המתנ"ס שאמר לך שמדובר בחוזה לשנה אחת, **"אני במקומך לא הייתי נכנס לזה"**, אי אפשר לפרסם לתלמידים חדשים, אי אפשר לשווק בנפרד מהמתנ"ס, ניתן רק להעביר את הילדים של ש.י.א. לביה"ס העירוני לכדורגל, ולהתחלק בהכנסות 60/40.
- 15 . כמו כן טענת שמנהל המתנ"ס מסר לך שאי אפשר להמשיך בשיתוף פעולה לפיו לש.י.א. ישאר ביי"ס לכדורגל ויעבירו את הילדים המשחקים בליגות לביה"ס העירוני לכדורגל.
- 16 . עוד טענת כי לא ברור לך מדוע מפלים אותך לרעה לעומת אמיר אורלי, מפעיל ביי"ס לכדורגל של הפועל ת"א.
- 17 . בפגישה שערכנו עם מנהל המתנ"ס הוא מכחיש מכל וכל את הדברים שיחסת לו.
- 18 . מנהל המתנ"ס הבהיר כי מסר לך כי אם ש.י.א. ייצטרפו - ביה"ס העירוני בניהולם יעבוד כמו המפעיל איצ'ה גוואטה ולא תחת מפעיל זה. עוד הוסיף המנהל וטען כי הבהיר לך כי לא יכול להיות מצב בו יהיה ביי"ס עירוני עם סמל של בית"ר י-ם, ולא יכול להיות מצב שיהיה לש.י.א. גם ביי"ס פרטי וגם יפעילו ביי"ס עירוני.
- 19 . באשר למפעיל אמיר אורלי, טען מנהל המתנ"ס כי הוא אינו מפעיל במקביל ביי"ס לכדורגל וביי"ס עירוני.
- 20 . באשר לטענה כי ההתקשרות לביי"ס לכדורגל, ככל שתהיה, תעשה לתקופה של שנה אחת, לאור מסמכים ופגישות שערכנו והבהרות שקיבלנו מגורמים שונים הרי שבאותה העת, לא הייתה בסמכותו של מנהל המתנ"ס להציע התקשרות לתקופה העולה על שנה.
- 21 . ביום 2/9/07, כתבת למנהל המתנ"ס כי: **"לאור כל האמור לעיל ולאור זאת שהמצב לא ברור ולא קיימת שום תוכנית פעולה מסודרת להפעלת ביי"ס עירוני לכדור גל החלטנו להמשיך בפעילותנו במסגרת בית"ר י-ם....ברצוני לציין כי התרשמתי בפגישתנו כי כוונותיך רציניות והגוונות ופניך לקידום ילדי העיר לכן נשמח לשתף פעולה בעתיד איתך ועם המתנ"ס"**.
- 22 . אשר על כן, ולאור מסמכים ונתונים נוספים שהוצגו בפנינו מצאנו לנכון לדחות את טענותיך בעניין אי מתן אפשרות להשתלב בהקמה/הפעלה של ביה"ס העירוני לכדורגל.

הטענה כי נעשה ניסיון להטיית הצעה רשמית של מפעיל

- 23 . באחת מפגישותינו טענת כי ש.י.א. הציע להפעיל ביי"ס עירוני לכדורגל בחלוקת הכנסות העולה על החלוקה הקיימת היום דהיינו 60/40 במקום 80/20 היום. טענת כי מנהל מח' הספורט אמר לך, בניגוד לאינטרס הציבורי, כי **"חבל לך כי זוהי הצעה לא כדאית"**. ככל שהדברים נאמרו, הרי שהם בלתי ראויים. בכל מקרה לש.י.א. הוצע, לטענת מנהל המתנ"ס להפעיל ביי"ס עירוני לכדורגל ביחס של 60/40 והחלטתם בסופו של דבר לא לעשות כן, ראה מכתבך מתאריך 2/9/07.
- 24 . לגבי טענותיכם כי חלוקת הכנסות הנהוגה היום הינה נמוכה מהמקובל בשוק להפסד לעירייה- ראה הסעיף הבא להלן.

הטענה כי מפעיל ביה"ס העירוני לכדורגל נבחר ללא מכרז

25. כפי שרשמנו, עמותת מתנ"ס מודיעין אינה עירונית. בשנה וחצי העירייה הייתה מצויה בהליך הקמה של עמותה עירונית למתנ"ס - "סחלבים". העמותה העירונית הוקמה והחלה לפעול לאחרונה. במסגרת זו אנו סבורים כי יש לפרסם מכרז/הליך פומבי לקבלת הצעות להפעלת בי"ס עירוני לכדורגל ובכוונת העירייה והעמותה לעשות כן בימים הקרובים. מטבע הדברים התקורה תקבע במכרז.

26. בהקשר זה יצוין כי עמותה עירונית תפעל ותערוך מכרזים/הליכים פומביים לקבלת הצעות בכל התחומים בהם היא מחויבת לכל על פי דין/הנחיות העירייה.

הטענה כי קיים חשש לניגוד אינטרסים בפעולתו של אב הבית של איצטיון הכדורגל

27. בשל החשש לניגוד עניינים הודיע לנו מנהל המתנ"ס כי מינוי זה היה זמני וימונה עובד אחר בהקדם.

שעות השיבוץ במגרש הכדורגל בשימשוני

28. מעמותת מתנ"ס מודיעין נמסר לנו כי השיבוץ נעשה על פי קריטריונים זמניים עד שוועדת הספורט העירונית תתכנס ותקבע את הקריטריונים.

29. תלונתך על השיבוץ לשנה זו (שקיבלת ימים עוקבים ושעות לא נוחות) התקבלה בחלקה על ידי המתנ"ס עוד בזמן הבדיקה של הח"מ – המתנ"ס מיוזמתו הוסיף שעות אימון במגרש לש.י.א. בהקשר זה יצוין כי גם לנו לא ברורה חלוקת שעות הפעילות במגרש בין המפעילים השונים, גם לאור הקריטריונים הזמניים שנקבעו ואנו רואים זאת בחומרה ונמליץ לראש העיר לדרכים לפעולה בנושא.

30. כן, בכוונתנו להמליץ בפני ראש העיר כי כל טענה על שיבוץ במגרש **לשנה זו וגם בעתיד** תשמע בפני ועדה במתנ"ס/ סחלבים של שלושה חברים לפחות, מתוכם לפחות שניים נציגי הנהלה (לא עובדים במתנ"ס) ולא כפי שנעשה כיום - רק בפני מנהל מח' הספורט/ מנהל המתנ"ס.

31. זאת ועוד, בכוונתנו להמליץ לראש העיר כי לפני פתיחת שנות הלימודים הבאה יקבעו קריטריונים קבועים לתפעול מגרש הכדורגל בשימשוני.

בית הספר "רעים" – דרישה להחזר כספי בגין דמי שימוש במגרש

32. לטענתך, התאורה במגרש, במשך כחצי שנה, לא פעלה ותלונתך בנושא לא טופלו. ככל שימצא כי הטענה נכונה (עדין בבירור) בכוונתנו להמליץ על הנחה שתתן לך בגין מגרש זה.

טענת "התנכלות"

33. מצאנו כי קיימת מערכת יחסים מתוחה בין מנהלי ש.י.א. לבין המתנ"ס בכלל ומח' הספורט במתנ"ס בפרט. יחד עם זאת, לחלק מן הטענות שהעליתם, המעידות לדעתכם על התנכלות, מצאנו הסבר מניח את הדעת מטעם גורמים שונים, המאייין את טענת ההתנכלות וראה דוגמאות להלן.
34. הטענה בדבר אי פרסום בחוברת – נמצא כי ניתן היה לפרסם מפאת חוסר מקום/קבלת דרישה לאחר המועד בו ניתן היה לערוך שינויים בחוברת אל מול בית הדפוס.
35. הטענה כי רק לש.י.א. אין שערים במגרשים – נמצאה כלא נכונה. במספר מגרשים בעיר, עקב בדיקת בטיחות, נתנה הנחיה להסיר את השערים מיידי. אין קשר בין זאת לבין הטענה כי הדבר רק במגרשים בהם ש.י.א. מאמנת ילדים.
36. הטענה כי לא הוציעו לש.י.א. להשתתף הקמת בית הספר העירוני לכדורגל – נדחתה על ידנו וראה לעיל.
37. לשירותך,

המכתב נחתם על ידי היועמ"ש לעירייה ועל ידי העתקים מהמכתב הועברו לגורמים הבאים :
משה ספקטור-ראש העיר, עדי מינץ-יו"ר המתנ"ס, יורם כרמון-מנכ"ל העירייה,
משה אטיק-מנהל המתנ"ס, חנן דנצינגר-מנהל מח' הספורט במתנ"ס.

מבקר העירייה – חקירת משמעת

ראש העיר דאז, מר ספקטור, מינה אותי בשני מקרים לבצע חקירת משמעת. המינוי נעשה בהתאם לחוק הרשויות המקומיות (משמעת) תשל"ח 1978.

דו"ח מס' 2 – תלונתו של אריאל וקסלר, מנהל מח' רישוי ובנייה

חקירת המשמעת שבוצעה על ידי הועברה לראש העיר דאז, מר ספקטור, ביום שני כ"ד אב תשס"ח, 25 אוגוסט, 2008.

הנדון : חוקר משמעת – תלונתו של אריאל וקסלר, מנהל מח' רישוי ובנייה

1. בתאריך 5 במאי 2008, מונתי על ידך כחוקר משמעת בעניינו של מנהל מח' רישוי ובנייה, אדר' אריאל וקסלר.
2. תחילת הברור בשיחה עם אדר' אריאל וקסלר שנערכה בתאריך 13/5/08, במשרד מבקר העירייה. לבקשתו, המכתב

מתאריך 4/5/08 יצורף כחלק מעדותו. להלן המכתב:

04 מאי 2008

לכבוד
יורם כרמון
מנכ"ל העירייה

הנדון: איומים על פקיד עירייה

ברצוני להביא על הכתב את מה שהתחולל פה היום, ומבחינתי מהווה התנהגות בלתי מקובלת של שני עובדי עירייה. תחילתו של עניין ביום רביעי, כאשר יעקב שמול, עובד במחלקתי, כהרגלו יצא לאחד מהסיבובים הבלתי נגמרים שלו, וזאת במקום להיות נוכח בין השאר בהדרכה שהזמינה העירייה לצוות המחלקה. כיוון שגם לסבלנות שלי יש גבול, ידעתי את יעקב באותו יום שעם כל החיבה והארכה אליו, אין לי כוונה להמשיך להילחם איתו שיפסיק או לפחות יצניע את ההיעלמויות האלה, ולפיכך שעות העבודה בהם אינו מצוי במקומו ו/או ממלא את תפקידו, יורדו משעות העבודה וזאת מעבר לזמן "הסתובבויות" סביר של עבודה נורמטיבית. היום, בסביבות 9:00 בבוקר נכנס אלי מר אילן בן סעדון (שזה פעם ראשונה שהוא בכלל מדבר איתי מאז כניסתי לתפקיד), ומחה על כוונתי להוריד משעות העבודה של יעקב שמול. בנוסף מר סעדון הזהיר אותי בנימה מאיימת, שלא להתעסק עם חברי ועד כי אף אחד לא יבוא לעזרתי אח"כ... למרות האיום, ובהתאם לכוונתי המקורית, בקשתי מגב' דליה לוינסון לקזז ליעקב שעתיים משעות העבודה של 30/4/08 משעה 12:00 – 14:00 בגין אי נוכחות במקום העבודה. רצ"ב המסמך. מספר דקות לאחר שליחת הדוא"ל, מר סעדון פרץ למשרדי, תוך איומים גלויים, העיף את השולחן, הניף ידיים וכלל הבטחה בלתי משתמעת לשני פנים "שעוד יטפלו ביי". מר סעדון סירב לדרישתי לעזוב מיידית את משרדי, והמשיך באיומים שכמעט גלשו למכות. כיוון שסרב לעזוב את משרדי, פרצתי אני בשלב זה למשרדך וידעתי אותך על העניין בבקשה ש"החגיגה" המתחוללת במשרדי תופסק. ב 15:10 נכנס מר וקנין (שלתומי חשבתי שהגיע מטעמד), גם איים עלי "שלא להתעסק עם חברי ועד" וכשביקשתי ממנו לעזוב הניף כלפי את מקלדת המחשב בתנועה מאיימת. **במידה והעירייה לא מתכוונת לטפל משמעתית באנשים, בכוונתי להגיש תלונה במשטרה כנגד האנשים בגין איום על עובד ציבור.**

בכבוד רב,

אדר' אריאל וכסלר
מנהל מח' רישוי ובניה

העתק:
רמי זיו – מהנדס העיר

3. ואלה עיקר דבריו כפי שהועלו בפניי:

הבנתי את יעקב שמול. התאכזב שלא קיבל את המשרה שאני קיבלתי וכן גירושיו. נוצרה מערכת יחס עבודה פרודוקטיבית. זיהיתי אותו כאיש צוות טוב, בעל מקצוע טוב. יעקב משמש בתפקיד בוועד ויש לו נטייה "להסתבבויות". ציין כי הוא גמיש עם עובדיו ביחס להעדויות, לא בודק אותם כל הזמן. העדויות של יעקב שמול הפכו להיות ריטואל קבוע. ואם הוא כבר ישב במקומו אז כל הזמן משוחח בטלפון. שוחחתי עימו על זה מס' פעמים ואמרתיו לו שאם עבודתו תבוצע, אזי אין לי בעייה עם זה. גישתי הייתה גישה קבלנית – אם ביצעת את עבודתך אז זה בסדר. נערכו מס' שיחות אחד על אחד. האירוע שארע בסיסו ביום הדרכה שנקבע לצורך קליטת מערכת מיחשוב חדשה באגף הנדסה. פעמיים הוא נקרא להיכנס להשתלמות. בשעה 12:00 הוא טען שאורה (סגנית המהנדס) קראה לו. בברור שערכת עם אורה נמצא כי אורה לא קראה לו. ב – 14:00 חזר למקומו במשרד. קראתי לו בסוף אותו היום ואמרתיו לו כי "נגמרו המלחמות", חוסר בשעות עבודה ינוכו לו משכרו. אמר לו יעקב שמול כי מתנכלים לו.

הבהרה לא התכוון לעסוק בזה ולממש את האיום, ולנכות ליעקב שעות עבודה. יום למחרת הארוע, יום ה' בשבוע, עשה עצמו יעקב שמול נעלב ועצבני.

יום א' בבוקר, עם הגעתי לעבודה, הגיע אילן בן-סעדון, יו"ר ועד העובדים בעירייה, ואמר לי: "שמעתי שאתה עושה בעיות". דברים אלה נאמרו בנימה מאיימת. עוד אמר לי כי הוא לא מוכן שיורידו שעות לאיש ועד ואף אחד לא יבוא לעזרתי אח"כ. מה שהרגיז אותי זה 1. סגנון השיחה. 2. "שליחת בריונים". אחרי שאילן יצא שלחתי מייל לדליה לנכות שעות עבודה ליעקב שמול בשל היעדרות מהעבודה. מס' דקות אחרי שהמייל יצא, עם העתק ליעקב שמול, חזר אילן בן-סעדון למשרד, דחף את השולחן כולו לעברי, בעט במגירות לידי ואיים: "אתה גמרת אצלנו, תזהר ממני, תזהר מאיתנו, אתה עובד אצלי לא אנחנו עובדים אצלך". אמרתי לו לעוף מהמשרד והוא סירב. רציתי להתקשר מהטלפון במשרדי אך אילן זרק את הטלפון. ניסיתי להתקשר לרמי זיו, מהנדס העירייה, נכחו במקום: יעקב שמול, דליה לוינסון, דגנית. הגענו למצב של ס"מ אחדים בין פנים לפנים, שאלתי את יעקב "מה העניינים" ומה קורה, אמר לי יעקב שמול שאני מרגיז אותו עוד יותר... שאלתי את אילן אם הוא מאיים. יצאתי מהמשרד וביקשתי מדגנית, מזכירה במח', שתשגיח שלא נוגעים בפריטים במשרד, והלכתי למשרדו של מנכ"ל העירייה. (אילן חזר ואמר כל העת כי אני עושה את הדברים כי המהנדס וסגניתו ביקשו ממני). מנכ"ל העירייה שמע את דבריי וביצע שיחת טלפון. חזרתי למשרד, אילן עדיין היה שם והמשיך לאיים. חזרתי שוב ליוזם והסברתי לו את מהלך העניינים. חזרתי למשרד ואילן כבר לא היה שם. הסבירו לי שאורה דיברה עם אילן ויעקב שמול. וקנין משה נכנס למשרדי ב- 10:15 ושאל למה אסור לו להסתובב, והזהיר אותי שהוא חבר ועד. ביקשתי ממנו לצאת מהמשרד. וקנין הרים את המקלדת ואיים עליי שיכה אותי עם המקלדת. החלטתי בסוף כל ההתרחשויות לכתוב את המכתב ליוזם כרמון – מנכ"ל, ולרמי זיו – מהנדס. אחרי וקנין נכנס יעקב למשרדי וביקש לדבר. אמרתי לו שלחתי אליי בריונים, יעקב קם ויצא. בדיעבד הסתבר כי אורה אמרה ליעקב שמול לדבר איתי. לסיכום: אין לי בעיה ביחסים עם יעקב... שליחת בריונים אליי היא פחדנות. אני חושב שזו טעות של יעקב. היום כולם יודעים שהוא מסתובב. עד היום גיבתי אותו וזה היה רק בנינו. המצב חזר להיות כמו בהתחלה, קבלנים מחפשים את יעקב שמול. בשיחה לפני כשבועיים זיהה כי יעקב שמול משועמם, ניסה לעשות שינויים. המקרה עיצבן אותי במיוחד כי זו הייתה הדרכה. יעקב יכול היה להיות, במעמד של להיות סגני. הוא לקח את זה למקום לא נכון וכן שיקר. הוא מרגיש שהוא "בעל הבית".

4. בתאריך 18 במאי 2008, הצגתי לוקנין משה את גירסת אריאל: "וקנין משה נכנס למשרדי הרים את מקלדת המחשב ואיים לפגוע ביי". וקנין משה אמר כי "מדובר בסכסוך בענייני ועד עובדים. לכל תגובה נוספת תפנה לעו"ד של ועד העובדים, עו"ד שצקיי".
5. בתאריך 28 במאי 2008, ביקשתי את תגובתו של אילן בן סעדון, יו"ר ועד העובדים. תגובתו הייתה: "תפנה לעו"ד של הועד".
6. בתאריך 21 ביולי 2008, ביקשתי את התייחסותה של דליה לוינסון, מנהלת לשכת מהנדס העירייה. שמעה את הצעקות, נכחה במשרד כשאילן צעק על אריאל. היא שמעה את צעקותיו של אילן בן-סעדון ואמירותיו כי הוא ידאג לכך שהוא (אריאל) לא יעבוד בעירייה יותר. ניסתה להפריד ביניהם פיזית, בשעה שהתקרבו אחד לשני מרחק ס"מ ספורים, (לא הקשיבו לה). אילן התיישב על הכיסא של אריאל ואמר לו שהוא לא יישב על הכיסא וכן שלא ייתכן שיפגעו בחבר ועד. לדבריה, אריאל לא ענה לאילן. באיזה שהוא שלב הלכה לקרוא למהנדס, רמי זיו, זה היה בסיור. לבקשתה של דליה, אורה, סגנית המהנדס, ניגשה למשרד של אריאל. אורה הלכה למשרדה ונפגשה לאחר מכן עם אילן בן-סעדון ומשה וקנין.
7. בתאריך 5 במאי 2008, כתב אילן בן סעדון, יו"ר הועד, לאריאל מכתב שנשאו, הפסקת חברות בוועד העובדים. ובו נכתב:

"לאור התנהגותך והתנהלותך כנגד עובדי מחלקתך ולאחר קיום ישיבת ועד דחופה, הוחלט להפסיק חברותך בוועד העובדים. מי שאינו רואה עצמו שותף ושיידך למשפחת עובדי עיריית מודיעין מכבים רעות מקומו לא איתנו. כולי תקווה שלא תזקק לשירותנו".

- 8 . אריאל וכסלר החל לעבוד בעירייה כמנהל מח' רישוי באגף ההנדסה בתאריך 4 בפברואר 2007, והועסק בחוזה בכירים. בתאריך 28 במאי 2008, העביר מר וכסלר מכתב המודיע על סיום תפקידו (מתן הודעה והתראה של 3 חודשים). לפיכך, העובד מסיים תפקידו בתאריך 28 באוגוסט 2008.
- 9 . במכתב ההודעה כותב העובד: "אני מבקש להדגיש שאין קשר בין מאורעות החודש האחרון להודעתיי".

מסקנות

- 10 . תשובת יו"ר הוועד וסגנו כי מדובר בעניין של ועד העובדים ואין מקום להתערבות העירייה נדחיית על ידי. מנהל המח' פעל אל מול העובד יעקב שמול במסגרת סמכויותיו. ואין במשהו מפעולותיו להעיד על פעילות מכוונת כנגד חבר ועד העובדים.
- 11 . תפקידו של יעקב שמול הוא בודק תוכניות במח' ההנדסה. תיפקוד, ומילוי מטלותיו כעובד עירייה, מקנות לו את הזכות לייצג ולהשתייך לוועד העובדים. השתייכותו של מר שמול לוועד העובדים אינה מקנה לו זכויות יתר, ובוודאי שלא את הזכות להיעדר מעבודתו.
- 12 . מעדותו של מנהל מח' הרישוי, אריאל וכסלר, הנתמכת בעדותה של מנהלת לשכת המהנדס, עולה תמונה עגומה, התנהלות לא הולמת של יו"ר ועד העובדים. מר אילן בן-סעדון, בחר להפעיל אלימות מילולית כלפי מר וכסלר – התפרצות למשרד, צעקות, איומים וכד'.
- 13 . תופעה של אלימות (מילולית), כלפי נושאי תפקיד בעירייה היא פסולה. יו"ר ועד העובדים, אילן בן-סעדון, פעל בברוטליות בעת שהתפרץ למשרדו של מנהל מח' הרישוי, התיישב על כסאו ואיים על עובד עירייה.
- 14 . לגבי תלונתו של מר וכסלר על איומיו של משה וקנין. הרי לכך קיימת גרסה מול גרסה ללא נוכחות של עדים. לפיכך, אין התייחסות למקרה זה.

המלצות

- 15 . המלצתי לראש העיר לפעול על פי דיני עיריות, פרק יג. משמעת, סעיף 15 – ולהורות על נזיפה ביו"ר ועד העובדים, אילן בן-סעדון, ולצרף הערה בתיקו האישי.

דו"ח מס' 3 – חקירת משמעת בנוגע לאילן בן סעדון

חקירת המשמעת שבוצעה על ידי הועברה לראש העיר דאז, מר ספקטור, ביום שלישי כ"ט תשרי תשס"ט, 28 אוקטובר, 2008. להלן חקירת המשמעת כפי שהועברה לראש העיר.

הנדון : אילן בן-סעדון – חקירת משמעת

- 1 . בתאריך 26 באוגוסט 2008, מינית אותי כחוקר בהתאם לחוק הרשויות המקומיות (משמעת) תשל"ח 1978. נושא החקירה : אילן בן סעדון, עובד עירייה ויו"ר ועד העובדים בעיריית מודיעין מכבים-רעות, ומתמודד בבחירות

הקרובות למועצת העיר, תלה את שלטי הבחירות של מפלגתו ברחבי העיר וערך תעמולת בחירות בקרב עובדי הרשות המקומית, כל זאת טרם יציאתו לחל"ת. בתאריך 22 בספטמבר 2008, הרחבת את המינוי לנושא נוסף: שימוש של אילן בן סעדון ברכב עירייה ובעובד הפיקוח העירוני להעברת חפצים מדירתו שברחוב עמק דותן לדירתו שברחוב לוי.

תעמולת בחירות של עובד עירייה טרם יציאתו לחל"ת

ממצאים

2. נמצא בידי מסמך, איגרת אישית לעובד/ת, שהועבר ע"י אילן בן סעדון לעובדי עיריית מודיעין נושא את התאריך אוגוסט 2008. תחת הכותרת של ועד העובדים, נכתב, איגרת אישית לעובד/ת. להלן הפתיח של המסמך:
"עובדים יקרים, בהמשך לפרסומים בעיתון בדבר ההתמודדות שלי למועצת העיר, ברצוני לפנות אליכם באופן אישי ולציין בפניכם מהם הכוונות והמטרות אשר מובילים אותי לצעד זה". ובהמשך: "...קיבלתי את ההחלטה להציג את מועמדו למועצת העיר".
3. נמצאות בידי תמונות שצולמו בתאריך 24 באוגוסט 2008, ובהן שלטי בחירות של אילן בן סעדון.
4. להלן סקירת המסמכים שעוסקים ביציאתו לחל"ת של אילן בן-סעדון.
 - א) פנייה של אילן למח' כח אדם, מתאריך 7/5/08, במכתב בקשה לאישור חל"ת לתקופה של כ- 110 ימים החל מיום 23/7/08. אילן מציין כי בכוונתו להתמודד למועצת הרשות בבחירות שיתקיימו ב- 11/11/08.
 - ב) פנייה של אילן למח' כח אדם, מתאריך 12/6/08, הוא מאשר קבלת מכתב ממנהלת כח האדם בעירייה, במכתבו הוא גם שואל "אבקש לקבל אישור אם אכן מאושר או לא מאושר חל"ת בהתאם לבקשתי".
יש לציין כי המכתב אותו מאשר אילן שקיבל לא נמצא בתיק ולא צלח בידי לאתרו.
 - ג) מכתב ממח' כח אדם לאילן, מתאריך 23/6/08, במכתב זה נכתב: "..... לפיכך, אני שוקלת בחיוב להמליץ לאשר בקשתך לחל"ת לאלתר בגין הבחירות (מחייב הגשת בקשה).....".
 - ד) בתאריך 24/8/08 הוגשה בקשה ע"י אילן בן סעדון, (ע"ג הטפסים המתאימים), לאישור חל"ת. בטופס שהעובד החזיר למח' כח אדם נמצאו שינויים. העובד שינה את סעיף 3 בטופס, מחק את סעיף 4 וסעיף 5.
 - ה) מכתב ממח' כח אדם לאילן, מתאריך 26/8/08, במכתב צוין כי הבקשה לחל"ת הגיע למשרדי כח אדם בעירייה בתאריך 26/8/08. העובד התבקש להעביר את טופס הבקשה פעם נוספת ללא מחיקות ותיקונים וכן, הודע לאילן כי אין חל"ת בדיעבד. וכי כל בקשה תידון ממועד ההגשה לגבי העתיד.
 - ו) מכתב מאילן בן סעדון למח' כח אדם, מתאריך 1/9/08, במכתב זה מוחה אילן על מבנה טופס הבקשה לחל"ת, וטוען כי הוא טופס מקפח.
 - ז) בתאריך 1/9/08 הוגשה בקשה לחל"ת על ידי אילן בן סעדון ע"ג טופס כנדרש.
 - ח) בתאריך 1/9/08 המליץ מנכ"ל העירייה לאשר את החל"ת מ- 1/9/08 ועד 13/11/08.
 - ט) בתאריך 2/9/08 הודיעה מנהלת כח אדם לאילן בן סעדון על כך שהעירייה אישרה את יציאתו לחל"ת בהתאם לבקשתו.

הערת החוקר : במהלך חודש ספטמבר 2008, פגשתי את אילן בן-סעדון בבניין העירייה וביקשתי ממנו להיפגש עימי בקשר לנושאים שעלי לברר עימו. תשובתו הייתה כי אין בכוונתו להיפגש עימי וכן שהכל יכול לחכות עד אחרי הבחירות. לפיכך, אתייחס לסוגייה רק על פי המסמכים שנמצאים בפני.

מסקנות

5. טופס הבקשה לחל"ת עליו חתם העובד תחת מחאה הוא טופס חוקי וקביל. הטופס לקוח מקובץ נהלי עבודה בשלטון המקומי, כח אדם. הטופס משמש את מח' כח אדם בעירייה מאז ותמיד. וכל עובד עירייה המעוניין לצאת לחל"ת נדרש לחתום על טופס סטנדרטי זה.
6. העובד, אילן בן סעדון, יצא לחל"ת בתאריך 1/9/08. אין מקום לטעות ולחשוב על מועד מוקדם יותר. כוונת העובד לצאת לחל"ת במועד מוקדם יותר לא מומשה על ידו, על פי ההתכתבויות היה ברור לעובד כי חופשה ללא תשלום אושרה לו רק בתאריך 1/9/08.
7. העובד החל לערוך תעמולת בחירות באופן של תליית שלטי חוצות ברחבי העיר, והעברת אגרת כתובה לעובדי העירייה, כל זה לפני שיצא לחופשה מאושרת על ידי העירייה (חל"ת).

שימוש העובד ברכב עירייה ובעובד הפיקוח העירוני להעברת חפצים אישיים

- בתאריך 22 בספטמבר 2008, העברת אלי, אדוני ראש העיר, הרחבה של כתב מינוי חוקר גם לנושא של שימוש העובד, אילן בן סעדון, ברכב עירייה ובעובד הפיקוח העירוני לצורך העברת חפצים פרטיים מביתו שברחוב עמק דותן לביתו החדש שברחוב לוי.
8. נערכה פגישה במשרדי עם הפקח העירוני בתאריך 6/10/08. הפקח נמצא בתפקידו מ 17/11/04. קיבל שבחים ממנהליו הישירים ובחוו"ד שמולאה ע"י מנהלו הישיר, רוני ציטרנוביץ, בתאריך 25/1/07 הוגדר על ידיו כעובד טוב. הפקח העירוני סיפר כי העביר ברכב עירייה ציוד מביתו "הישן" של אילן בן סעדון, לביתו "החדש" ברח' לוי במתחם בוכמן. ע"פ מח' הגבייה, אילן נכנס לביתו החדש (הפך למשלם עבור הנכס), בתאריך 2/8/07. הפקח סיפר כי קיבל הוראה ממנהל הפיקוח העירוני דאז, רוני ציטרנוביץ: "תגש תעזור לאילן, חבר מהוועד, שאנו נצטרך אותו הוא יעזור לנו". (רוני היה מנהל מח' הפיקוח עד לתאריך 31/12/07). לדברי הפקח העירוני, קיבל הוראה ממנהל המח', הסמכות הגבוהה, לעזור לאילן, לא ערער על כך, פעל כפי שהורו לו והלך להעביר את הדברים. תאור המקרה על פי הפקח העירוני:
- במהלך יום העבודה, נסע לביתו של אילן ברח' עמק דותן, יחד איתו, הורידו שולחן כתר פלסטיק, ציוד נוסף של הבית כגון: מייבש סכו"ם, סכו"ם, עציצים, דברים אחרונים שנשארו בבית. נסע ברכב הפיקוח העירוני אחרי אילן לביתו בבוכמן, שם פרק לבדו את הציוד מן הרכב. הפקח הוזמן ע"י אילן לראות את הבית, לא התעכב ומיהר לחזור לעבודה.

הערת החוקר : במהלך חודש ספטמבר 2008, פגשתי את אילן בן-סעדון בבניין העירייה וביקשתי ממנו להיפגש עימי בקשר לנושאים שעלי לברר עימו. תשובתו הייתה כי אין בכוונתו להיפגש עימי וכן שהכל יכול לחכות עד אחרי הבחירות. לפיכך, אתייחס לסוגייה שלפני רק על פי המסמכים שנמצאים בפני.

מסקנה

9. אילן בן סעדון, עשה שימוש ברכב עירייה ובעובד עירייה במהלך יום העבודה לצרכיו האישיים זאת בניגוד לכללי מינהל תקין.

המלצות

10. בנוגע למקרה הראשון בו התבקשתי לחקור את הנושא "עריכת תעמולת בחירות ע"י עובד העירייה אילן בן סעדון, טרם יציאתו לחל"ת". על פי הממצאים שבידי והמסקנות אליהן הגעתי, תוך ציון העובדה שאילן בן סעדון סירב להגיע למשרדי למסור גירסתו כפי שהתבקש על ידי, המלצתי היא להעמידו לדין משמעתי.
11. בנוגע למקרה השני בו התבקשתי לחקור את הנושא " העובד, אילן בן סעדון, עשה שימוש לצרכים אישיים (שאינם קשורים לעבודת העירייה כלל ועיקר), ברכב עירייה ובעובד הפיקוח העירוני". על פי הממצאים שבידי והמסקנות אליהן הגעתי, תוך ציון העובדה שאילן בן סעדון סירב להגיע למשרדי למסור גירסתו כפי שהתבקש על ידי, המלצתי היא להעמידו לדין משמעתי.

חו"ד מבקר העירייה – השתתפות העירייה בהוצאות החזקת רכב לעובדת עירייה

חו"ד הוגשה לראש העיר דאז, מר ספקטור, ביום ראשון י"ח חשוון תשס"ט, 16 נובמבר, 2008.

הנדון : השתתפות העירייה בהחזר הוצאות החזקת רכב לעובדת עירייה

1. לעובדת העירייה, דינה חיון, מנהלת מח' כח אדם, מאושרת השתתפות בהוצאות החזקת רכב ברמת ניידות ד' (החזר מלא עבור אגרת רשיון וביטוחים).
2. הגב' החזיקה רכב מס' רישוי 64162251 – במעמד של רכב נכה. בתאריך 1/6/08 מכרה הגב' את הרכב ונדרשה לשלם אגרת רשיון בסך 589 ₪, כדי שתוכל למכור את רכבה. מותר לציין כי הגב' נדרשת לשלם אגרת רשיון בכל שנה המסתכמת בסך 22 ₪ (רכב נכה), ובעת מכירת הרכב לאחר תקופת הזכאות, היא נדרשת לשלם אגרה מלאה.
3. הגב' הגישה תצהיר המעיד על הפרטים המצוינים.

המלצה

4. בהתייעצות עם היועמ"ש לעירייה, המלצתי היא לאשר לגב' החזר בגין התשלום על פי זכאותה.

דוח מס' 4 - בטחון שעת חירום ובטיחות במוסדות ציבור

בתאריך 11 דצמבר, 2008, יום חמישי י"ד כסלו תשס"ט, העברתי לראש העיר, מר חיים ביבס, דוח ביקורת שנערך על ידי גורם חיצוני בהנחייתי. כמובן שהדוח נערך על פי כללי הביקורת, הגורמים המבוקרים העירו את הערותיהם והתייחסו בכתובים לביקורת.

יולי - 08 - תקציר מנהלים

במהלך חודשים ינואר – מאי 2008 בוצעה ביקורת במחלקת הביטחון ובמחלקת הבטיחות באגף השירות בעיריית מודיעין.

הביקורת נערכה בתחומי הביטחון, בטיחות ושעת חירום והתמקדה באיכות השירות והמקצועיות הניתנים למוסדות החינוך בעיר מודיעין.

הביקורת בחנה את התחומים הנבדקים החל משנת 2005 ועד לזמן עריכת הביקורת - מאי 08.

הביקורת נערכה לפי הסטנדרטים המקובלים והתקנים המקצועיים המחייבים את עבודת הביקורת.

בנושאי הביטחון והערכות לשעת חירום נבדקה מחלקת הביטחון של עיריית מודיעין וכללה את בעלי התפקידים הבאים:

- מנהל מחלקת הביטחון – מר מיקי רווה.

- קצין ביטחון מוסדות חינוך – מר שמואל עזרא.

- קצין ביטחון מוסדות חינוך – מר ניסים אדן.

בנושאי הבטיחות נבדקה מחלקת הבטיחות וכללה את:

- מנהלת מחלקת הבטיחות - הגב' אירית רוזנברג.

להלן עיקרי הליקויים שנמצאו במהלך הביקורת:

פרק ראשון - ביטחון ושעת חירום:

א-אי קיום תכנית עבודה שנתית.

תכנית עבודה שנתית הנה כלי פיקוח ובקרה עבור קב"ט מוסדות חינוך שמטרתו הגברת המוכנות והערכות של מוסדות החינוך למשימות הנדרשות זאת לפי הוראות מנכ"ל משרד החינוך, משטרת ישראל ופקע"ר.

הכנת תכנית עבודה שנתית מביאה לידי ביטוי את דרישות הקב"ט ממוסדות החינוך בנושאים הרלוונטים המחויבים להתבצע ומצד שני את אופן הערכות בית הספר במגבלות הספציפיות הייחודיות של בית הספר עצמו. בבדיקה שנערכה נמצא כי לא קיימת תכנית עבודה שנתית אחידה מוכרת וידועה לכל הנוגעים בדבר לרבות בית הספר.

ב – חוסר במאבטחים, מאבטחים שאינם חמושים והפעלת מאבטחים ללא ראיון מקדים .

הפעלת מערך אבטחה רב היקף הכולל מספר רב של מאבטחים המאיישים את כלל מוסדות החינוך בעיר מודיעין, מחייב את מחלקת הביטחון להיערך בפיקוח ובקרה אינטנסיביים של פעילות חברת האבטחה בכלל ובפרט לגבי המאבטחים המאיישים את עמדותיהם במוסדות החינוך. הפיקוח והבקרה ימצאו תחת אחריות הקב"ט ויתמקדו בתחומי נשיאת נשק של המאבטח, הופעה, ראיון מקדים, הדרכה והתאמת המאבטח לתפקידו.

ג – חוסר תיעוד בנושאי הדרכה והשתלמויות שבוצעו .

באחריות כל אחד מהקב"טים ביצוע מגוון רחב של השתלמויות והדרכות בנושאי הביטחון והערכות לשע"ח במספר רב של מוסדות חינוך. נמצא כי למרות שבוצעו חלק מההדרכות ומההשתלמויות כנדרש, עדיין לא תועדו פעילויות אלה. יש להקפיד ולבצע תיעוד של כל הפעילויות החשובות המבוצעות במוסד החינוכי בתחומי הביטחון והמוכנות לשעת-חירום.

ד – אי המצאות תיק שטח במספר בתי ספר .

תיק שטח שנבנה בהלכה ולפי הדרישות המקובלות הינו אמצעי בעל חשיבות עליונה בהצלת תלמידים השוהים בבית הספר בזמן חירום או מצוקה קשה, מכאן החשיבות הרבה המיוחסת בהמצאות תיק השטח בכל אחד מבתי הספר בעיר בנוסף להימצאותו בידי הקב"ט ובידי משטרת ישראל. יש לפעול במהרה על מנת להכין תיק שטח לכל בית ספר בתחומי העיר מודיעין.

ה – אחריות בנושאי ביטחון ושעת חירום בבית הספר " למען אחי " .

בית הספר " למען אחי " פועל בתחומי העיר מודיעין וככזה חלה החובה להכיל את אחריות הרשות המקומית בפרט בתחומי הביטחון ושעת-חירום ובפרט כאשר מדובר בעיר המוגדרת כ" קו תפר ", יש להסדיר נושא זה ובהקדם.

פרק שני - בטיחות :

א – אי בדיקת תקינות מתקני משחקים בחצרות גני הילדים .

על הרשות המקומית דרך הממונה על הבטיחות חלה החובה לוודא תקינות מתקני המשחקים בגני הילדים. בדיקת תקינות מתקני המשחקים כוללת בדיקה חודשית ויזואלית ובדיקה שנתית על ידי מעבדה מאושרת. נמצא כי אין תיעוד בידי מנהלת מחלקת הבטיחות בדבר ביצוע בדיקה חודשית ויזואלית בגני הילדים בכלל. בנוסף נמצא כי בשנים 2005 – 2006 רוב גני הילדים לא נבדקו כלל על ידי מעבדה מאושרת. באחריות הממונה על הבטיחות לוודא קיום בדיקת מעבדה מאושרת לכל גני הילדים בעיר.

ב – אי ביצוע בדיקות תקינות למערכות החשמל .

על הרשות המקומית חלה החובה לבצע שני סוגי בדיקות בנושא חשמל במוסדות החינוך בדיקה ראשונה הנה אחת ל – חמש שנים ומטרתה בדיקות תקינות מערכת החשמל וההרקה על ידי חשמלאי בודק . בדיקה שנייה שיש לבצע הנה בדיקה ויזואלית לתקינות מכשירי החשמל ומתקני החשמל על ידי חשמלאי מוסמך ומעלה ותעשה אחת לשנה . מהבדיקה שנערכה נמצא כי מערכות החשמל במוסדות החינוך בעיר מודיעין לא נבדקו כלל מזה שנים רבות. (למעט 4 בתי ספר תיכון שבוצעה בהם בדיקה ויזואלית בשנת 2007) .

ג – מדידת שדה מגנטי מעל למותר מרשת החשמל בבית הספר – עירוני ב' (מתחם רבין) .

בדיקה מקצועית של המשרד לאיכות הסביבה קובע כי רמת הקרינה שנמדדה בבית הספר עירוני ב' במקום הנבדק הנה מעל למותר , עוד נמצא כי הכיתה בה נמצאה רמת קרינה מעל למותר משמשת לעיתים ככיתה לימוד . לאור העובדות שנמצאו יש להפסיק את הקרינה בדרכים המקובלות או לחילופין למנוע כניסת ילדים לכיתה הנבדקת.

ד – אי תקינות מערכות גילוי אש ועשן במוסדות החינוך .

מבדיקה שנערכה נמצא כי ברוב בתי הספר בעיר הותקנו מערכות לגילוי אש ועשן עוד בזמן הקמת בית הספר . עוד נמצא כי מאז הקמת בתי הספר מעולם לא בוצע כל הליך לתחזוקה וטיפול במערכות גילוי אש ועשן , כפועל יוצא מערכות אלה אינן תקינות ולבטח לא יתנו את המענה הנדרש להצלת חיים בזמן אמת . יש לפעול במייד להחזיר את הציוד החשוב המציל חיים לפעולה ולאחר .

ה – העדר תכנית ניהול בטיחות רב שנתית ושנתית של הרשות המקומית בנושאי הבטיחות .

הממונה על הבטיחות במוסדות החינוך בעיר מודיעין אחראי למספר רב של מוסדות חינוך כאשר בכל אחד ממוסדות החינוך יש מספר רב של נושאים הנמצאים באחריותו , כמו כן תפקידו של הממונה על הבטיחות להיות בקשר שוטף עם מספר רב של הגורמים הקשורים כולם לנושאי הבטיחות . בנוסף לרשום לעיל יש לציין כי לכל הפעילויות המבוצעות בתחום זה יש משמעות כספית רחבת היקף . לאור עובדות אלה חלה החובה על ממונה הבטיחות לבנות תכנית עבודה רב שנתית ושנתית בה תרוכז הפעילות הנדרשת לפי הצרכים במוסדות החינוך וחשיבותם ומאידך לפי היכולות הכספיות והתקציבים העומדים לטובת נושאי הבטיחות על ידי הרשות המקומית .

מבצע הביקורת מבקש לציין ולהדגיש את תודתו הרבה לכל המשתתפים בביקורת זו , על שיתוף הפעולה הפורה

שאפשר הוצאת דו"ח זה לרבות מנהל אגף השירות , מנהלי מחלקת הביטחון ומחלקת הבטיחות וכן לקבטים

במחלקת הביטחון .

כללי

עיריית מודיעין הינה " רשות חינוך מקומית " בחוק לימוד חובה, התש"ט – 1949 .
משרד החינוך בהוראותיו, חייב את הרשות המקומית להבטיח את ביטחונם של השוהים במוסדות החינוך שבתחומו,
מפני גורמים עוינים, בעת רגיעה, ולדאוג לקיום מיגון מתאים לשעת חירום.

על פי החלטת ממשלת ישראל (מס החלטה 5719) מהתאריך 25 יוני 1995 הגורם העליון האחראי על מכלול נושאי
אבטחת מוסדות החינוך ברשות המקומית הוא משטרת ישראל, בתוקף אחריותה על ביטחון הפנים. עוד נקבע כי
משטרת ישראל היא הגורם המוסמך להנחות את מנהל המוסד החינוכי בכל הקשור לתכנון האבטחה על פרטיה
וסדריה ולהוצאתה לפועל באמצעות קב"ט מוסדות החינוך.

לפי הרשום בחוזר המנהלת הכללית (נוהלי ביטחון בבתי הספר ס/ו3 (ב) תשרי התשס"ו – נובמבר) –
משרד החינוך התרבות והספורט (להלן הנוהל)

" פעילותו של בית הספר על פי הנחיות הביטחוניות המוכתבות על ידי גורמי הביטחון השונים

**(המשטרה, צה"ל והשב"כ) באמצעות האגף הבכיר לביטחון במשרד החינוך, הקב"טים המחוזיים, קב"טי
מוסדות החינוך ברשויות המקומיות והעב"טים (עוזר לבטחון בית ספר) בבתי הספר היא נדבך חשוב ומרכזי
בהבטחת ביטחונם של תלמידי מערכת החינוך בכלל ובתוך בית הספר בפרט . "**

בעיריית מודיעין קיימת מחלקת ביטחון הכוללת מנהל מחלקה ושני קב"טי מוסדות חינוך הפועלים בתחומי העיר
מודיעין, מכבים ורעות, כאשר כלל מוסדות החינוך מתחלקים בחלוקה גיאוגרפית בן הקב"טים.
כל קב"ט אחראי בתחומו הגיאוגרפי לכל מוסדות החינוך לרבות בתי ספר יסודיים, בתי ספר תיכוניים, גני ילדים
ומעונות. בעיר מודיעין ישנם 27 בתי ספר (מבנים) המשכנים בתוכם 30 בתי ספר, בנוסף ישנם 128 גני ילדים
המאוגדים ב – 53 אשכולות גנים.

מוסדות החינוך מחולקים גיאוגרפית ל – 2 חלקים כאשר כל קב"ט אחראי בתחום גזרתו לכל מוסדות החינוך מבחינת
ביטחון הערכות לשעת חירום לרבות אבטחה ומאבטחים.

קב"ט איזור צפון מר שמואל עזרא - אחראי ל 14 בתי ספר המשוכנים ב 13 מבנים וכן - 67 גני ילדים המחולקים
ל – 28 אשכולות גנים, סך הכול 51 מאבטחים באחריותו.

קב"ט איזור דרום מר ניסים אדן - אחראי ל 16 בתי ספר המשוכנים ב 14 מבנים וכן 61 גני ילדים המחולקים ל 25
אשכולות גנים סך הכול 47 מאבטחים.

בעיריית מודיעין סך הכול 78 תקנים מאושרים ע"י משטרת ישראל מתוכם 55 תקני מאבטח ו- 23 תקני שומר, בנוסף
עיריית מודיעין מממנת מתקציבה עוד 19 תקני מאבטח במוסדות חינוך שאינם מתוקננים ע"י משטרת ישראל ולכן
אינם ממומנים.

סך כל המאבטחים במוסדות החינוך עומד על 97 מאבטחים.

ממצאים

א - תכנית עבודה שנתית .

בניית תכנית עבודה שנתית למוסד החינוכי באחריות עב"ט בית הספר.

לפי הרשום בנוהל (5.3.1.2 עמ' 21) : " מנהל בית הספר ימנה עוזר לביטחון , לבטיחות ולשעת חירום (להלן עב"ט) , שישמש לו עוזר , וירכז את נושאי הביטחון , בטיחות ושעת חירום במוסד. " אחד מתפקידי העב"ט כפי שמפרט הנוהל (5.3.2 סעיף ח' – 1 עמ' 25) הינו בניית תכנית עבודה שנתית " עליו (על העב"ט) לבנות תכנית עבודה שנתית ולהציגה לקב"ט הרשות/לקב"ט מוס"ח עד לסוף חודש ספטמבר בכל שנת לימודים " הנוהל מפרט (5.3.2 סעיף ח' – 2 עמ' 25) מהם המרכיבים הנדרשים שיש לכלול בתכנית העבודה שעל העב"ט להכין ולהגיש לקב"ט .

בנוסף לרשום לעיל מציין הקב"ט המחוזי (המנחה המקצועי של הקב"ט הרשותי) בנוהל פנימי מחוזי מהתאריך 09/07/07 (ראה נספח ג') כי באחריות הקב"ט הרשותי לבצע ביקורת בבתי הספר הנמצאים באחריותו עד חודש נובמבר של השנה , בן הנושאים המחויבים בבדיקה הינו (ראה סעיף 4 ב' ה' – נושאים לבדיקה בבית הספר בנספח ג') " **בדיקת תכנית עבודה שנתית תכנון מול ביצוע** " .

מבדיקה שנערכה לא נמצאו תכניות עבודה שנתיות שהוכנו על ידי בתי הספר והוגשו לקב"טים .

תכנית העבודה השנתית , הינה כלי בעל חשיבות רבה לבדיקת תכנון מול ביצוע של הדרישות הרשומות בנוהל , ולמעקב שוטף אחר התקדמות המוסד החינוכי בהכנתו לשעת חירום .

המלצה – מנהל המחלקה יכין תכנית עבודה שנתית הכוללת את כל מרכיבי הביטחון והחירום שעל המוסד החינוכי חלה החובה להיערך .

התכנית תועבר לכל אחד מהקב"טים, לאחר לימוד התכנית והתאמה לשטח, יעביר כל קב"ט את התכנית לכל מוסדות החינוך הנמצאים באחריותו .

באחריות הקב"ט להסביר את התכנית לבית הספר (לצוות המנהל) ולסייע בגיבוש תכנית עבודה בית ספרית שתתאים לבית הספר לפי לויז' שנתני אך במקביל תעמוד בסטנדרטים הנדרשים .
הקב"ט יאשר את התכנית הבית ספרית ויחזיק העתק במשרדו .

תכנית העבודה הבית ספרית הנה בסיס לבחינה ולמעקב אחר אופן יישום הדרישות למוכנות בית הספר מבחינת הביטחון והחירום לכל אורך שנת הלימודים .
הקב"ט יוכל במהלך כל שנת הלימודים לבחון אופן עמידת בית הספר ביעדים שהוגדרו ולבצע תיקונים נדרשים .
תכנית עבודה טובה שתוכננה כראוי הנה כלי משמעותי העומד לרשות הקב"ט לפיכך יש לנצל כלי חשוב זה.

ב - מאבטחים ואבטחה חמושה .

ב.1 - אבטחה חמושה .

בנוהל משרד החינוך נאמר : (5.3.1 עמ' 57) " **לפי החלטת גורמי הביטחון תתקיים במוסד החינוך אבטחה עם נשק , ע"י מאבטחים מקצועיים .**

החשיבות להמצאות נשק בידי מאבטח מפורט בנוהל (5.3.1.4 עמ' 57) :

" **מטרות הימצאותו של נשק במוסדות החינוך :**

א . הגנה על אוכלוסיית המוסד .

ב . הגברת הרגשת הביטחון של העובדים והתלמידים .

ג . הרתעת גורמים עוינים .

ד . הגנה במקרה הצורך . "

החובה בנשיאת נשק למאבטח מוסדות חינוך בזמן משמרת מעוגנת גם בחוזה ההתקשרות (נערך ונחתם ביולי 06) שבן עיריית מודיעין לבן חברת " מוקד אימון " כמפורט בחוזה (עמ' 3 פרק 2 סעיף 2.4) : " **מורשה לפי חוק כלי הירייה , תש"ט – 1949 והתקנות על פיו , לשאת נשק שבבעלות הקבלן " . בנוסף מצוין בחוזה " נושא אקדח (בבעלות הקבלן) " .**

גם החוזה מגדיר היטב את החובה בנשיאת נשק למאבטח מוסדות חינוך. ואולם על פי ממצאי הביקורת וכפי שמצוין בטבלה (נספח ביטחון א') ניתן ללמוד כי מתוך 97 מאבטחים המוצבים במוסדות החינוך בעיריית מודיעין רק 70 מאבטחים נושאים נשק, לפיכך נמצא כי ישנם 27 מאבטחים הנמצאים במילוי משימתם כאשר הם בלתי חמושים, כ- 27% מסך המאבטחים אינו עומד בדרישות הנוהל וכן בדרישת משטרת ישראל כל זאת ברשות הנמצאת על " קו התפר "

המלצה – בטווח המידי - אחריותה של חברת מוקד אימון הנה להכשיר את המאבטח בקורס הכשרה בסיסי, לפעול להוצאת רישיון לאחזקת כלי ירייה ולספק למאבטח כלי נשק לעבודתו .

חובתו זו של הקבלן מעוגנת בחוזה ההתקשרות (עמ' 3 פרק 2 סעיף 2.4) ולפיכך מחייבת אותו בקיום חלקו בחוזה זה .
על הרשות המקומית לפעול בכל דרך לרבות הסנקציות המעוגנות בחוזה (הטלת קנסות) על מנת להביא את חברת " מוקד אימון " לעמוד בחלקה בחוזה .

לטווח הארוך יותר - חוזה ההתקשרות, שבין עיריית מודיעין לבן חברת " מוקד אימון ", מחייב את החברה המספקת שירותי אבטחה במוסדות החינוך, בקיום עתודות מאבטחים שעברו בהצלחה את קורס ההדרכה הייעודי, ולפיכך מאושרים להחזיק נשק (עמ' 9 סעיף 2.15). גודל העתודה המוגדר בחוזה ההתקשרות קובע כי מספר המאבטחים בעתודה יעלה על 10% מסך המאבטחים שהוזמנו על ידי הרשות המקומית. במסגרת בדיקה זו לא נבדקו עתודות המאבטחים בחברת " מוקד אימון ", ואולם, כאשר ישנה פגיעה רציפה באיכות השירות, וברמת האבטחה הניתנת, יש צורך לוודא קיום מערך עתודה כפי שמחויב .

2.ב – ראיון מאבטחים .

בנוהל משרד החינוך (5.3.5.1 עמ' 11) נקבע כי : " **תפקידי הקב"ט בתחום הביטחון השוטף :** לראיין אישית כל מועמד לתפקיד מאבטח מוס"ח (סיכומי הראיונות יתויקו במשרד הקב"ט) " . אחד מתפקידי הקב"ט, הינו לראיין את המאבטח טרם קבלתו לעבודה כמאבטח במוסד החינוכי. מתוך הטבלה המופיעה בנספח ביטחון א' ניתן ללמוד כי 54 מאבטחים עברו ראיון לפני תחילת עבודתם בבית הספר , אולם 43 מאבטחים שהם כ – 44% מסך המאבטחים במודיעין , טרם עברו ראיון של קב"ט מוסדות חינוך כמתחייב , יש לציין כי כ – חמישה חודשים עברו מתחילת שנת הלימודים . ביצוע ראיון טרם הכנסת מאבטח לעבודה הינו משימה בעל חשיבות רבה ולפעמים מכרעת . בשלב הזה יוכל הקב"ט לאתר עובדים, שעלולים להוות בעיה , או שכלל אינם מתאימים לתפקיד. לא ניתן לוותר על שלב זה טרם הכנסת מאבטח לבית הספר .

המלצה – ביצוע ראיון למאבטח טרם כניסתו לתפקיד הינו גורם בעל חשיבות רבה המאפשר לקב"ט לבחון ולתשאל את העובד על מנת לאתר בעיות אפשריות .

הראיון הינו הפעולה האחרונה בתהליך קליטת המאבטח והכנסתו לעבודה בבית הספר ולפיכך אין לוותר על פעולה זו. החובה לביצוע הראיון טרם כניסה לתפקיד מוטלת על חברת " מוקד אימון " ולפיכך עליה לפעול בכל דרך לקיים את הדרישה . אחריותו של הקב"ט לפקח על ביצוע בפועל של קיום הוראה זו .

בנוסף חלה החובה על חברת " מוקד אימון " לאתר בעיות פוטנציאליות כגון מחלה , חופשה , מילואים ועוד אשר יביאו למחסור במאבטח ביום שלמחרת , במקרים אלה יש לבצע תהליך מהיר ומזורז של ראיון למאבטח חדש . בכל מקרה לא ניתן לקבל את העובדה שמאבטח יפעל בתפקידו זה במוסד החינוכי לאורך תקופה ארוכה ללא ראיון כלל .

3.ב – ישום החוק למניעת העסקת עברייני מין במוסד חינוכי.

סעיף 4 בנוהל משרד החינוך (5.3.4 עמ' 39) מפרט את מגבלות העסקת עובדים במוסד החינוכי לפי החוק למניעת העסקת עברייני מין במוסד המכוון למתן שירות לקטינים – התשס"א – 2001 :

" 4.1 מעסיק לא יקבל אדם לעבודה במוסד ולא יעסיק בעבודה במוסד בגיר שהורשע בעברת מין

שהוא ביצע בהיותו בגיר ונידון עליה לשנת מאסר הפועל או יותר .

4.2 מעסיק לא יקבל בגיד לעבודה במוסד בטרם קיבל אישור ממשטרת ישראל כי אין מניעה להעסקתו לפי חוק זה .

4.3 מאבטח במוסד חינוכי , כולל מאבטח טיולים , שקיבל אישור לנשיאת נשק , פטור מלהציג אישור זה. "

מהטבלה המופיעה בנספח ביטחון א', ניתן לראות כי ישנם 27 מאבטחים, שאינם מורשים לשאת נשק ע"י משטרת ישראל, בנוסף אין הם מחזיקים אישור ממשטרת ישראל כי אין מניעה להעסיקם לפי חוק: " מניעת העסקת עברייני מין במוסד חינוכי ".
ולפיכך אין רשות להעסיק מאבטחים אלה בתחום מוסד חינוכי.

בנוסף לרשום לעיל מתוך 27 מאבטחים שאינם רשאים לשאת נשק, נמצא כי, ישנם 14 מאבטחים שלא עברו ראיון טרם כניסתם לתפקיד .
העסקת מאבטח ללא ראיון קב"ט, וללא שיש ברשותו רישיון לנשק, הינה פגיעה משמעותית, ביישום החוק, למניעת העסקת עברייני מין במוסד חינוכי, ולפיכך אינה חוקית .

המלצה – יש לפעול בכל דרך על מנת לקיים את יישום החוק למניעת העסקת עברייני מין במוסד חינוכי . המלצת המבקר, לבחון מול משטרת ישראל, תחנת מודיעין, ובאחריות חברת מוקד אימון, התאמת כל המאבטחים העובדים במוסדות החינוך לתפקידם מבחינת כשירותם לפי סעיף חוק זה לרבות המאבטחים המחליפים והמאבטחים שעשויים לשמש כמחליפים .
יש לבצע בדיקה זו אחת לתקופה לפי החלטת מחלקת הביטחון בעירייה .

4.ב – חברת האבטחה " מוקד אימון "

חברת " מוקד אימון סביון 1997 אבטחה ושמירה בע"מ " הנה החברה המספקת שירותי אבטחה, שמירה וסיוור במוסדות חינוך, אבטחה היקפית, אבטחה ושמירה במוסדות ציבור, אבטחת ישובים, שירותי מוקד, וליווי טיולים, בעבור עיריית מודיעין .

החברה פועלת בחוזה התקשרות למול עיריית מודיעין לאחר שזכתה במכרז (יולי 06) שפורסם על ידי החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי בע"מ .

חברת " מוקד אימון סביון 1997 אבטחה ושמירה בע"מ " פועלת בעיריית מודיעין מעל 10 שנים במתן שירותי אבטחה כמפורט לעיל .

החברה מקצה לטובת מערך האבטחה העירוני את המשאבים הבאים :

- מנהל סניף כולל רכב .
- 3 מאבטחים לרבות רכב לכל אחד מהם .
- 4 ניידות סיוור - בכל ניידת ישנו סייר, הנותנים מענה אבטחתי מקיף במשך 24 שעות ביממה .

חברת " מוקד אימון " מספקת מדיי יום 97 מאבטחים בעבור מוסדות החינוך בעיר מודיעין . תפקידי חברת האבטחה המספקת שירותי אבטחה הינן : איתור מועמד לתפקיד מאבטח , הכשרת המאבטח לתפקידו בתהליך הכשרה מסודר ועל ידי חברות שהוסמכו לכך , אספקת נשק למאבטח שעבר הכשרה מתאימה ונמצא ראוי לשאת נשק , הצבת המאבטח במקום ובזמן כפי שהוגדר לו על ידי קב"ט מוסדות חינוך וכן אספקת הציוד וההופעה הנדרשת לתפקיד המאבטח .

טבלה מספר - 1 (המופיעה בנספח ביטחון ד') מפרטת את הליקויים שנמצאו בזמן אמת ושדווחו על ידי קב"ט מוסדות חינוך בעיריית מודיעין הן למנהל המחלקה הן למנהלי חברת מוקד אימון בשטח ובזמן אמת . הטבלה המצורפת (בנספח ביטחון ד') הנה מדגמית בלבד אך מתארת מצב בו קיימות בעיות רבות הפוגעות ביכולת התפעול של מערך הביטחון הרשותי .

ב.4.א- מחסור במאבטחים - הטבלה המצורפת מצביעה על מחסור אמיתי ויום יומי של מאבטחים כך שבמשך 17 ימי דיווחים שנבדקו ומפורטים בטבלה נמצא כי ישנם 56 מאבטחים חסרים , בממוצע של כ - 4 מאבטחים ליום.

ב.4.ב- הכשרה לתפקיד מאבטח - עובדה נוספת המובאת לידי ביטוי בטבלה המצורפת הנה כי מאבטחים רבים אינם מוכשרים לעבודה כמאבטח מוסדות חינוך היינו - לא עברו תהליך הכשרה מסודר על ידי חברה שהוסמכה להדריך ולהכשיר מאבטחים לתפקידם זה . מאבטח שלא עבר הכשרה כנדרש עלול שלא לעשות מלאכתו נאמנה ובכך לפגוע באיכות האבטחה במוסד החינוכי .

- כפועל יוצא מאי הכשרת המאבטחים בתהליך הכשרה מסודר כנדרש , מאבטחים רבים אינן רשאים בנשיאת נשק . הבעיה מחזקת את האמור בסעיף א' לדו"ח זה הדן בנושא האבטחה החמושה . אי נשיאת נשק במשמרת מהווה פגיעה במילוי תפקידו של המאבטח .

משיחות שנערכו עם הקב"טים ומנהל מחלקת הביטחון , מבדיקה שנערכה בשטח ומבדיקת התיעוד הן המסמכים הן הטבלאות המצורפות (טבלה מספר - 1 בנספח ביטחון ד') נמצא כי קיימת בעיה תפקודית קשה במתן השירותים עליהם התחייבה חברת " מוקד אימון " בחוזה ההתקשרות למול עיריית מודיעין . עובדה זו הנה הגורם לכך שעיריית מודיעין אינה מקבלת את השירות עליו היא משלמת במיטב כספה וחמור מכך נפגעת רמת הביטחון במוסדות החינוך בעיר מודיעין .

המלצה -

חברת " מוקד אימון סביון 1997 אבטחה ושמירה בע"מ " הנה החברה המספקת שירותי אבטחה , שמירה וסיור במוסדות חינוך , אבטחה היקפית , אבטחה ושמירה במוסדות ציבור , אבטחת ישובים , שירותי מוקד וליווי טיולים . בעבור עיריית מודיעין .

החברה מספרת את השירותים הרשומים לעיל מזה כ- 10 שנים לערך . הקבלן נותן השירות מועסק ע"י הסכם עבודה המגדיר הגדר היטב את חובותיו כלפי הרשות המקומית , גם מהבדיקות שנערכו בשטח , גם מהשיחות ומהתיעוד שנמצא ברור כי אין חברת " מוקד אימון " עומדת בדרישות ההסכם כפי שנחתם .

אכן לא ניתן להוריד לגמרי את התקלות והבעיות הרבות הקורות דרך קבע בעבודה היום יומית , ואולם כאשר ישנה פגיעה אמיתית וקשה באיכות השירות שהרשות המקומית מקבלת , לא ניתן ולא רצוי לקבל זאת כעובדה .

בשלב המייד יש להפעיל את כלי הסנקציה כפי שנקבע בהסכם העבודה שבן החברה לבן הרשות – הטלת קנסות . הטלת קנס בגין תקלה החוזרת על עצמה הנגרמת בעבודה ופוגעת באיכות העבודה , הנה חובה ולא רשות . יש לנצל את האופציה הכתובה בהסכם השירות ולמצות יכולת זו של הרשות . מבחינה שנערכה נמצא כי השימוש שעושה עיריית מודיעין בסנקציה החוקית המאפשרת הטלת קנסות מועטת מדי ואינה משמעותית ולכן אינה מניבה פירות .

בשלב השני לטווח ארוך - יש לבצע בחינה מחודשת, בנושא העסקת קבלן אחד ויחיד נותן שירות למשך תקופה ארוכה כל כך - **מעל 10 שנים** . יש לבחון האם העסקת קבלן לתקופה ארוכה כל כך אינה פוגעת במוטיבציה של החברה להשתפר ולתת שירות טוב יותר ואיכותי יותר . במקביל , יש לבחון אפשרות של הכנסת קבלן שני, שייתן את אותו השירות בדיוק , החברות יחולקו בחלוקה גיאוגרפית כאשר כל קבלן יקבל אחריות לאזור גיאוגרפי אחר . הכנסת קבלן שני , ייצור איררה של תחרות התייעלות ושיפור השירות , לטובת הרשות המקומית ולטובת איכות הביטחון במוסדות החינוך .

ג - הדרכה והשתלמויות.

מערך ההדרכה וההשתלמויות לסגל ההוראה במוסדות החינוך.

לפי הרשום בנוהל (5.3.5 סעיף ח' 1 עמ' 13) : **" הקב"ט בתוקף תפקידו , אחראי לארגון ולביצוע פעולות הדרכה והשתלמויות בתחומים השונים במוסדות החינוך , הן בהדרכה ישירה המבוצעת על ידו הן בייזום ובארגון של השתלמויות שונות . "**

הנוהל מפרט בהרחבה מהם ההדרכות וההשתלמויות המחויבות להיעשות על ידי הקב"ט בעבודתו מול מוסדות החינוך וביניהם : הדרכות חפץ חשוד , השתלמויות עב"טים , השתלמות עזרה ראשונה , השתלמות כיבוי אש , השתלמות עורף , השתלמות ביטחון , השתלמות חומ"ס והשתלמות רכזי טיולים .

בבדיקה נמצא כי אין כל תיעוד לרבות תיקים או מסמכים לביצוע הדרכות והשתלמויות המופיעות בנוהל במוסדות החינוך .

- בנוסף לרשום לעיל יש לציין כי בתאריך 5 פברואר 08 בוצעה ביקורת בבתי הספר הבאים :
ביה"ס אלה , ביה"ס קשת , ביה"ס ממלכתי יא' , ביה"ס עדנים .
בשיחות שנערכו מול הנהלות בתי הספר שנבדקו נמצא כי אכן נערכו מספר השתלמויות והדרכות , אך לא נמצא תיעוד .

ד – תרגול מוסדות החינוך .

ביצוע תרגילים במוסדות החינוך בהערכות לשעת חירום .

לפי הרשום בנוהל (5.3.5 סעיף 5.2 א') להלן תפקידו של הקב"ט בתחום הערכות למצבי החירום :
" על הקב"ט לקיים את סדרי הביטחון וההתכוננות למצבי חירום של מוסדות החינוך בהתאם להנחיות הגף לשעת חירום במשרד החינוך , צה"ל – פיקוד העורף , מל"ח , כב"א , מד"א ומשטרת ישראל . "
עוד מפרט הנוהל איזה תרגילים על הקב"ט לבצע במוסדות החינוך ולהלן התרגילים : "

1 - תרגיל פינוי .

2 – תרגיל כניסה למרחב מוגן .

3 - תרגיל חומ"ס .

4 - תרגיל שריפה .

5 - תרגיל רעידת אדמה .

6 - תרגיל חלוקת תרופות כסיוע לצה"ל – פיקוד העורף .

7 - שילוב תלמידים בתרגילי מל"ח פס"ח .

8 - שילוב תלמידים בתרגילים של יחידות צה"ל . "

בבדיקה נמצא כי אין כל תיעוד לרבות תיקים או מסמכים לביצוע התרגילים המופיעים בנוהל במוסדות החינוך .

- יש לציין כי בתאריך 5 פברואר 08 בוצעה ביקורת בבתי הספר הבאים :
ביה"ס אלה , ביה"ס קשת , ביה"ס ממלכתי יא' , ביה"ס עדנים .
בשיחות שנערכו מול הנהלות בתי הספר שנבדקו נמצא כי נערכו תרגילים בבתי הספר. לא נמצא תיעוד .

המלצה לנושא תיעוד הדרכות וביצוע תרגילים – כל אחד מהקב"טים נמצא בפעילות יום יומית מול מוסדות החינוך בעיר מודיעין , מספר הפעילויות המבוצעות הינו רב וכן מספר מוסדות החינוך בעיר . לא כל פעילות המבוצעת בכל אחד ממוסדות החינוך מחייבת תיעוד , ואולם ישנם מספר פעילויות בעלות חשיבות רבה שיש להקפיד על תיעודם , ביצוע השתלמויות במוסד החינוכי הינו אחד מאותם פעילויות חשובות שחוזר מנכ"ל משרד החינוך מחייב ביצועם וכן נושא תרגול מוסדות החינוך .

כל קב"ט אשר מבצע תרגול במוסד החינוכי או השתלמות יתעד פעילותו זו לרבות פרטים נדרשים .
התיעוד יועבר לכל הנוגעים בדבר לרבות הנהלת המוסד החינוכי ומחלקת החינוך ברשות המקומית .

ה – תיק שטח .

ה.1 - המצאות תיק שטח .

חשיבות תיק השטח כמצוין בנוהל (5.3.1. עמ' 87) : "על פי הנחיית משטרת ישראל יש להכין תיק שטח למוסדות החינוך . מטרת תיק השטח היא לרכז נתונים רבים ככל האפשר כדי להעבירם בשעת הצורך לכוחות הביטחון במקרה של אירוע בטחוני ובטיחותי זה או אחר ."
עוד מציין הנוהל בנושא אחריות לביצוע תיק השטח (5.3.2 עמ' 87) : "האחריות להכנת תיק השטח היא על קב"ט מוס"ח של הרשות המקומית באמצעות העב"ט בבית הספר ."

בנוסף לרשום לעיל מציין הקב"ט המחוזי (המנחה המקצועי של הקב"ט הרשותי) בנוהל פנימי מחוזי מהתאריך 09/07/07 (ראה נספח ביטחון ג') כי באחריות הקב"ט הרשותי לבצע ביקורת בבתי הספר הנמצאים באחריותו עד חודש נובמבר של השנה, בן הנושאים המחויבים בבדיקה הינו (ראה סעיף 4 ב' ד' – נושאים לבדיקה בבית הספר בנספח ביטחון ג') "בדיקת תיק שטח (כולל עדכון במידת הצורך)" .
מבדיקה שערך המבקר נמצא כי מחלקת הביטחון בהובלה של הקב"ט מר ניסים אדן שוקדת על הכנתם של תיקי שטח ממוחשבים למוסדות החינוך .

לפי הרשום בנספח ביטחון ב' (טבלת נתוני מוס"ח מאבטחים – נכון לתאריך 23 ינואר 2008) ישנם - 8 מוסדות חינוך להם קיים תיק שטח ממוחשב (ובכלל) לפי הר"מ : 1 - תיכון עירוני א', 2 - בית ספר דורות, 3 - בית ספר עידנים, 4 - בית ספר יובל ,

5 - בית ספר אסיף, 6 - בית ספר "נתיב זבולון" , 7 - בית ספר רמון, 8 - בית ספר עמית .

בנוסף ישנם 2 בתי ספר הנמצאים בתהליך בנייה לתיק שטח ממוחשב והם :

1 - בית ספר אופק, 2 - בית ספר ניצנים .

בעיר מודיעין ישנם 27 בתי ספר (מבנים), מתוכם בשלב הזה יש רק ל- 8 בתי ספר תיק שטח, זאת למרות הרשום בנוהל המחייב הימצאותו של תיק שטח לכל מוסד חינוכי, לפיכך נמצא כי ישנם – 19 בתי ספר שבניגוד לרשום בנוהל אין להם תיק שטח כלל לרבות תיק שטח שאינו ממוחשב (תיק שטח ידני), על כל המשתמע מכך .

ה.2 - זמן ביצוע פרויקט מחשוב תיקי השטח .

מבדיקה שנערכה מול הקב"ט האחראי לביצוע והכנת תיקי השטח נמצא כי משך הזמן הנדרש להשלמת - 8 תיקי שטח ועוד - 2 תיקי שטח הנמצאים עדיין בשלבי הכנה הינו מעל לשנה .

קיימים 26 בתי ספר בעיר מודיעין לפיכך ניתן להסיק כי בית הספר האחרון יזכה לתיק שטח רק בעוד כ – שנתיים לערך .

לאור הדרישה המחייבת בהמצאות תיק שטח (גם לא ממוחשב) לכל מוסד חינוכי, ולאור החשיבות הרבה המיוחסת להמצאות תיק שטח, הרי שזהו משך זמן ארוך מדי להמצאות בתי ספר ללא תיק שטח כלל .

ה.3 - מקום הימצאותו של תיק השטח .

חשיבות רבה מיוחסת למקום הימצאותו של תיק השטח זאת בשל הצורך בזמינותו של התיק בשעת- חירום במוסד החינוכי .

הנוהל מגדיר היכן צריך להימצא תיק השטח (5.3.2.2 עמ' 87) :

” א – עותק אחד ימצא בכספת / בארון סגור אצל הקב”ט

ב – עותק שני (זהה לראשון) ימצא במקום נגיש וסגור במוסד החינוך / בבית הספר .

ג – עותק שלישי ימצא בתחנת המשטרה המקומית . ”

בניגוד לנוהל 8 תיקי שטח ממוחשבים נמצאים :

א – בארון הקב”ט .

ב – בתחנת המשטרה המקומית .

אין העתק במוסד החינוכי / בית ספר למרות הנדרש לפי הנוהל .

- שאר 18 מוסדות חינוך אין תיק שטח כלל .

ה.4 - אפשרות הפעלת תיק שטח בחירום .

לפי המופיע בסעיף ד – 2 קיימים 8 תיקי שטח כיום , בנוסף קיימים 2 תיקי שטח הנמצאים בשלבי הכנה . מבדיקה עולה כי אין אפשרות מעשית בזמן אמת ובשטח האירוע להפעיל את תיק השטח וליהנות מסגולותיו שכן הפעלה מסוג זה מחייבת המצאות מחשב נייד שאינו נמצא ברשות מחלקת הביטחון .

תיק שטח ממוחשב הינו כלי חשוב לניהול אירוע בטחוני ובטיחותי בזמן אמת , בפרט כשחיי ילדים נמצאים בסכנה , הפעלת התיק הממוחשב אינו אפשרי ללא המצאות מחשב נייד זמין ותקין ברשות הקב”ט .

- בתאריך 21 פברואר 08 (סימוכין 00000780) הוגשה בקשה לרכישת מחשב נייד ע”י מר ניסים אדן קב”ט מוסדות חינוך על בסיס תקנה 49 (השתתפות הרשות ב-50% מעלות המחשב והיתרה בהשתתפות משרד החינוך) הבקשה נדחתה ע”י עיריית מודיעין .

המלצה לנושא תיק שטח – הטיפול בנושא הימצאות תיק שטח במוסד החינוכי מחייב הבנת החשיבות הרבה

והמשמעות המיוחסת להימצאותו של תיק השטח בזמן אמת .

תיק שטח שהוכן כהלכה וכולל את כל המרכיבים כמפורט בנוהל עשוי להיות גורם מכריע בסיוע לכוחות ההצלה בטיפול באירוע חירום במוסד חינוכי ובפרט כאשר מדובר בחיי תלמידים השוהים בבית הספר , ומכאן נובעת חשיבותו הרבה של תיק זה .

עלות הכנת תיק שטח ממוחשב הינו יקר ולפיכך מבין המבקר את הנכונות לבצע תיק שטח בכוחות מקומיים (קב”ט) ויוזמה זאת אכן מבורכת , יחד עם זאת יש להבין המשמעות כמצוין בממצאים המוצגים לעיל , תהליך הביצוע של הפרויקט לפי הנתונים שנבדקו הינו ארוך מאוד ובמקביל אף מונע מביצוע פעילויות אחרות הדורשות התייחסות הקב”ט המבצע .

בשל החשיבות הרבה ממליץ המבקר לבנות " תיק שטח " לשאר המוסדות שטרם נבנה להם התיק הנדרש אך באופן ידני בשלב ראשון ולא ממוחשב. בניית תיק שטח ידני יגזול זמן מועט משמעותית מתיק ממוחשב, רק לאחר המצאות תיקים בכל מוסדות החינוך ניתן להמשיך את הפרויקט הממוחשב.

במקביל יש לבחון רכישה של תיקים אלה באופן הדרגתי - כל שנה רכישת מספר תיקים, כאשר ישנה השתתפות משרד החינוך ברכישה זו לפי תקנה מס 49.

בנוסף ממליץ המבקר לרכוש מחשב נייד לטובת מחלקת הביטחון, מחשב זה יופעל בזמן אמת להפעלת תיק שטח ממוחשב ולטובת כוחות החילוץ וההצלה בשטח, רכישת מחשב נייד הנה פריט אשר משרד החינוך מסייע ברכישתו לפי תקנה מס 49 (50% מעלות המחשב). חשיבות מחשב נייד רבה גם בשגרה בזמן הדרכות ותרגילים שנערכים במוסדות החינוך, מחשב נייד הינו כלי עבודה נדרש לפיכך יש לפעול לרכישתו בהקדם.

1 – בית הספר " למען אחי " .

בהחלטת הממשלה 912 מהתאריך 25 מרס 1974 נקבע: " בכל רשות מקומית יתמנה קצין בטחון של מוסדות החינוך בתיאום עם משרד החינוך התרבות והספורט . הרשות המקומית אחראית לטיפול בביטחון של כל מוסדות החינוך שבתחומה (לרבות אלה שאינם בבעלותה) , והיא תפעל בנושא זה באמצעות ועדת ביטחון שהוקמה בהתאם לתקנות שעת חירום ובהתאם להנחיות משרד החינוך " (נוהל משרד החינוך סו/3 (ב) נובמבר 2005 עמ' 7 סעיף 5.3.1.2) .

בית הספר " למען אחי " ממוקם באזור התעשייה – " ליגד סנטר " נמצא בתחום המוניציפאלי של העיר מודיעין . בית הספר מונה 227 תלמידים בכיתות א' – ה' (בגילאים 6 – 11) וכן 27 אנשי צוות – מורים ומנהלה . בית הספר פועל בן השעות 08:00 ל – 15:00 . בית הספר "למען אחי " נמצא באזור התעשייה של העיר מודיעין המרוחק ממרכז העיר ולכן ישנם הסעות ממספר נקודות איסוף בתוך העיר . למרות העובדה כי בית הספר ממוקם בתוך השטח המוניציפאלי של העיר מודיעין אינו מקבל שירותים כשאר מוסדות החינוך בעיר ובפרט שירותי ביטחון בטיחות ושעת חירום וזאת בניגוד לחוק .

העובדה כי בית הספר אינו מקבל שירותים מעיריית מודיעין מביאה לכך כי נושא הביטחון, החירום והבטיחות אינו תחת פיקוח כלל וכן כל הנחיות לרבות הנחיות משטרת ישראל ופקוד העורף (כמו גם שאר ארגוני החירום) המחויבות הן להימצא הן להיעשות אינם מוצאים את דרכם לבית הספר ולבטח אין הם מיושמים .

המלצה – בית הספר " למען אחי " ממוקם באזור התעשייה " ליגד סנטר " נמצא בתחום המוניציפאלי של העיר מודיעין , לפיכך אחריותה של עיריית מודיעין אינה מוטלת בספק . אין בכוונת המבקר לבחון התנהלות מעבר לתחום הנבדק ואולם בנושא הביטחון , שעת חירום וכן בנושא הבטיחות יש לפעול לאלתר על מנת להכיל את קיום הוראות החוק בתחומים הנבדקים . נושאי הביטחון שעת חירום ונושא הבטיחות הינן נושאים העוסקים בחיי אדם לכן אין להשהות את הטיפול בנושאים אלה . המלצת המבקר לכנס את כל הנוגעים בדבר (מ"י , קב"ט , ממונה בטיחות , הנהלת החינוך בעירייה והנהלת בית הספר) ולפעול באופן מיידי ולקבוע נהלי עבודה . ויפה שעה אחת קודם .

פרק 2 – בטיחות במוסדות החינוך בעיר מודיעין

כללי

לפי חוזר המנהל הכללי של משרד החינוך (סב/6 (ב) שבט התשס"ב – פברואר 2002) הן בנושא הבטחת הבטיחות במוסדות החינוך (להלן - נוהל הבטיחות) נאמר כי (עמ' 7 מבוא) **" משרד החינוך הוא משרד ממלכתי האחראי על מערכת החינוך במדינת ישראל . אחריותו של המשרד בתחומי הבטיחות והגהות מתבטאת –**

- **בפרסום דרישות בטיחות מחייבות בדרך של הנחיות , נהלים ותקנים בחוזרי המנכ"ל ,**
- **בקיום פיקוח ובקרה על ישומן ועל ביצועם בפועל של הדרישות המחייבות באמצעות ביקורות מדגמיות מעת לעת בזמן ובמקום שהמשרד קובע , ביקורת המתבצעות על ידי מדריכי בטיחות .**
- **בהכשרה של בעלי תפקידים בתחומי הבטיחות והגהות . "**

בנוסף לרשום מגדיר נוהל הבטיחות את תפקיד הרשות המקומית בניהול הבטיחות במוסדות החינוך (3.4.3ב' עמ' 30) : **" הרשות המקומית / הבעלות , יחד עם הנהלות מוסדות החינוך תבטיח את בטיחותם של התלמידים ושל הבאים בשערי המוסד . "**

הנוהל (3.4.3 ב' תת סעיף 2 עמ' 32) מגדיר את תפקידו של בעל התפקיד האחראי לנושא הבטיחות במוסדות החינוך ברשות המקומית : **" מנהל הבטיחות של מוסדות החינוך ברשות המקומית / בעלות מסייע לממונה ברשות בכל הקשור לניהול הבטיחות במוסדות החינוך ומרכז את הטיפול השוטף בנושא זה . "**

במסגרת אגף השירות בעיריית מודיעין פועלת מחלקת בטיחות, הנותנת מענה לנושא הבטיחות בכל מוסדות החינוך בעיר.

מנהלת המחלקה בוגרת קורס ממוני בטיחות במוסדות החינוך ובעלת תעודת הנדסאית בניין. תחת אחריותה של מנהלת מחלקת הבטיחות: 27 בתי ספר (מבנים) וכן 128 גני ילדים המאוגדים ב- 53 אשכולות גנים, בנוסף לתפקידה זה העובדת הנה אחראית לנושא הבטיחות והגהות של הרשות המקומית. (מעבר ובנוסף לתפקידה בתחום מוסדות החינוך).

ממצאים

א – בדיקת מתקני משחקים בחצרות גני הילדים

מתקני המשחקים בחצרות גני הילדים הינן צורך חיוני עבור הילדים בגני הילדים יחד עם זאת יש לבדוק באופן אינטנסיבי את תקינותן של מתקנים אלה בשל הסיכון הפוטנציאלי הגלום במתקן שאינו תקין. בעיריית מודיעין פועלת חברה קבלנית זכיינית לנושא תקינות מתקני המשחקים: "שעשועים וספורט". החברה פועלת בתחומי העיר מזה כ- 3 שנים לערך ותפקידה של החברה לבצע בעבור הרשות ביקורות בכל גני הילדים אחת לחודש, כמו כן באחריות "שעשועים וספורט" להביא לביצוע את הבדיקה השנתית למתקני המשחקים בגני הילדים) גם אם לא החברה עצמה מבצעת את הבדיקה השנתית הנדרשת).

א.1 בדיקה מתקני המשחקים אחת לחודש.

נוהל הבטיחות (ראה נספח בטיחות – 1) מצייין כי מתקני המשחקים יבוקרו אחת לחודש, בתיאור הבדיקה מצוין כי: "אישור בדיקה חזותית של מתקני החצר על ידי הרשות המקומית". בנוסף נקבע בנוהל (3.4.3 תת סעיף 1 ו 4 עמ' 33א) "עליו (על מנהל הבטיחות) לעקוב אחר הפעולות המתקיימות ברשות המקומית לתיקון ולסילוק של מפגעים וליקויי בטיחות" מבדיקה שנערכה מול מנהלת מחלקת הבטיחות למרות שבעיר פועלת חברה קבלנית העוסקת בנושא הבדיקות הנדרשות, מעולם לא הועברו לרשותה ממצאי הביקורות שנערכו- לפיכך אין בידי מנהלת הבטיחות כל תיעוד לגבי מצב מתקני המשחקים בגני הילדים לרבות העבודה באם תוקנו הליקויים באם לאו.

א.2 בדיקה מתקני המשחקים שנתית

בנספח בטיחות - 1 (מסמך של האגף הבכיר לביטחון בטיחות ושע"ח של משרד החינוך מעודכן לשנת 2007 קובע משרד החינוך כי אישורים בדבר תקינות מתקני המשחקים בחצרות גני הילדים יש לבצע אחת לשנה. בתיאור הבדיקה נאמר "אישור בדיקה בטיחותית של מתקני משחקים בחצר על ידי מעבדה מאושרת". בבדיקה נמצא כי 34 גני ילדים לא עברו בדיקה על ידי מעבדה מאושרת מזה כ- 3 שנים לערך.

מנהלת מחלקת בטיחות פנתה למנהל מחלקת אחזקת מבנים בנושא ביצוע בדיקה שנתית למתקני המשחקים בתאריך 17 מרץ 08 (ראה נספח בטיחות 5) (לאחר תחילת הביקורת בנושא זה). העובדה כי 34 גני ילדים לא נבדקו מתקני המשחקים בחצרותיהם משמעה שיתכן שישנם מתקנים מסוכנים – לא תקינים העלולים לגרום נזק לילדי הגן. הממצאים מפורטים בטבלה מס - 1 :

טבלה מס 1 - שנת ביצוע בדיקת מתקני חצר במעבדה מאושרת

שנת ביצוע הבדיקה הנדרשת	שנת בוצע	שנת בוצע	שנת בוצע	שנת בוצע	לא ידוע מתי בוצע
2008	2007	2006	2005	2005	2005
8 *	116	11	23	2	

* בוצעו בדיקות מעבדה לאחר תחילת הביקורת הנכחית, לגנים שלא בוצעה בהם הבדיקה במשך 3 שנים לערך.

המלצה – מתקני החצר בגני הילדים הינן בעלות חשיבות רבה בשגרת גן הילדים, יחד עם זאת מתקן שאינו תקין עלול להסב נזק רב לילדים השוהים בגן, המשמעות הנה שיש לבצע בדיקות בדיוק כפי שנקבע על ידי הנוהל: בדיקות חודשיות ויזואליות על ידי הרשות המקומית ובדיקות על ידי מעבדה מאושרת אחת לשנה. אופן הפעילות המשולבת לתיקון הליקויים בגני הילדים מפורט בהמלצה המופיעה בסעיף - יא - נוהל טיפול בליקויי בטיחות.

ב – בדיקת מערכת חשמל אחת ל 5 שנים.

בנספח בטיחות - 1 המרכז את כל האישורים הנדרשים ותדירות הבדיקה הנדרשת קובע משרד החינוך כי אישורים בדבר מערכת חשמל יש לבצע בתדירות של פעם ב - 5 שנים, בתיאור הבדיקה נאמר: "**אישור בדיקת התקינות של מערכת החשמל וההרקה על ידי חשמלאי בודק**". מבדיקה נמצא כי בדיקת חשמלאי מוסמך של מערכת החשמל במוסדות החינוך בעיר מודיעין לא בוצע במשך שנים רבות – אין תיעוד לגבי זמן ביצוע בדיקה זו בעבר.

ג – בדיקת מכשירי חשמל ומתקני חשמל אחת לשנה .

בנספח בטיחות - 1 המרכז את כל האישורים הנדרשים ותדירות הבדיקה הנדרשת קובע משרד החינוך כי אישורים בדבר בדיקת מכשירי חשמל ומתקני חשמל יש לבצע אחת לשנה .

בתיאור הבדיקה נאמר : " אישור בדיקה ויזואלית לתקינות מכשירי החשמל ומתקני החשמל על ידי חשמלאי מוסמך ומעלה "

מבדיקה שנערכה נמצא כי טרם בוצע בדיקה כנדרש במוסדות החינוך לשנת הלימודים הנוכחית זאת למרות פנייתה של מנהלת מחלקת הבטיחות למנהל אגף שפ"ע של עיריית מודיעין (מכתב שהוצע כמכתב תזכורת בתאריך 18 אוקטובר 07). בנוסף לא נמצא כל תיעוד לגבי ביצוע בדיקת חשמלאי מוסמך למכשירי ומתקני חשמל במוסדות החינוך כנדרש לשנים הקודמות . יש לציין כי ישנם 4 בתי ספר תיכון שבוצע בהם הבדיקה הנדרשת בשנת 2007 והם : בית- ספר תיכון - דמוקרטי , בית ספר תיכון - יחד , ישיבה תיכונית - לפיד מודיעין , ואולפנא - אורות מודיעין .

המלצה לבדיקת מערכת החשמל אחת ל 5 שנים ובדיקה שנתית של מכשירי החשמל – יש לפעול במידי לביצוע בדיקת מערכת החשמל במוסדות החינוך כפי שקובע הנוהל זאת בשל הסכנה הרבה הגלומה בהמצאות מערכת חשמל שאינה מבוקרת ועלולה להיות בלתי תקינה וכן מכשירי חשמל שהותקנו בצורה שאינה תקינה או שהתקלקלו במשך הזמן ועשויים להוות מפגע .

העובדה כי שני בדיקות חשובות אלה בתחום החשמל לא נעשו במשך זמן רב , מחייב ביצוע שני הבדיקות גם יחד בכל מוסדות החינוך ובהקדם .

ד – מדידת שדה מגנטי מרשת החשמל בבית הספר – עירוני ב' (מתחם רבין) .

מבדיקה שנערכה בתאריך 10 ינואר 06 ע"י ענף קרינה במשרד לאיכות הסביבה – מחוז המרכז , נמצא כי חדר בית כנסת , חלק אחורי סמוך לחלון , צמוד לרצפה נמצאה עוצמת שדה נמדד - MG 15.4 . עוד מצוין בהסבר המקצועי כי (ראה נספח בטיחות 4 עמ' 2 פסקה שנייה) – " הארגון הבינלאומי לחקר הסרטן (IARC) קבע כי מתקני חשמל החושפים את הציבור לאורך זמן לשדה מגנטי ממוצע (על פני 24 שעות) העולה על 2 מיליגאוס הינם " גורם אפשרי לסרטן " .

עוד מוסיף הדו"ח " המשרד לאיכות הסביבה ממליץ שמתקני חשמל יתוכננו ויופעלו בהתאם לעקרונות הזהירות המונעת , לשם הפחתה ככל האפשר של השדות המגנטיים אליהם נחשף הציבור ממרכיבים השונים של רשת החשמל " .

אמנם הכיתה המדוברת משמשת באופן מוצהר כבית כנסת המשמש קהל במשך שעה ביום, ואולם העובדה כי הכיתה נמצאת בתוך בית ספר פעיל, די בה על מנת להיות סכנה אמיתית לתלמידים הנחשפים לקרינה בשל הימצאותם בכיתה מסיבות כאלה ואחרות.

המלצה – העובדה כי בתוך כיתה לימוד בבית הספר נמצאה רמת קרינה מעל למותר אינה תקינה. עוד ידוע כי חשיפה לקרינה ממושכת עלולה להיות מסוכנת בפרט לתלמידים הלומדים בכיתה. מחלופת המכתבים הרבה שמצא המבקר בעניין רמת הסכנה והפירוש שניתן לממצאים אלה ברור כי יש למצוא פתרון אמיתי לבעיה. אין בידי המבקר נתונים בדבר עלויות הפתרון הקיים בשוק לנושא הקרינה או לאיכות הפתרונות המוצעים ואולם יש לבחון פתרונות אלה באופן מקצועי. יחד עם זאת עד לקבלת פיתרון מוחלט לבעיה יש להבהיר באופן הברור ביותר שלא ניתן לקיים לימודים מכל סוג שהוא בכיתה המדוברת וללא קשר לזמן שהייה של התלמידים בכיתה. יש להסב את הכיתה ליעוד אחר לגמרי על מנת להבטיח קיום הוראה זו וכן לעדכן את הנהלת בית הספר בדבר ההנחיה. בנוסף יש לבצע בדיקות תקופתיות על מנת לבחון מצב הקרינה הנכחי.

ה – תקינות מערכות גילוי אש ועשן במוסדות החינוך.

בכל מוסדות החינוך בעיר מודיעין הותקנו מערכות גילוי אש ועשן בתוך מוסדות החינוך כבר בזמן בניית בתי הספר תוך הכנתם לייעודם ולפי מפרט טכני מקובל. מבדיקה שנערכה נמצא כי מאז הקמת בתי הספר בכלל ובפרט מאז התקנת מערכות גילוי אש ועשן בתוך בתי הספר מעולם לא בוצע כל הליך לתחזוקה וטיפול במערכות. כפועל יוצא ישנם בכל מוסדות החינוך בעיר מערכות גילוי אש ועשן שהושקע ברכישתם והתקנתם כסף רב וחשיבותם רבה עד מכרעת בזמן אמת ולמרות כל זאת אין נעשה בהם כל שימוש שכן אינם יכולים לבצע את ייעודם.

המלצה – מערכת לגילוי אש ועשן מהווה גורם בעל חשיבות רבה בזמן סכנת אש. החיסכון באי ביצוע תחזוקה שוטפת על מנת להשמיש את המערכות במוסדות החינוך עלול להביא לנזקים רבים הן ברכוש הן בחיי תלמידים לפיכך ממליץ המבקר על ביצוע תהליך מהיר של בחירת קבלן מקצועי והכנסתו לפעילות מיידית על מנת להשמיש את כל המערכות הקיימות במוסדות החינוך ולהוסיף מערכות בכל אותם מוסדות שלא קיים בהם מערכת.

ו – תכנית ניהול בטיחות רב שנתית ושנתית של הרשות המקומית .

היקף תפקידיו ופעולותיו של מנהל הבטיחות במוסדות החינוך הינו רב הן מבחינת המשימות המוטלות לפתחו הן מבחינת כמות מוסדות החינוך הנמצאים תחת אחריותו, תכנית בטיחות שנתית ורב שנתית הנה כלי בעל חשיבות רבה הן מבחינת תכנון הפעולות שיש לבצע הן מבחינת מעקב אחר תיקון הליקויים שבוצעו .

בנוהל (3.4.3 תת סעיף ב 1 יא עמ' 31) מפורט מהותו של תכנית הבטיחות : " **הרשות המקומית / הבעלות תשתף פעולה עם הנהלות מוסדות החינוך בכל הקשור לתכנון שנתי ורב שנתי של פעולות מתקנות ומונעות ותטפל במפגעי בטיחות שהובאו לידיעתה על ידי הנהלות מוסדות החינוך או על ידי הנהלת המחוז ושאינן ביכולתו של המוסד לתקנם בכוחות עצמו .** "

עוד מוסיף נוהל (3.4.3 תת סעיף ו 1 עמ' 33א) כי " **עליו (על מנהל הבטיחות במוסדות החינוך) להכין תכנית ניהול בטיחות רב שנתית ושנתית של הרשות המקומית .** "

מבדיקה שנערכה נמצא כי בניגוד למתבקש במחלקת הבטיחות אין תכנית ניהול בטיחות מסודרת למוסדות החינוך .

המלצה – בעיריית מודיעין 27 בתי ספר (מבנים) וכן 128 גני ילדים כל מוסדות חינוך אלה כולם נמצאים תחת אחריותה של מנהלת מחלקת הבטיחות בתחומי הבטיחות .

יכולת הטיפול בכל הליקויים שנמצאו ובכל מוסדות החינוך בעיר מוגבלת עד מאוד ללא הכנת תכנית עבודה מסודרת וכתובה .

תכנית העבודה הנה תוצאה של ביצוע סקר ליקויי בטיחות בכל מוסדות החינוך וחלוקת הליקויים שנמצאו לפי סדרי קדימויות, שיביאו לידי ביטוי את הליקוי שנמצא וחומרתו.

הליקויים שנמצאו יקבלו מענה לפי חומרת הליקוי כך שהתכנית הנה תכנית עבודה רב שנתית לתיקון הליקויים .

התכנית תביא לידי ביטוי את יכולת הרשות במתן מענה טיפולי לליקויים וכן את בקשות מנהלי מוסדות החינוך ושאר הגורמים הנוגעים בנושא הטיפול בליקויים אלה .

לפיכך ממליץ המבקר להיערך בתקופה הקרובה להכנת תכנית עבודה שנתית לפי המחויב בנוהל . ניתן ורצוי לרתום את כל הגורמים הלוקחים חלק בטיפול בליקויי הבטיחות בשגרה, לטובת סיוע בהכנת הסקר המקדים לתכנית עבודה הרצויה, משימה זו תקשה לביצוע על ידי מנהלת הבטיחות בלבד .

ז - ביצוע השתלמויות בטיחות במוסדות החינוך .

הגברת המודעות לנושא הבטיחות במוסדות החינוך הינו נושא בעל חשיבות רבה שכן שגרת העבודה בתוך המוסד החינוכי לא כוללת עיסוק יום יומי בנושאי הבטיחות, אחת הדרכים להגברת המודעות לבטיחות והגברת תשומת הלב של סגל ההוראה במוסד החינוכי הנה ביצוע השתלמויות .

הנוהל מציין את החשיבות הרבה המיוחסת לנושא זה תוך הדגשה בשני סעיפים לעניין ההדרכות במוסדות החינוך ראשית מציין הנוהל (3.4.3 תת סעיף ו 7 עמ' 33א) " **עליו (על מנהל הבטיחות במוסדות החינוך) לגבש, יחד עם**

ממונה הבטיחות המחוזי של משרד החינוך את תכנית ההדרכה השנתית המיועדת לכלל העובדים במוסדות החינוך ברשות בתחומי הבטיחות והגהות הקשורים למבנים, לתשתיות, למתקנים ולסביבה הפיזית. " מבדיקה שנערכה נמצא כי אין תכנית הדרכה שנתית לעובדי מוסדות החינוך התחומי הבטיחות והגהות לפי הנדרש וכן תכנית כזאת אף לא בוצעה בשנים הקודמות.

בנוסף מציין הנוהל (3.4.3 תת סעיף 9 עמ' 33 ב) " עליו (על מנהל הבטיחות במוסדות החינוך) לייזם השתלמויות בטיחות לעובדי הוראה, לגננות ולסגלי האחזקה של מוסדות החינוך ברשות " מבדקה שנערכה נמצא כי מתוכננת השתלמות בנושא בטיחות אש בעבור צוותי הכיבוי הבית ספריים. ההשתלמות תועבר ע"י איגוד ערים לכבאות – איילון. בנוסף מועברת הדרכה בתחילת כל שנת לימודים לעב"טים ולאנשי התחזוקה בבתי הספר בנושא בטיחות. נמצא כי לא נערכה כל השתלמות לגננות ולעובדי הוראה בנושא בטיחות בניגוד לנדרש בנוהל.

המלצה – הדרכה וקיום השתלמויות בתחום הבטיחות הינן מסוג הפעילויות הבודדות בהם ניתנת האפשרות לממונה על הבטיחות להדגיש בפני צוות ההוראה את החשיבות הרבה המיוחסת לנושאי הבטיחות לשלום התלמידים והמורים במוסדות החינוך. רק הדרכות והשתלמויות בנושאי הבטיחות יכול להוות גורם המעורר להתייחסות לנושאים חשובים שבעבר לא קיבלו את היחס הראוי להם. קיום השתלמויות והדרכה בנושאי הבטיחות הינו חובה ברוכה שעל מנהל מחלקת הבטיחות לקבלה וליישמה ככל האפשר. לפיכך ממליץ על הכנת תכנית לביצוע השתלמויות והדרכות במוסדות החינוך והכנת מערך הדרכה כנדרש לרבות הסתייעות בגורמי מקצוע הבקיאים בנושאים אלה (לרבות חיצוניים).

ח – מערכות גילוי אש וכיבוי אש בארונות החשמל.

בנספח בטיחות – 6 שהוצא בתאריך 17 אוקטובר 2002 על ידי נציבות כבאות והצלה מצוין כי: " בארון חשמל שעצמתו מעל 63 אמפר תותקן מערכת גילוי אש אוטומטית כנדרש בתקן הישראלי 1220 ". כן נאמר " כי בארון חשמל מעל 100 אמפר יש להתקין מערכת כיבוי אש אוטומטית שלא באמצעות מים ". בנספח בטיחות – 7 מפורטת טבלה המציגה סקר שנערך על ידי מנהלת מחלקת הבטיחות ובה ניתן לראות את מצב ארונות החשמל במוסדות החינוך, מבחינת בטיחות האש. הטבלאות (טבלה מס 2 וטבלה מס 3) מרכזות בתוכן את הנתונים כפי שהוצגו בסקר שבוצע על ידי מנהלת מחלקת הבטיחות.

הנתונים מלמדים כי 33% מכלל ארונות החשמל המחויבים בהמצאות מערכת לגילוי אש אינם ממוגנים על ידי מערכת גילוי אש כלל, וכן 28% מכלל ארונות החשמל לא ידוע מתי נבדקו פעם אחרונה על ידי גורם מוסמך. בארונות החשמל בהם חלה החובה להתקין מערכת לגילוי וכיבוי נמצא כי 42% מתוכם, לא הותקן בהם כלל מערכת לגילוי וכיבוי אש, כמו כן 11% מכלל ארונות החשמל לא ידוע תאריך הבדיקה האחרונה שנערכה בהם וכן 20% מכלל ארונות החשמל נבדקו לאחרונה לפני למעלה מ- 3 שנים.

הנתונים המוצגים בטבלאות מביאים לידי ביטוי את העובדה כי נושא בטיחות אש בארונות החשמל במוסדות החינוך אינו לפי הנדרש, יתר על כן המשמעות הנה של סיכון אמיתי משמעותי ומתמיד לחיי התלמידים במוסדות החינוך שכן ארון חשמל שאינו ממוגן כהלכה עלול להוות למוקד אש שיקשה לטפל בו לאחר התפשטותו.

טבלה מס 2 - ארונות חשמל עד 63 אמפר המחויבים במערכת גילוי אש

ארונות חשמל בעלות מערכת גילוי					לא ידוע	כמות ארונות ללא מערכת גילוי אש	מספר ארונות חשמל
נבדק בשנת 2004	נבדק בשנת 2005	נבדק בשנת 2006	נבדק בשנת 2007	לא מועד בדיקה אחרון			
3	-	18	6	20	24	71	

טבלה מס 3 - ארונות חשמל מעל 100 אמפר המחויבים במערכת גילוי וכיבוי אש

מספר ארונות חשמל	כמות ארונות ללא מערכת גילוי אש	ארונות חשמל וכיבוי		מערכת אוטומטי		לגילוי
		אש	בעלות	מערכת	לגילוי	
111	47	13	לא ידוע	נבדק בשנת 2007	נבדק בשנת 2006	נבדק בשנת 2005 לפני שנת 2005
				11	18	5
						17

המלצה - המצאות מערכת לגילוי אש וכיבוי בארונות החשמל הינו כלי מכריע בטיפול בקצרים חשמליים בעלי פוטנציאל לגרימת סכנת אש, מערכות גילוי וכיבוי אש בסמוך לארון החשמל הינן הגורם הראשון לאיתור האש ולכיבוי, " החיסכון " באי הצבת מערכת גילוי וכיבוי בארון החשמל עלולה להביא לנזקים עצומים הן ברכוש הן בחיי אדם.

לאור חשיבות הנושא ממליץ המבקר על מילוי הפערים כפי שהוצגו ע"י מנהלת מחלקת הבטיחות בסקר שבצעה (ראה בנספח בטיחות – 7) היינו לרכוש באופן מיידי את המערכות לגילוי ולכיבוי בכל המקומות בהם קיים מחסור ובמקביל לבצע בדיקה ותחזוקה שוטפת ומקצועית על מנת החזיר לשימוש את כל אותם המערכות הקיימות אך אינן תקינות.

ט – בניית בית כנסת מעל גן ילדים " צאלון – צבר "

" גן צאלון – צבר " ממוקם ברחוב נחל צין בעיר מודיעין בחודש אוגוסט 07 החלו עבודות בנייה להקמת בית כנסת בקומה שמעל הגן.

נוהל בטיחות (פרק הבטחת הבטיחות בגן הילדים סעיף 4.2 עמ' 766) מבהיר באופן ברור את מיקומו של גן הילדים זאת על מנת לשמור על ביטחונם של ילדי הגן: " **גן הילדים או חצר המשחקים של הגן לא ימצאו בשום פנים ואופן מתחת למרפסות, רמפות, לגוגות של מבנה כלשהו, או מתחת לכל מערכת אחרת שתאפשר נפילת גופים מגבוה על הגן או על חצרו** "

הנוהל מבקש למנוע חשיפה אפשרית של ילדי הגן לכל נפילה של חפץ שעלול להוות סיכון.

עוד מוסיף הנוהל: " **במקרים חריגים, כשגן הילדים פועל בניגוד לאמור (לסעיף הקודם) יש להתקין גגון מתאים מעל חצר המשחקים כדי למנוע פגיעה כתוצאה מנפילת חפצים** . "

בנספח בטיחות – 8, 9, 10 פנתה מנהלת מחלקת הבטיחות בעניין זה למהנדס העיר על מנת לקבל מענה לבעיית הבטיחות שנוצרה בגן הילדים. מאז פנייתה הראשונה בתאריך 20 אוגוסט 07 ועד לתאריך כתיבת דו"ח זה (חודש מרץ 08) סה"כ 7 חודשים, לא קיבלה מנהלת מחלקת הבטיחות כל מענה ממהנדס העיר לא בכתובין ולא בשטח לבעיית הבטיחות בעבור גן " צאלון – צבר " .

המלצה - בנוגע לטיפול בליקוי הבטיחות שנמצא בגן " צאלון – צבר " שמשמעו התקנת גגון או סילוק המפגע, חלה החובה על הרשות המקומית לפעול באופן מיידי לפי הנחיית מנהלת מחלקת הבטיחות ולסלק את המפגע החמור שנמצא בגן ולאחר.

יחד עם זאת מוצא המבקר בעיה נוספת חמורה לא פחות והינה התעלמות ההנדסה ממכתביה ומבקשותיה החוזרות ונשנות של מנהלת מחלקת הבטיחות בעירייה ולמשך זמן רב של 7 חודשים.

אין לקבל מצב בו בקשה עניינית של מנהלת מחלקת הבטיחות בדבר ליקויי חמור שנמצא יזכה להתעלמות מוחלטת ולמשך זמן רב כל כך.

בנוסף יש לבחון את המלצת המבקר המופיעה בהמשך בסעיף יא' - נוהל טיפול בליקויי בטיחות.

י – קבלן תחזוקת אש במוסדות החינוך.

נושא תחזוקת ציוד כיבוי במוסדות החינוך הנו משימה חשובה שעל הרשות לבצע על מנת להבטיח את ביטחונם של השהים במוסדות החינוך.

תחת ניהולה של מנהלת מחלקת הבטיחות פועל קבלן תחזוקת אש " א. יאנוס בטיחות אש " הנותן מענה בתחום תחזוקת ציוד כא"ש לכל מוסדות החינוך בעיר לרבות בתי ספר וגני ילדים.

הקבלן עובד תחת הסכם מול עיריית מודיעין מזה כ – שלוש שנים לערך.

הקבלן פועל במוסדות החינוך ומתקן ליקויים שנמצאו ע"י נציג כבאות במידה שבוצעה ביקורת זו. בכל שאר המוסדות הקבלן הינו זה שיקבע מה נדרש לביצוע בבית הספר על מנת לעמוד בדרישות החוק המחייבות.

הקבלן יאתר ליקויים בבתי הספר ויתקנם (במידה והתיקון נמצא במסגרת ההסכם הכתוב בן הרשות לבינו) חשבונית לתיקון הליקוי תועבר לידי מנהלת מחלקת הבטיחות לאישורה.

נמצא כי אין כל בקרה ופיקוח על פעילות הקבלן בשטח ולפיכך אין כל ערובה כי החשבונית אכן משקפת את שבוצע בפועל ויותר מכך את שהיה צריך לבצע בפועל.

אין בנמצא נוהל המחייב המצאות נציג הרשות (או/ו בית הספר הנבדק) כגורם מפקח על ביצוע הקבלן בשטח.

המלצה - חברת " א. יאנוס בטיחות אש " הנה קבלן העובד למול עיריית מודיעין ומבצע שירותי תחזוקת ציוד לכיבוי אש .

הקבלן מבצע בדיקה במוסד החינוכי והוא המחליט באם הציוד תקין באם לאו וכן האם יש צורך להחליפו , הקבלן הוא המחליף או המתקן את הציוד .

הקבלן המבצע הינו גוף פרטי הפועל למטרת רווח לכן חלה החובה על הרשות המקומית לפקח ולבקר את הקבלן בעבודתו .

המבקר ממליץ על יישום נוהל המחייב כל אב בית במוסד חינוכי להתלוות לקבלן המבצע בכל זמן עבודתו במוסד , כל שינוי תיקון או החלפה של ציוד יתועד ובסוף התהליך יחתום אב הבית על כל שבוצע במהלך עבודת הקבלן . מנהל בית הספר יצרף חתימתו על ביצוע העבודה כפי שמאשר אב הבית . חשוב להבהיר כי ללא אישור וחתימת אב בית של בית הספר לא תאושר עבודתו של הקבלן .

כתיבת נוהל זה מטרתו להבטיח כי עבודתו של הקבלן תעשה נאמנה וכי התשלום המתבקש אכן מוצדק ותואם את אשר אכן בוצע בפועל .

יא - נוהל טיפול בליקויי בטיחות .

מנהלת מחלקת הבטיחות מרכזת סביב נושא הבטיחות גורמים רבים הן מתוך הרשות המקומית הן מחוץ לרשות כגון : קבלן תחזוקת אש , קבלן בעבור מתקני חצר בגני ילדים , מבצעי עבודות חשמל , מבצעי עבודות אינסטלציה נושא מערכות גילוי אש , מהנדס העיר , מחלקת אחזקת מבנים , ועוד .

מוטת השליטה של מנהלת מחלקת הבטיחות בנושא רחב זה הינו רב עד כדי בלתי אפשרי .

הביקורת מוצאת כי כל בעל תפקיד המבצע חלקו בנושא הבטיחות במוסדות החינוך פועל כגוף עצמאי וככזה אינו מוצא עצמו כמחויב לעדכן את מנהלת מחלקת הבטיחות בנעשה בתחום אחריותו .

כפועל יוצא נמצא כי דווקא הגורם האחראי לנושא הבטיחות ברשות המקומית אינו מעודכן בכל הנעשה .

המלצה –נושא הטיפול בליקויי הבטיחות במוסדות החינוך הינו בעל חשיבות עליונה . פעמים רבות הטיפול בתיקון ליקויי בטיחות מקיף גופים ומחלקות רבות ולא רק את מחלקת הבטיחות הנושאת באחריות הישירה לתיקון הליקויים שנמצאו .

יש לפעול על מנת להסדיר נוהל אחיד ומוכר לכל הנוגעים בדבר שיקבע את אופן הטיפול בליקויי הבטיחות , תדירות העדכון חלוקת האחריות לטיפול וכן את הגורמים שיש לעדכן בכל שינוי .

מנהלת מחלקת הבטיחות הנה גורם מרכזי הן בבניית הנוהל הן ביישום הנוהל זאת בשל אחריותה לנושא הבטיחות , לכן על הנוהל לשרת את מטרותיה ובכך להקל על ביצוע תפקידה .

התייחסות מנהל אגף השירות לממצאי דו"ח הביקורת :

להלן התייחסותו של מנהל אגף השירות לנושאים המרכזיים כפי שהוצגו בדו"ח הביקורת (ראה בנספח התייחסות א'), קדמה להתייחסות ישיבה בה נטלו חלק כל המבוקרים שנבדקו בדו"ח זה וכללה התייחסות המבוקרים כל אחד בתחומו לרשום בדו"ח . ולהלן עיקרי הדברים :

1 - בנושא הביטחון :

- א. רוב הליקויים (אם לא כולם) נובעים מבעית כוח אדם רצינית ביותר במדינת ישראל בכל הקשור לאבטחת מוסדות חינוך. פרוט בנושא ניתן לראות במכתב שנשלח לשר לביטחון פנים (מצ"ב המכתב).
- ב. קנסות הם לא הפיתרון . 90 % מהמאבטחים המועסקים בעיר מודיעין מגיעים מחוץ לעיר בהסעות (העולות כסף רב לחברה) בגלל בעיית גיוס כ"א בעיר. הטלת קנסות באופן רציף לא תועיל ועלולה לגרום לחברה להתנתק מהעיר ולהעמיד את העירייה במצב קשה יותר. צריך למצוא את האיזון בין הטלת קנסות לאמצעים נוספים כגון הכנסת חברה נוספת כפי שיקרה בשנה"ל תשס"ט. פחות מאבטחים לחברה זה פחות הכנסות וזה השוט האמיתי.
- ג. לגבי הזמן הארוך העירייה יוצאת למכרזים והחברה הזולה יותר זוכה. אין היום הרבה חברות המוכנות ומסוגלות להתמודד בהיקף כה נרחב של פעילות ולקחת חברה קטנה זה בהחלט סיכון לא מחושב.
- ד. כל נושא התייעוד ותיקי השטח יטופל.
- ה. כל הליקויים המתייחסים לראיונות מאבטחים יישום החוק למניעת העסקת עבריינים מין נובעים כתוצאה מבעיית כ"א . כאשר החברה מביאה מאבטח חדש בבוקר כמובן שלא ניתן לראיין אותו ולבדוק רישום פלילי. עד תחילת שנה"ל כל המאבטחים שהועסקו רואיינו ונבדק הרישום. התחלופה הגדולה, הנטישה הגדולה של מאבטחים מהיום למחר יצרה בעיות שאני מקווה שבשנה הבאה נוכל להתגבר עליהם ע"י הכנסת חברה נוספת והתוספת המשמעותית יחסית בשכר המאבטחים.

2. סיכום התייחסות בנושא מחלקת הביטחון

בשנה"ל הקרובה תצטרף חברה נוספת לחברת מוקד אמון (באחריותה 3 / 1 מהמאבטחים) בתקווה שהדבר יפתור את בעיית כוח האדם ויעשה הכול למנוע את כל הליקויים הקשורים בהכשרת המאבטחים באיכותם ובשרותם לבצע את תפקידם. בעבר נעשה ניסיון לצרף חברה נוספת שלא צלח. לאור התקלות הרבות יבוצע ניסיון נוסף

3. מחלקת הבטיחות

- 1) ראוי לציין שמחלקת הבטיחות הוקמה רק לפני 4 שנים ולאורך הזמן ניתן לראות את השיפור וההתקדמות בכל הקשור לבטיחות מוסדות חינוך ובטיחות בעבודה.
- 2) בהתייחס לכל נושא הקרינה במוסדות חינוך, הח"מ נמצא בקשר עם כל הגורמים בנושא. (איכות הסביבה, משרד החינוך) כל אחד מעביר את האחריות לגורם אחר. הובטח שיופץ חוזר מנכ"ל שיתייחס לחוק חדש בנושא, טרם הופץ. נקוב אחר ההוראות ונפעל בהתאם.
- 3) הליקויים כפי שמפורטים בדו"ח יטופלו ויתוקנו .

4) ביה"ס למען אחי מטופל ע"י משרד החינוך בירושלים והוא אישר את הפעלתו. למחלקת הביטחון והבטיחות אין חלק בתהליך האישור והפעלת ביה"ס.

דוח מס' 5 - העסקת קרובים בעיריית מודיעין מכבים רעות

בתאריך 30 דצמבר, 2008, יום שלישי ג' טבת תשס"ט, העברתי דוח לראש העיר, מר חיים ביבס בנושא שבנדון.

הנדון: העסקת קרובים בעיריית מודיעין מכבים רעות

1. הוראות החוק בנוגע להעסקת קרובי משפחה בעירייה מפורטות בדיני עיריות סעיף 174(א), סייגים להעסקת קרוב משפחה (תיקון: תשס"א),
(א) אדם שהוא קרוב משפחה של ראש העירייה או של אחד מסגניו לא יתקבל לעבודה בעירייה ולא יתמנה למשרה בה.
(ב) אדם, שקרוב משפחתו ממונה על יחידה מיחידות העירייה, לא יתקבל לעבודה באותה יחידה ולא יתמנה למשרה בה.
(ג) אדם, שקרוב משפחתו עובד ביחידה מיחידות העירייה, לא יתמנה לתפקיד הממונה על אותה יחידה, אלא אם כן המינוי אינו יוצר ביניהם יחסי כפיפות.
(ד) הוראות סעיפים קטנים (א) עד (ג) יחולו גם על קבלה לעבודה או על מינוי של קבלן כוח אדם כהגדרתו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996.
(ה) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד), רשאים שר הפנים וועדת השירות להתיר העסקת אדם כעובד העירייה בנסיבות מיוחדות שיפורטו בכתב.
(ו) השר יקבע
(ז) בסעיף זה –
- "קרוב משפחה" – בן זוג, הורה, בן בת ובני זוגם, אח או אחות וילדיהם, גיס גיסה, דוד, דודה, חותן, חותנת, חם, חמות, חתן, כלה, נכד או נכדה, לרבות חורג או מאומץ.

מנהלת מח' כח אדם – גב' דינה חיון

2. בחודש 6/2006 התקבלה פנייה אנונימית במשרדי ובה נטען כי מנהלת כח אדם בעירייה עוזרת ומשבצת, לכאורה, את בני משפחתה בתפקידים שונים בעירייה. נטען כלפיה כי שתי בנותיה שובצו לעבודה בעירייה בניגוד לכללים.
3. ביתה של דינה חיון שעובדת כסייעת בחינוך המיוחד מאז 09/2003, הועלה חשש לגבי אופן קבלתה והתאמתה לתפקיד. בחודש 6/2006 פגשתי את מנהלת המח' לצרכים מיוחדים, גב' הילה גרין, שהייתה אחראית על קבלת סייעות בחינוך המיוחד.

מבדיקה עם גב' גרין עולה כי במסגרת היערכות לשנת לימודים היא הייתה מקבלת קורות חיים של מועמדים/ת לתפקיד. התנאי לקבלה לתפקיד הוא עמידה בתנאי סף ומעבר ראיון אישי עם מנהלת המח' לצרכים מיוחדים. לדברי גב' גרין לאחר שלב המיונים, ולאחר שהחליטה כי ביתה של דינה מתאימה, פנתה אליה דינה חיון ושאלה האם ביתה נמצאה מתאימה לתפקיד. לדברי מנהלת מח' צרכים מיוחדים, גב' גרין, לקראת שנת תשס"ז פנו 32 מועמדים/ות. פרט לשני מועמדים שנפסלו, כולם התקבלו ועדיין יש חוסר במועמדים לתפקיד. הדוגמה שניתנה מתאימה ככלל לכל שנת לימודים, חוסר תמידי בסייעות לחינוך המיוחד.

4. מעיון בתיקה האישי של העובדת נמצא טופס הערכת עובד מתאריך 8/2004, המעיד על עובד מעולה וממליץ על מתן קביעות לעובד.

הערת הביקורת

מתקבל הרושם, שנתמך בדברי מנהלת מח' לצרכים מיוחדים, שלתפקיד הסייעות בחינוך המיוחד אין דרישה גבוהה. כתוצאה מכך, כל מי שמעוניין בתפקיד ועובר את תנאי הסף ואת הראיון האישי, מתקבל לעבודה, ונכון לאותה עת חסרו סייעות. מכאן שביתה של מנהלת כח אדם לא "תפסה" את מקומה של עובדת אחרת. ובאשר לכישוריה של ביתה של מנהלת כח אדם, חזקה על מנהלת המח' לצרכים מיוחדים כי בחרה אותה משום שהתאימה לתפקיד.

5. ביתה של דינה חיון שעובדת כמנהלת חשבונות מחודש 8/2005 בבי"ס בעיר מודיעין. הועלה חשש כי התקבלה לעבודתה בניגוד לכללים. בדיקה של אופן איוש המשרה העלה את הממצאים הבאים. פורסם מכרז פנימי שמספרו 08/005 לתפקיד מנהל/ת חשבונות בית ספרי בתאריך 26/6/05. על גבי טופס המכרז נמצאה הערה בכתב יד וכן נמסר על ידי סגנית הגזבר שלא היו מועמדים שנגשו למכרז. במקרה כזה, גזברות העירייה, בוחנת את קורות החיים שהוגשו למח' כח אדם או אליה ישירות. נמסר לי ע"י סגנית הגזבר, שהמועמדת רואינה, ומעבר לכך שעמדה בתנאי הסף שחייבו תעודת הנהח"ש סוג 2, נמצאה מתאימה ע"י צוות הגזברות שבדק את התאמתה לתפקיד.

6. מעיון בתיקה האישי של העובדת מצאתי כי קיימות הערכות עוד טובות מאוד. וכדי לחזק את העובדה כי העובדת אינה נהנית ממעמד מיוחד, נמצאה בתיק בקשה להשתלמות שסורבה ע"י סגנית הגזבר. התשובה לעובדת בעניין הסירוב הועברה כמו בכל מקרה אחר ע"י מנהלת מח' כוח אדם בעירייה.

הערת הביקורת

תפקיד מנהח"ש בדרגה 6 בדירוג המינהלי אינו מחייב מכרז. העירייה ערכה מכרז פנימי לתפקיד וכאשר עלה כי אין מועמדים פעלו לאיוש המשרה באופן של בחינת מועמדים ממאגר מועמדים הנמצא בידי העירייה. חזקה על צוות הגזברות שבחן את המועמדים בחינה עניינית ומקצועית ובחר את המועמד/ת המתאים/ה ביותר לתפקיד.

7. בשני המקרים נבחנו מול מח' השכר בעירייה תנאי השכר שבהם התקבלו העובדות, דירוג ודרגה, תוספות שכר חריגות. נמצא כי ביתה של מנהלת מח' כוח האדם המועסקת כסייעת התקבלה לעירייה בדירוג המינהלי דרגה 5, וכיום נמצאת בדירוג המינהלי דרגה 7. ההתקדמות בדרגות הם על פז"ם. לא נמצאו בשני תלושי השכר שנבדקו תוספות שכר חריגות או הטבות שכר שלא בהתאם להסכמי העבודה.

נמצא כי ביתה של מנהלת מח' כוח האדם המועסקת כמנהלת חשבונות התקבלה בדירוג מינהלי בדרגה 6. לא נמצאו תוספות שכר חריגות או הטבות שכר שלא בהתאם להסכמי העבודה.

8. כלתה של מנהלת מח' כוח אדם מועסקת כמורה במוסד חינוכי בעיר. נבחנה יכולת ההשפעה או הקשר שיש למנהלת מח' כוח אדם בעירייה לבין התפקיד האמור. נמצא כי כלתה מועסקת ע"י משרד החינוך. קבלתה לעבודה, תנאי העסקתה, הפיקוח על עבודתה – כל אלה באחריות משרד החינוך, ללא קשר לעיריית מודיעין מכבים-רעות.

הערת הביקורת

לא נדרשת פנייה למשרד הפנים. אינה מועסקת ע"י העירייה.

9. כלתה של האחות של מנהלת מח' כוח אדם. הגב' החלה לעבוד בחודש 8/02 כמלווה בהסעות בחינוך המיוחד. עובדים אלה, נמסר לי ע"י דינה חיון, אינם קבועים במערכת. הגדרת שכרם היא על פי הקו אותו מלווים. מתרגמים את "הקו" לאחוזי משרה לצורך תשלום שכר. מנהלת כוח אדם ביקשה לציין כי קבלה ומיון כוח אדם שמבקש לעבוד בליווי הסעות מבוצע ע"י אחראית על ההסעות במח' החינוך של העירייה.

הערת הביקורת

העובדת אינה עובדת קבועה בעירייה ועצם תפקידה אינה מאפשר לה להתקבל כעובדת קבועה בעירייה. למרות שהוראת החוק מתייחסת לבן/בת האחות ולא מתייחס לבני זוגם, יש לפנות למשרד הפנים לגבי כל קרובי משפחתה של גב' חיון.

10. בת אחיה של מנהלת מח' כוח אדם בעירייה נקלטה כסייעת בחינוך המיוחד. היא החלה את עבודתה בעירייה 9/04 ועזבה ב – 8/05. ונקלטה שוב לעבודה ב - 1/9/08.

11. כלתו של האח של מנהלת מח' כוח אדם בעירייה נקלטה כסייעת בחינוך המיוחד. היא החלה עבודתה ב – 9/08.

הערת הביקורת

בבדיקה שערכתי אל מול מנהלת המח' לצרכים ייחודיים, גב' דורית קוטלר, עלה כי שתי הסייעות המוזכרות לעיל התראיינו אצלה טרם קבלתן לעבודה. הן שלחו קורות חיים אליה ישירות והוזמנו לראיון כפי שנהוג. מנהלת המח' לא ידעה על קירבה משפחתית למנהלת מח' כוח אדם ולא שוחחו עימה על כך. כמו שהיה בספטמבר 2008 וגם כיום, יש מחסור תמידי בסייעות בחינוך המיוחד.

כל עובדת שהתקבלה נבחנה עניינית והיו שנפסלו מחוסר התאמה. אך ברור כי קרובות משפחתה של מנהלת מח' כוח אדם לא התקבלו לעבודה "על חשבונן" של מועמדות אחרות אלא מתוך התאמה לתפקיד.

משפחת דהאן מרים ואלי

12. בני הזוג עובדים בעיריית מודיעין. מרים- מנהלת מדור רישוי עסקים, אלי מנהל מח' אחזקת מבנים וחשמל. בתאריך 27 בפברואר 2005, חיוותה היועמ"ש לעירייה דעתה וכתבה כי אין מניעה להעסיק את בני הזוג הואיל והמקרה אינו נופל לגדר הסייגים הקבועים בחוק לעניין העסקת קרובי משפחה. זאת מפני שאין בין השניים יחסי כפיפות ו/או פיקוח.

הערת הביקורת

לא התקבלה במשרדי העירייה התייחסות משרד הפנים לחו"ד של היועמ"ש.

ניסים חביב – מנהל תחום תברואה, רישוי עסקים ופיקוח עירוני

13. ביתו של מנהל התחום מועסקת בימים אלה, נכון לתאריך 30/12/08, באגף ההנדסה. בבדיקה שערכתי נמצא כי במח' כוח אדם ישנה רשימה של ממלאי מקום/מחליפים. אלה נקראים על פי הצורך שמתעורר כמו בדוגמה של עובדת אגף הנדסה שיצאה לחופשת לידה ומקומה "נתפס" באופן זמני על ידי ממלאת מקום. ברשימה נמצא ילדים ואחים של עובדי עירייה ומועמדים שונים שנרשמו במח' והגישו קורות חיים.

הערת הביקורת

עסקינן במילוי מקום בתפקידים שונים בעירייה לתקופות קצרות. מילוי מקום בתפקידי מזכירות או אבות בית בבתי"ס בעיר. לא מצאתי פגם בהעסקתה של ביתו של מנהל התחום.

מסקנות

14. לא נפל פגם בקבלת עובדים למשרות המוזכרות בבדיקה.
15. בנושא קבלת עובדים קרובי משפחה בעירייה לא נפל פגם בעבודתה של מנהלת מח' כוח אדם בעירייה. פרט לנקודה שהיה על מנהלת כוח אדם להודיע למנכ"ל העירייה, מחזיק תיק כוח אדם בחמש שנים אחרונות, על מנת שזה יפעל אל מול משרד הפנים להסדרת נושא העסקת קרובים.

המלצות

16. מח' כוח אדם בעירייה תשנה את טופס קבלת עובד בעירייה באופן שיצויין בטופס, באופן של הצהרה, מי מקרוביו של המבקש מועסקים בעירייה ובאילו תפקידים. הלשכה המשפטית תחווה דעתה בקשר לאותם מועמדים לתפקיד שקרוביהם מועסקים בעירייה ויתבצע הנוהל אל מול משרד הפנים כנדרש בהוראות החוק.
17. מנכ"ל העירייה ינחה את מנהלת כוח אדם להכין רשימת קרובי משפחה המועסקים בעירייה. המקרים שיאותרו יבחנו על ידי הלשכה המשפטית. העירייה תפנה למשרד הפנים להסדיר את הנושא של העסקת קרובים.

דוח מס' 6 - תלונת מנכ"ל החכ"ל במודיעין מכבים-רעות, בנוגע לאי סדרים כספיים בחברה

בתאריך 4 פברואר, 2009, יום רביעי יי שבט תשס"ט, העברתי לראש העיר, מר חיים ביבס, דוח בנושא שבנדון.

הנדון : תלונת מנכ"ל החכ"ל במודיעין מכבים-רעות,
בנוגע לאי סדרים כספיים בחברה

הקדמה

בתאריך 14/8/08 יום חמישי בשעות הערב, התקשר אלי, מנכ"ל החכ"ל במודיעין מכבים-רעות, וביקש לשתוח בפני תלונה בנוגע לאי סדרים כספיים בחכ"ל. בתאריך 17/8/08, יום א', ערכתי פגישות עם עובדי החכ"ל – מנכ"ל, מזכירת החברה, ומזכירה בחברה. לברור הנושא שבנדון.

ממצאים – שיחה עם מנכ"ל החכ"ל – 17/8/08 (דברים מפיו)

1. העלה חשש/תחושה של אי סדרים בניהול הכספים.
 2. בתאריך 12/8/2008, לאחר ויכוח עם מזכירת החכ"ל, בדק את הקופה שנמצאת בידי מזכירת החברה, ומצא שאין בה כסף מזומן. יומיים אח"כ בתאריך 14/8/2008, בדק שוב וראה כסף מזומן – 3,000 ₪ בשטרות חדשים בתוך מעטפה. ביצע בדיקה של פנקסי הקבלות. בפנקס מס' 4 קבלה מס' 831 ע"ס 900 ₪, ע"ש א', נרשמה וכנגד בוצעה הפקדה לבנק בתאריך 14/7. חלק מהתשלום של א' שולם במזומן. המנכ"ל העלה תהיות מדוע לא בוצעה הפקדת מזומנים יחד עם הפקדת ההמחאות. לדעתו רק לאחר בדיקתו והריב עם מזכירת החברה, רשמה זו את הסכומים שמפורטים לעיל, ושולמו במזומן, בפנקס קבלות חדש. סכום מצטבר של 3,000 ₪ שהוחזר לטענתו לקופה רק משום שבדק את ההתנהלות. ולהלן פירוט הקבלות :
קבלה מס' 976 מתאריך 30/6/08, סכום של 1,500 ₪, שולם במזומן ע"י ב'.
קבלה מס' 977 מתאריך 8/7/08, סכום של 1,100 ₪, שולם במזומן ע"י ג'.
קבלה מס' 978 מתאריך 14/7/08, סכום של 400 ₪, שולם במזומן ע"י א'.
- לדבריו, ביקש לפני כחצי שנה לערוך חוזה לכל אירוע שמתקיים במועדון. ביקש לראות בתקופה האחרונה את

החוזים. היא השיבה לו כי היא זורקת את החוזים. אי סדרים בניהול ה"בית עם הגג האדום". מבחינתו היא הייתה אחראית על המועדון, הוא יודע כי היו אירועים ומסיבות במועדון ולא הבחין בכניסת כספים לקופה. לדבריו בדק באינטרנט ומצא כי הייתה מסיבה בתאריך 28/12/07 במועדון. זאת על פי התכתבות בין בני נוער באינטרנט. עוד הציג המנכ"ל בפני מס' קבלות, חלקן הוא בדק ומצא שהופקדו לחשבון, וחלק טען כי הכספים לא הופקדו בחשבונות הבנק של החכ"ל. להלן פירוט הקבלות:

קבלה מס' 854 – מהתאריך 21/5/08 ע"ש ד' ע"ס 1,500 ₪.

קבלה מס' 813 – מהתאריך 14/2/08 ע"ש ה' ע"ס 1,300 ₪.

הערת הביקורת

במסגרת הנסיונות לאתר ולהצליב מידע, איתרתי ב – 144 את ד', בשיחה עימה נמצא כי היא לא זו המוזכרת לעיל. מאחר ואין רישומים או תיעוד אחר בחכ"ל, הביקורת לא מצאה דרך לאשש שאכן האירועים בוטלו.

3. לדבריו, מזכירת החברה משתמשת במס' פנקסי קבלות במקביל על מנת לזרוע בלבול ולהקל על הפעולות הלא חוקיות שהיא מבצעת.
4. המנכ"ל הציג טענות על הסכומים הגבוהים ששולמו לספק הציוד המשרדי זאת לדבריו בעקבות דבריה של המזכירה השנייה בחכ"ל. הוא מעלה חשדות שמזכירת החברה "הכניסה" הוצאות אישיות לחשבונות החכ"ל ובכך גרמה להוצאות גבוהות של החכ"ל.
5. המנכ"ל הציג טענות על חשבונות למכולת ששולמו ע"י החכ"ל ונרשמו בהם הוצאות אישיות של מזכירת החכ"ל. נקנו מוצרים לביתה והיא "העמיסה" את ההוצאה על חשבון החכ"ל.
6. המנכ"ל הציג טענה כי מחשבה האישי של מזכירת החברה תוקן ע"י איש המחשבים שנתן שירות לחכ"ל והחיוב עבור השירות האישי שולם ע"י החכ"ל.
7. לדבריו, כאשר פנה אליה בנוגע לניהול המועדון, אמרה לו כי נתנה את המקום ללא תשלום בשלושה מקרים. לא ברור לו באיזה סמכות נהגה כך ונתנה תרומה ללא אישור.
8. לדבריו מזכירת החברה שינתה את התאריך של כתב הערבות של חברה א', חב' בת של קבלן ב'.
9. לדבריו ביקש הצעות מחיר מקבלן אחר, הוא ביקש להעביר את הבקשה ולבחון אותה מול הצעת חב' נוספת. הקבלן מסר לו כי מזכירת החברה העבירה אליו את הבקשה באופן של מחירים נקובים ואמרה לו להוריד מחירים.
10. המנכ"ל טוען שמזכירת החברה בקשר עם אחד הקבלנים. לדבריו העבירה לו המחאה ע"ח בניית מגרש הכדורגל. הסכום ששולם לקבלן התברר כתשלום ביתר בסך 300 אלף ₪.

הבהרת הביקורת מתאריך 1/12/08

מזכירת החברה מסרה לי מסמך המאשר כי אכן תשלום חלקי מס' 4 ע"ס 378,130 ש"ח, שהועבר לקבלן עבודות עפר הועבר פעמיים. לדבריה אינה זוכרת את המקרה. אבל היא יודעת לומר כי המנכ"ל בדק איתה את החשבונות, ידע ואישר כל תשלום.

11. המנכ"ל טוען כי עבור הטיפול בנושא "המועדון עם הגג האדום" תוגמלה מזכירת החברה בתוספת שכר של 3,000 ש"ח לחודש. למיטב ידיעתו שנכנס לתפקידו קובעה התוספת והפכה להיות חלק מהשכר.

הערת הביקורת

מזכירת החברה קיבלה תוספת בסך 2,500 ש"ח עבור ניהול המועדון. הנושא יידון בהרחבה בהמשך.

12. בתאריך 14/8/08 העביר המנכ"ל מזכר ליועמ"ש לחכ"ל, ובו ציין חשד לאי סדרים כספיים, ציין כי מערכת הכספים מנוהלת ע"י מזכירת החברה. לדבריו, עימת אותה עם ממצאיו והיא בתגובה "תבעה ממנו לשמור עליה" ואם לא כן תתבע אותו בגין הטרדה מינית.

13. בנסיון לברר עימו, באופן כללי, במה דברים אמורים, אמר לי, כל דבר בנושא הטרדות מיניות, יהיה דרך עו"ד. עוד אמר המנכ"ל, כנראה שאני אתבע אותה על הטרדה מינית.

ממצאים – שיחה עם מזכירת החברה, מזכירת החכ"ל – 17/8/08 (דברים מפיה)

בתחילת השיחה סיפרה לי מזכירת החברה, כי היא מוטרדת מינית מזה תקופה. טרם התחלתי לשאול שאלות בנוגע להתנהלות החברה הצעתי לה לגשת מיד אחר פגישתנו לאחראית על נושא הטרדות מיניות בעיריית מודיעין מכבים-רעות. לטענתה, מגוון הטענות נגדה עלו לאחר שהחליטה להתלונן כנגד המנכ"ל על הטרדה מינית. נושא התלונה בגין הטרדה מינית לכאורה, לא טופלה על ידי ולמיטב ידיעתי נמצאת בטיפול של האחראית בנושא.

14. בתאריך 12/8/08, יום ג', היום בו טוען מנכ"ל החכ"ל שבדק את הקופה שמזכירת החכ"ל מחזיקה המחאות ומזומן, אומרת מזכירת החכ"ל שהקופה הייתה נעולה בארון ולא הייתה גישה לקופה. בתאריך 14/8, יום ה', "השתולל" המנכ"ל, וביקש לראות את הקופה, לדבריה, אמרה לו שתפתח את הקופה בנוכחות מבקר העירייה. לדבריה, כאשר ביצעה את ההפקדות היה תור המתנה ארוך בבנק, בחרה להשאיר את המחאות להפקדה אצל הפקידה, ואמרה שאת המזומן תפקיד במועד אחר. הכספים ששולמו במזומן במהלך החודשים יולי ואוגוסט הפקידה בשבוע האחרון. לגבי הקבלות שניתנו ובגינם לא הועבר כסף לחברה ידעה מזכירת החברה לומר כי האירועים בוטלו לפיכך אין נרשמה הכנסה בגינם. אומרת מזכירת החברה כי לחלק מהאירועים ב"מועדון עם הגג האדום" יש חוזה השכרה, ולחלק אין.

הערת הביקורת

בתאריך 1/12/08 שוחחתי עם מזכירת החברה במשרדי החכ"ל, ביקשתי שתציג בפניי חוזים שנערכו עם שוכרי "המועדון עם הגג האדום". בקלסר המוחזק בחכ"ל לא נמצאו חוזים כאמור. לדבריה, היא תבדוק את הנקודה.

15. פנקסי הקבלות של החברה, רובם ככולם בידיה, הבחירה לשימוש בפנקס זה או אחר היא מקרית לחלוטין.
16. מזכירת החברה העלתה סברה בנוגע לאופי ומהות היחסים בין המנכ"ל לבין אחד הרקבלנים. היא מעריכה ויש לה תחושה שהיא מפריעה למנכ"ל במהלכים מול הקבלן.
17. לדבריה קיים מחירון להשכרת המועדון עם הגג האדום.
- יום חול – מסיבה – 1,300 ₪.
- יום שישי – מסיבה – 1,500 ₪.
- ניתן להשכיר לפי שעות.
- לדבריה, מעולם לא נתנה את המקום ללא תמורה על דעתה. היו מקרים שהמקום ניתן ללא תמורה אבל רק באישורם של חבר הדריקטוריון ומנכ"ל החברה.
- היא נזכרת לפחות במקרה אחד (עובדת בהיכל התרבות), בו המנכ"ל אישר לגבות עבור מסיבת בת מצווה במקום 1,500 ₪, סכום של 1,000 ₪ (קבלה מס' 829 מ – 21/5/08).

הערת הביקורת

לא נמצא תיעוד במשרדי החכ"ל לקביעת המחירים שנגבו מהשוכרים של המועדון. בפגישתי עם המנכ"ל בתאריך 1/12/08, שאלתי בנוגע להנחה שניתנה לעובדת היכל התרבות. המנכ"ל אישר בפניי כי אישר את ההנחה. לדבריו התבקש ע"י מנהלת היכל התרבות לתת הנחה והחליט לאשר. המנכ"ל מסר לביקורת "ביקשו לתת לה הנחה, היא עובדת עירייה אז החלטתי לתת לה. אני יכול ומותר לי לתת הנחה". הביקורת רואה בחומרה את מתן ההנחה ע"י מנכ"ל החכ"ל שפעל בחוסר סמכות.

18. בנוגע להעברת בקשה להצעות מחיר לאחד הקבלנים. מזכירת החברה אומרת כי התבקשה מפורשות ע"י המנכ"ל להעביר לאחד הקבלנים את הבקשה להצעות מחיר יחד עם הצעתה של חב' שהגישה הצעה (כולל את המחירים לסעיפים השונים).
19. כל האשמות כי רכשה/תיקנה ציוד או מוצרים אחרים אינם נכונות. כל אלה הם נסיונות להכפיש את שמה. והכל בגלל נושא ההטרדה המינית שנמצא ברקע.
20. תיארה מקרה שהיה. חזרה מהגזברות ביום ג' בשעה 16:00 והמנכ"ל אמר כי הגיע כסף עבור אחד הקבלנים. ביום רביעי עם כניסתי למשרד אמר לי המנכ"ל: "לא היית צריכה להגיד לקבלן שהגיע כסף". אמרה לו "נמאס לי מהערות האלה, אל תציק לי". הוא אמר לה: "תני לי את הטלפון, אני רוצה לראות למי התקשרת, את לא לויאלית". ביום ה', דיבר יפה, הציע לה להתפטר, לגמור יפה, ביקש שתגיש מכתב התפטרות, תקבל חודש חופשה, פיצויים מוגדלים.

אמר לה שהוא יזמין את מבקר העירייה. כשהשידולים לא צלחו החל לצרוח, לדחוף, ניסה לחטוף מפתחות מידיה. לאחר שעזבה את המשרד המשיך המנכ"ל להתקשר אליה לטלפון הסלולרי, דיבר אליה בטון מאיים, ואמר לה שהיא תסתבך.

ממצאים – שיחה עם מזכירה נוספת בחכ"ל – 17/8/08 (דברים מפיה)

21. בחרתי להציג את עיקרי הדברים שנאמרו לי ע"י המזכירה השניה וכפי שנאמרו לי על ידה :
"מזכירת החברה התחבבה על כולם – כל מי שעבד מול החכ"ל. אם מישהו רוצה לבדוק או לברר נושא כל שהוא, מתקשרים אליה, היא נתנה תחושה שהיא יכולה לקדם דברים. המתקשרים היו חוזרים אליה בנייד. בין המנכ"ל ומזכירת החברה היו יחסים טובים עד שחליטה לדבר ולומר למנכ"ל לבדוק נושאים שונים. מדגישה כי לא העוסקת בענייני כספים בעיקר כי היה למזכירת החברה אינטרס לא לערב אותה. לדבריה, שמעה את מזכירת החברה מדברת עם מנהח"ש ועם המפקח ואמרה למנכ"ל כי היא חושבת שיש תשלום כפול. באמצע מאי 2008 היא עידכנה את המנכ"ל לגבי ההתנהלות של מזכירת החברה בנוגע לאיש המיחשוב, קניות במרכול, וקניית ציוד משרדי אצל ספק. לדעתה מזכירת החברה קנתה ציוד משרדי, תיקנה את מחשבה האישי וערכה קניות במרכול ואת כלל ההוצאות שילמה החכ"ל לספקים השונים. לדעתה מזכירת החברה יכולה לעשות כרצונה ב"מועדון עם הגג האדום", אף אחד לא מפקח עליה. לדבריה נכחה באירוע שהמנכ"ל ביקש ממזכירת החברה להראות לו את הקופה, מזכירת החברה אמרה כי לא מוכנה, והקופה לא נפתחה. לדבריה מזכירת החברה עושה שינויים בכתבי כמויות, כמו גם משנה/מתקנת מסמכים של הצעות מחיר.

מסמכים נוספים

בתאריך 20/11/08 הועבר אליי מכתב שנכתב ע"י המזכירה השנייה בחכ"ל, . אומר כי :
(א) במכתב מצוינות הערות ערכיות כגון-אינה ממלא את תפקידה כנדרש, נעדרת שעות רבות, יש לה קשרים בעירייה לכן יכולה לעשות ככול שעולה על רוחה.
(ב) ציון עובדות לכאורה – משכירה את המועדון על דעת עצמה למקורבים מבלי לדווח על כך....

מותר לציין כי אין במכתב כדי להוסיף על הדברים שמסרה לי בפגישתנו.

הערת הביקורת

עיקרי הדברים שנאמרו על ידי המזכירה הובאו כלשונם אך חשוב לציין כי אין תימוכין לדבריה. אין מסמכים, עדויות או תימוכין כולשהו, שדבר מכל הדברים שתיארה התרחש.

22. מהיום בו הועברו אליי מסמכים על ידי המנכ"ל, פקד זה את משרדי מעת לעת, שברצונו להוסיף מסמכים שונים.

א. העביר אליי העתקי חשבוניות ופירוט הקניות שנעשו ב"מינימרקט איילון", מתאריך 2/6/08 ועד 8/9/08. מנכ"ל החכ"ל טרח וסימן עבורי את הקניות ה"חשודות" שנעשו במינימרקט. סומנו על ידו רכישות – מחלקה כללית, שקדים, בוטנים וכד'. לדבריו אלה הוצאות שמזכירת החברה רכשה ולא הגיעו לחכ"ל.

הערת הביקורת

בתאריך 15/9/08 זימנתי את מזכירת החכ"ל למשרדי הצגתי בפניה את חשבוניות הרכישה וביקשתי התייחסות. לדבריה, כל הרכישות הגיעו לחכ"ל. נקנו חומרי ניקוי, נייר טואלט, כיבוד לישיבות. היא ציינה כי "אפילו המנכ"ל אכל מהשקדים שנקנו".

ב. בתאריך 24/9 העביר אליי רשימת קבלות חסרות. מבדיקה של פנקסי הקבלות שהעביר אליי בתחילה, נמצאו תשובות לחמישה מקרים מתוך שמונה מקרים שהעלה המנכ"ל.

ג. המנכ"ל הציג בפניי מסמך שהופנה לחכ"ל לידי מאן דהוא. תוכנו הצעת מחיר של חברה. ע"ג המכתב מופיעה חותמת של החכ"ל בצירוף חתימה. המנכ"ל טוען כי מזכירת החברה זייפה את חתימתו ע"ג המסמך.

ד. בתאריך 29/10/08 דיווח לי המנכ"ל במשרדי כי יומן המשרד של החכ"ל משנת 2008, נעלם וכי ברצונו לדווח על כך. זאת מתוך חשש שיעשה בו שימוש ע"י מזכירת החברה.

ה. בתאריך 1/12 העביר לי המנכ"ל מסמכים המעידים על עיסקה שנערכה ברכישת מכשיר מים מסוג תמי. עיקר הטענה כי בחודש 2/2006 נעשתה עיסקה עם חב' "תנה תעשיות חברה בע"מ". בעסקה נקנה המכשיר בסך 4,644 ₪, כולל שירות ואחריות לשלוש שנים. החכ"ל המשיכה ושילמה דמי שירות ואחזקה שנתיים בסכום של כ- 1,000 ₪ לשנה. לאחר ברור שעשה מנכ"ל החכ"ל מול חב' "תנה" וטען שחויב ביתר, זוכה בהמחאה ע"ס 3,120 ₪.

הערת הביקורת

תשלום הוצאה של 1,000 ₪ בשנה, לשירות שלא ניתן, בהכרח נמצא בתחום אחריותה של מזכירת החברה. הבקרה על הוצאת הכספים בחברה, תחום מוגדר בתפקידה של מזכירת החברה לקה בחסר.

בדיקה מול משרד רו"ח הלל רוזנשטוק

בתאריך 26/11/08 פגשתי את רו"ח אלי בן-יהודה. אקדים ואודה למר בן יהודה על הקדשת זמן, שיתוף הפעולה ונכונותו לפגישה בהתראה קצרה.

23. הובהרה התנהלות רישום ההכנסות בחכ"ל. הכנסות שמתקבלות במזומן או בהמחאה מופקדות בחשבון הבנק של החכ"ל. כנגד התשלום מופקת קבלה בשלושה עותקים. קבלת מקור – (לבן) – למשלם, עותק (צהוב) – משרד רו"ח, עותק (ורוד) – נשאר בחברה. העותק הצהוב, המגיע למשרד רו"ח מתויק. כאשר מופיעה ההפקדה בחשבון הבנק,

הרי אז מוודא משרד הרו"ח הוצאת חשבונית למשלם.

אין מעקב של המשרד אחר הקבלות (פרט לתיוקן).

24. נערך ברור אשר לאופן קביעת שכרה של מזכירת החברה. הוצג בפניי מסמך מתאריך 3/6/06 החתום על ידי מנכ"ל החכ"ל דאז, ח.ב.. המכתב מגדיר את הגב' כ"מזכירת החברה". עוד נכתב: "מתוקף תפקידך זה יוגדרו סמכויותיך בניהול ותפעול לשכת מנכ"ל החברה". תיאור התפקיד במכתב כלל בין היתר – תיאום הנה"ח מול רו"ח החברה, מעקב ודיווח התחשבנויות מול גזברות העירייה, מעקב ודיווח מול הבנקים, מעקב אחר התחשבנויות קבלנים וספקים. עוד במכתב שינוי בתנאי העסקה. מצוין בסעיף ג' במכתב כי משרתה של מזכירת החברה מכילה גם שעות גלובליות. סעיף ד' במכתב: "במסגרת הגדרת התפקיד יאוחדו מרכיבי שכרך לשכר כולל ברוטו".

25. בתאריך 10/6/07 העביר מנכ"ל החכ"ל, ח.ב. מזכר לרו"ח הלל רוזנשטוק. וזה לשונו: "בהמשך להגדרת התפקיד של מזכירת החברה, יש לאחד את מרכיבי שכרה השונים לשכר כולל ברוטו. בשאר הסעיפים לא חל כל שינוי". ע"ג המזכר מצוינת הערה: "תלוש של מזכירת החברה את ה – 2,500 ₪ להעלות לבסיס. רכיב זה בסך – 2,500 ₪ מופיע בתלוש השכר עבודה נוספת – הניהול של ה"מועדון עם הגג האדום".

הערת הביקורת

אופן מינוי "מזכירת החברה" ואופן קביעת שכרה אינו תקין. איוש משרת "מזכירת החברה" הייתה אמורה להתבצע במכרז. קביעת השכר ואופן מתן תוספות השכר אינו תקין. ראוי היה לאשר את העלאת השכר החריגה בשיעור של 56% בפורום כולשהו ולא לבצע זאת במזכר באופן של מחטף לפני עזיבה (מזכרו של המנכ"ל דאז, ח.ב.).

26. בהמשך לתלונתו המנכ"ל כי מזכירת החברה אישרה את דוח השעות החודשי (דו"ח נוכחות), של חודש ספטמבר 2008, וכביכול זייפה את חתימתו של מנכ"ל החברה. הרי נבדקו הדיווחים שנמצאו במשרד רו"ח לחודש אוגוסט 2008 ולחודש אוקטובר 2008 ונמצא כי בשני הדיווחים האחרים יש את החותמת של המנכ"ל וחתימת ידו. ואילו בחודש נשוא התלונה ניתן לראות את החותמת של החכ"ל ונכתב במפורש ששם המאשר הוא מזכירת החברה.

הערת הביקורת

מזכירת החברה העבירה את טופס הנוכחות בעבודה לחודש ספטמבר 2008, בחתימת ידה ובאישורה. כאשר הנהוג בחכ"ל שהמנכ"ל, מאשר את דוח הנוכחות. מותר לציין כי מצוין ע"ג דוח הנוכחות את פרטי המאשר באופן ברור, ללא נסיון של מזכירת החברה להסתיר זאת שהיא זו המאשרת. העובדה כי הגב' אישרה לעצמה את שעות העבודה אינו תקין. יש לציין כי ע"ג טופס הנוכחות לא מצוינות שעות העבודה.

פרוייקט המקווה במגרש 617 במתחם קייזר.

כתבתי רבות על פרוייקט השלמת המקווה במגרש 617 במתחם קייזר במודיעין. בנקודת זמן נבחן הנושא ולאחר אישור היועמ"ש לחכ"ל אושר להמשיך בביצוע הפרוייקט באמצעות הקבלן "נאות גל".

27 . הוצג בפני מכתב מתאריך 17/11/08 ממנכ"ל החכ"ל לקבלן המבצע. ממנו ניתן להבין שקיימת מחלוקת בין הצדדים. עובדתית, מכוון שהפרוייקט טרם הסתיים. החכ"ל אמורה להחזיק בידיה ערבות ביצוע בתוקף. כאשר התגלעה המחלוקת בין החכ"ל לקבלן בדק המנכ"ל קיומה של ערבות. מזכירת החכ"ל הודיעה כי פג תוקף הערבות בתאריך 5/8/2008. לדברי מנכ"ל החכ"ל שהעלה את השאלה בעניין האחריות לנושא השיבה לו מזכירת החברה כי היא הייתה בחופש/חוי"ל וכי הם (קרי, מנכ"ל או המזכירה הנוספת) היו צריכים לדאוג לחידוש הערבות. המנכ"ל מציין כי בכניסתו לתפקיד במסגרת ההגדרות/תפקידים שהטיל עליה, אמר לה מפורשות שתפקידה לעקוב אחר קיומן של ערבויות בתוקף. בבדיקה שערכתי מול מזכירת החברה, בתאריך 1/12/08, נמצא כי קיים נוהל לניהול ערבויות. מזכירת החברה ערכה טבלת EXCEL, שבה נתוני הערבות, וכן מוזן ב – OUTLOOK, תאריך כחודש לפני פקיעת הערבות. לאחר התזכורת נהגה מזכירת החברה לפנות לקבלן שיאריך את תוקף הערבות. לדברי מזכירת החברה כאשר נושא הערבות עלה כתזכורת במייל היא הייתה בחופש. מנכ"ל החכ"ל והמזכירה, ידעו כי צריך לחדש את הערבות, והם אף דיברו עם הקבלן בנוגע לנושא. הם לא יידעו את מזכירת החברה שיש בעיה עם הערבות לפיכך לא טיפלה בכך. יש לציין כי מנכ"ל החכ"ל הזכיר מקרה נוסף של ערבות ביצוע שלא חודשה אך במקרה השני נותן הערבות חידש את הערבות (חב' לייטון – מערכות שמע באולם התרבות).

הערת הביקורת

בתאריך 1/4/04 הגשתי דוח על פעילות החכ"ל. אז נמצא, באופן גורף, כי החכ"ל לא מחזיק ולא מבקש מקבלנים ערבויות ביצוע, ולא מחזיק ולא מבקש ערבויות בדק. בבדיקה הנוכחית נמצא כי מנוהל מעקב אחר ערבויות. לדברי מנכ"ל החכ"ל, אחריותה של מזכירת החברה בנושא מעקב אחר חידוש ערבויות מעוגנים גם במכתב של המנכ"ל הקודם (סעיף 24 בדוח), ועם כך אני מסכים. ברצוני לציין, לחידוד הנושא, **הארכת תוקף ערבות לעולם תיעשה אל מול הבנק נותן הערבות. הקבלן נותן הערבות אינו צד בחידוש הערבות. בעת דרישה של החכ"ל מהבנק, הרי זה מחויב להאריך ללא תנאי.** מדובר בכשל תיפקודי חמור של מזכירת החברה. היקף הנזק הצפוי לחכ"ל כתוצאה מכך שאין ערבות ביצוע של הקבלן שמשלים את בניית המקווה, אינו ברור. באחריותה של מזכירת החברה היה לטפל בנושא פקיעת הערבות, וחידושה וזאת למרות יציאתה לחופשה.

28 . בתאריך 1/12/08 נפגשתי בחכ"ל עם המנכ"ל ומזכירת החברה. נמסר לי ע"י מנכ"ל החכ"ל כי רו"ח החברה פנה אליו וטען כי לא נוכה מס במקור לקבלן המבצע את כביש הגישה לבית העלמין בעיר, חב' לינוי. הסכום שהיה צריך להיות מנוכה במקור סך 70,000 ₪. בבדיקה מול מזכירת החברה נמצא כי לא מנוהל "תיק קבלן" בחכ"ל. וכי בעת הוצאת תשלום לקבלן לא נבדקים האישורים, כמו האישור/פטור לגובה הניכוי במקור שנדרש.

הערת הביקורת

המכתב של מנכ"ל החכ"ל, דאז, מתאריך 3/6/06 מגדיר כי מזכירת החברה אחראית מעקב ודיווח חשבונות מול גזברות העירייה ומול קבלנים. ומכוון שהיא עברה קורס הנהח"ש על חשבון החכ"ל, ושם נלמד על החובה בבדיקת מסמכים לפני הוצאת תשלום לקבלן. הרי חובה הייתה עליה לנהל "תיקי קבלן" ולקבל את האישורים המתאימים לפני הוצאת תשלום. כמו כן, מברור שערכתי הרי החכ"ל אמורים להיקנס ע"י מס הכנסה בגין המקרה. לא ברור גובה הקנס אך ברור כי האחראית הישירה לליקוי הינה מזכירת החכ"ל.

29 . בתאריך 15/12/2008, פנתה אליי עו"ד אביבה סיטבון-צרפתי בשם מזכירת החברה, וביקשה אורכה לתקופת הזמן שניתנה להתייחסות. בתאריך 16/12/2008 אישרתי אורכה להגשת התייחסות עד לתאריך 1/1/2009. יחד עם מתן האורכה ביקשתי התייחסות לשתי נקודות נוספות שעלו במהלך התקופה. והרי הנקודות :

א . בסעיף 2 בטיטת הדוח הוזכרה קבלה מס' 813 – מתאריך 11/2/08 ע"ש ה' או לאחר תיקון, ה', ע"ס 1,300 ₪, שנטען ע"י מנכ"ל החכ"ל שכסף זה נגבה ולא הופקד. בפגישה עם מזכירת החברה מתאריך 17/8/08 הצגתי בפניה את הקבלה, וזו אמרה כי האירועים, והקבלות בגינם בוטלו, ע"ג העתקי הקבלה נכתב – בוטל. הוצגה בפני חשבונות מס מס' 883 שהוצאה ע"י מזכירת החברה בתאריך 30/9/08 ע"ס 1,300 ₪, על שם ה', ופרטים ע"ג החשבונות נרשם – מועדון הנוער. עוד הוצגה בפני הפקדה לבנק שבוצעה בתאריך 12/10/08, הכסף הופקד במזומן. **אבקש את התייחסות מרשתך** לעובדה כי לכאורה, כסף מזומן שהועבר לרשותה בתאריך 14/2/08 הופקד לבנק רק בתאריך 12/10/08, כ – 8 חודשים היה ברשותה כסף מזומן של החכ"ל.

ב . כמו כן, הועבר לי מידע כי ב"מועדון עם הגג האדום", התנהל חוג ריקודי עם, שמו של המרקיד – קובי מיכאלי. החוג התנהל במהלך השנים 2007 ובשנת 2008. משיחה עם המרקיד נמצא כי הוא העביר מס' פעמים תשלומים עבור השכרת המקום. מבדיקת רו"ח של החכ"ל נמצא כי הלקוח העביר לחכ"ל תשלום בסך 450 ₪ בחודש פברואר 2008. **מתבקשת התייחסות מרשתך** לעובדות המצוינות והסבר לדברי המרקיד כי שילם מס' פעמים, לעיתים לפי אירוע ולעיתים השכרה חודשית אך הכנסה מהשכרה זו לא רשומה בספרי החברה.

הערת הביקורת

בתאריך 21/12/2008 שוחחתי עם המרקיד בחוג ריקודי העם. לדבריו את התשלומים תמיד העביר למזכירת החברה. לא היה הסכם כתוב, הכל היה בהסכמה בע"פ בינו לבין מזכירת החברה. הוא ביקש ממנה לדחות תשלומים בגלל מצבו הכלכלי. בתאריך 11/1/2009 הופקד ע"י מזכירת החברה סכום של 1,300 ₪ במזומן. נושא התשלום לא ברור לביקורת. בגין מה העביר כסף, מה אופי ההסכמות אליהם הגיעו המרקיד ומזכירת החברה, ובאיזה סמכות פעלה !! כמו כן, באיזה סמכות איפשרה למפעיל לעבוד במועדון ללא חתימה על חוזה !!

30. התקבלה התייחסותו של מנכ"ל החכ"ל לנקודות שהועלו בדוח הביקורת וכן, התייחסות של בא כוח מנכ"ל החכ"ל, עו"ד יצחק יערי. ההתייחסויות נקראו וחלקן הוטמע בדוח. ההתייחסויות במלואן מובאות כנספח לדוח. ארצה לציין את הנקודות שבהן עוסק בא כוחו של מנכ"ל החכ"ל ולהתייחס:

- פגם במתן הנחה לעובדת היכל התרבות – לדבריו אין פגם בהחלטה. היא בסמכותו ואין בה כדי לנגוד כללי מינהל תקין.

הערת הביקורת

מנכ"ל החכ"ל לא מכיר את המבקשת אך מנהלת היכל התרבות כן מכירה, היא הרי ביקשה בשמה. והמנכ"ל, מכיר את מנהלת היכל ועובד עימה (למשל, פרויקט היכל התרבות), ואם מנהלת היכל מבקשת בשם אחת מעובדותיה, והמנכ"ל מאשר, זה בסדר, כי הרי הוא לא מכיר את המבקשת. והרי 500 ש"ח הם "טיפה ביס" לעומת תקציב החכ"ל. אחזור ואסביר כי לסדר ל"מכרים" (באופן עקיף) הנחה מכסף ציבורי נוגד כללי מינהל תקין. ההזדמנות שיש אפשרות "לבקש טובה" או לזכות בהנחה לא הובאה לכלל הציבור. ולגבי הסמכות אומר כי העובדה שהמנכ"ל הוסמך לקבל החלטות שהסכום בהן הוא עד 20 אלף ש"ח אין בהן כדי לתמוך במתן הנחה כאמור.

- העדר פיקוח מספיק על פעילותה של מזכירת החברה – לדבריו אחריות ניהולית של מנכ"ל החכ"ל לכשלים בתיפקודה של מזכירת החכ"ל הן תלויות נסיבות (סעיף 9 למכתבו של עו"ד יצחק יערי), ועל רקע הנסיבות אין כשל ניהולי. והוא מתייחס למועדון ולאישור חשבון קבלן.

הערת הביקורת

לדעת הביקורת, הבקרה על פעילות המועדון הייתה אמורה להתבצע ביום הראשון או לכל המאוחר השני לכניסתו של המנכ"ל לתפקיד. הקביעה כי זהו מגזר פעילות שולי וזניח לא ברור על מה היא מתבססת, ואל לה להיאמר כי עסקינן בכסף ציבורי. לגבי אישור חשבון הביניים של קבלן, אחזור ואומר כי נפח הפרוייקטים, וגובה ההמחאה - ראשית, איפשרו את בדיקת המנכ"ל ושנית, הסכום האמור לדעת הביקורת חייב את בדיקת המנכ"ל לגבי חשבונות הקבלן.

31. התקבלה התייחסותו של רו"ח, בשם מזכירת החברה, לטיטות הדוח. ההתייחסות תובא כנספח לדוח הביקורת. ברצוני לציין כי ההתייחסות לא נוגעת בטיטות דוח הביקורת ועוסקת בנסיגות להסביר כי האחריות לכל ההתנהלות והמוזכר בדוח היא של מנכ"ל החכ"ל. נושא השכר של מזכירת החברה בהחלט סעיף בביקורת. ונוכח הממצאים אף ראוי לומר עליו מס' מילים. לא ברור לביקורת אופן קביעת שכרה של העובדת, ואופן העלאת השכר המוזכרת ראוי שתיבדק על ידי גורמים מקצועיים (משרד הפנים, ממונה על השכר באוצר). אי הסדרים הכספיים שמוזכרים בדוח אינם זוכים להתייחסות עניינית. מכוון שאלה הנתונים שהושגו באמצעי הבדיקה ובסמכות שיש ברשות הביקורת, נדרשה תשובה עניינית לכל סעיף שהוזכר. דוגמאות, 1,300 ₪ ששולמו במזומן למזכירת החברה ונעלמו בקופת התשלומים (קופה בצבע אדום שגודלה 25X25), למשך כ- 8 חודשים, והופקדו לחשבון החברה במהלך הביקורת. הסדר חלוקת הכנסות שנעשה בע"פ בינה לבין מפעיל חוג ריקודי עם, ובמהלך הביקורת המפעיל הפקיד 1,300 ₪ במזומן כחוב שלא ברור מקורו ואין לו פירוט והסבר. אי הצגת מסמכים, חוזים או כל מסמך אחר שיכולים להבהיר דבר אחד או שניים.

הבהרה של מבקר העירייה

נושא אי הסדרים הכספיים והתנהלות החכ"ל נבדק על ידי במלוא חובת הזהירות. הנושא של חשש להטרדה מינית, ליווה כצל את הבדיקה משום שכל צד עשה בו שימוש כזה או אחר. הובהר לכל מי שפגש בי או כתב אלי במהלך עריכת הדוח כי הנושא אינו בבדיקתי ואינו משפיע על התנהלות הביקורת באופן כל שהוא.

מסקנות

32. אופן מינוי "מזכירת החברה" לוקה בחסר. היה על החברה לפרסם מכרז לתפקיד.
33. קביעת השכר של מזכירת החברה לקוי ונפל פגם מהותי באופן אישור השכר. מנכ"ל החכ"ל היוצא, ח.ב., מצא לנכון סמוך מאוד לעזיבתו, להסדיר את שכרה, באופן של קביעת הרכיב שהשתלם לה עבור טיפול ב"מועדון עם הגג האדום", 2,500 ₪ בחודש, לרכיב קבוע בשכר. זאת כאשר ברור כי ניהול המועדון עם הגג האדום ע"י החכ"ל הוא זמני, ודובר על "החזרתו" של המועדון לעירייה או העברתו לנוער. עסקינן בהעלאת שכר חריגה ולא סבירה בשיעור של 56% (ברכיב 01 - המשכורת הכוללת).
34. מזכירת החברה, כשלה בתפקידה, וגרמה, במס' מקרים, נזק כספי לחברה שעדיין לא ניתן לאמוד אותו. על פי הגדרת תפקידה מיום 3/6/06, היא הוגדרה כאחראית על מרבית הפעילות הכספית של החכ"ל ובזו נמצאו כשלים חמורים. כפי שצינתי נמצא כשל חמור ביותר בבקרה על ההכנסות וניהול ה"מועדון עם הגג האדום". פועל יוצא של הכשל, שלא ברור אם מכוון, מלאכת איתור הנתונים היא בלתי אפשרית. בפועל לא ניתן לשחזר נתונים בסיסיים כגון – מי ערך אירוע, מה אופי האירוע, מתי נערך וכמה שולם ועבור מה. הקבלות שנרשמו ניתנו מכל הפנקסים ללא סדר. לא נערכו חוזים לאירועים במועדון, ולאחרונה "נעלם" יומן החכ"ל שבו כנראה תועדו פרטים שונים.

- נמצא כשל בתשלומים לקבלנים. החל בניהול והחזקת מסמכים ההכרחית לצורך העברות תשלום, דרך תשלום כפול ובמקרה אחד תשלום מיותר לקבלן, וכלה בתשלום לקבלן ללא ניכוי מס במקור במקרה המצוין בדוח.
- כשל בולט נוסף, ניהול ערבויות באופן רשלני וכנראה בעקבות כך, גרימת נזק כספי לחכ"ל.
- 35 . לגבי הטענה של מנכ"ל החכ"ל לפיה קיימים אי סדרים בקופת החכ"ל, **הרי הדבר מוכח לאורך הדוח**. ניתן לומר שמתנהלת בחכ"ל מערכת גביית כספים ללא בקורות עם פרצות שאינן מתקבלות על הדעת. מזכירת החברה קבעה אירועים ועבדה מול השוכרים, מול האבטחה והנקיון (אם נדרש). שוכרי המועדון שילמו לה כספים (מזומן והמחאות). מזכירת החברה, הנפיקה קבלה (בשלושה עותקים). קבלה שניתנה לשוכר, זו שהועברה לרו"ח החכ"ל תויקה ובזה הסתיים הטיפול בה. זו שנשארה בחברה נמצאה בפנקס שלא היה לו דורש או בודק (ואין אינדיקציה לכך שבכל אירוע נרשמה קבלה). הקבלות נרשמו בפנקסים ללא סדר כרונולוגי או אחר. השימוש בפנקסים הוא אקראי לחלוטין. וקיימת, כמובן תיאורטית, האופציה שבה התקבל כסף מזומן, לא הונפקה בגינו קבלה, ואיש לא ידע על כך. אין בקרה שיכולה לגלות זאת. כי הרי, גם לא קיים חוזה/הסכם לכל אירוע שנערך במועדון. והכסף המזומן (תיאורטית), לא הגיע לקופת החכ"ל.
- 36 . לגבי דבריה של המזכירה הנוספת העובדת בחכ"ל, נאמרו דברים רבים אך כפי שציינתי עסקינן בתחושות, השערות, ללא ביסוס עובדתי/ראייתי כולשהו.
- 37 . מנכ"ל החכ"ל, פעל בחוסר סמכות ובניגוד לכללי מינהל תקין, כאשר אישר הנחה לעובדת היכל בית התרבות.
- 38 . מנכ"ל החכ"ל עובד בחכ"ל מהתאריך 24/6/2007, כשנה וחצי. לא סביר בעיני שיש תחומי פעילות בחברה המנוהלים תחתיו באוטונומיה מוחלטת, באנדרלמוסיה מוחלטת, כמו המועדון עם הגג האדום. בדיקה קצרה של תחום זה, התנהלותו, הבקורות שבו, היתה מפסיקה את המתרחש. טענת המנכ"ל לתשלום כפול בסך 378,000 ₪, באישורה של מזכירת החברה, וככשל שלה בלבד, אינה מקובלת על הביקורת. חייב היה מנכ"ל החברה לבדוק את חשבון הקבלן, התשלומים המצטברים ולא לטעון לאחריות מזכירת החברה.
- אני רואה בכשלים המוזכרים, כשל ניהולי של מנכ"ל החברה.

המלצות

- 39 . על פי המידע שיש ברשותי מנכ"ל החכ"ל אמור לסיים את תפקידו בתקופה הקרובה. מסקנות הדוח יובאו לידיעתו.
- 40 . הדוח יועבר לדיון בחכ"ל. במסגרתו יידונו הנושאים הבאים :
- בדיקת הבקורות הקיימות בחברה (באמצעות רו"ח לחכ"ל) לענייני ההתנהלות הכספית ועל פי הממצאים שעלו מהדוח.
 - רענון נהלים באשר לניהול ערבויות ע"י מי מבעלי התפקידים בחכ"ל.

- ניהול תיקי פרוייקט/קבלן בו יוחזקו כל המסמכים הרלוונטים כולל המסמכים המאפשרים ביצוע/העברת תשלומים לקבלנים.
- בחינת נושא השכר של כל בעלי התפקידים בחכ"ל – גובה השכר וחוקיותו. ובה בעת הסדרת נושא הבקרה על נוכחות בעבודה (שעון נוכחות או דיווח שעות מפורט).
- הקפדה על עריכת חוזים או הסכמים עם מחזיקים/שוכרים בנכסים של החכ"ל.

41 . אני ממליץ לראש העירייה, בתפקידו כיו"ר החכ"ל, להפסיק את עבודתה של מזכירת החברה, לאלתר ועל פי הנהלים המחייבים. בנושא שכרה שנבחן ע"י הממונה על השכר באוצר, במידה ותידרש השבת כספים, החכ"ל תפעל לקיים את ההנחיות.

42 . מהדוח עולה כי נגרמו נזקים כספיים לחכ"ל (שלא ניתן לאמוד אותם), וכן חשש להתנהלות לא ראויה של מזכירת החכ"ל. אומר כי מגבלות הביקורת לא מאפשרות בדיקה מעמיקה מעבר לזו שבוצעה, לדוגמה, אין סמכות לבדוק/לחקור את ספקי החכ"ל. לפיכך, אני ממליץ להגיש תלונה במשטרה כנגד מזכירת החברה בהאשמות של הפרת חובת נאמנות ורישום כוזב במסמכי תאגיד.

43 . ככול שיתברר ויוכח שהוצאו מסמכים או כל חומר אחר ממשרדי החברה או ממחשבי החברה, או הועברו מסמכים או חומר לגורם שלישי באמצעות מחשבי החברה ע"י מי מעובדי החברה ללא אישור מתאים, תוגש נגד העובד/ת תלונה במשטרה בגין גניבת מסמכים מתאגיד.

44 . נושא הגשת התלונות במשטרה ייבחן על ידי היועמ"ש לעירייה ואפשר שיוחלט על ידה לפעול כדי מיצוי הנושא בדרך אחרת.

נספח 1

17דצמבר 2008

לכבוד
מר אריק משיח
מבקר העירייה

הנדון: אי סדרים כספיים בחכ"ל-התייחסות לטיטוט דו"ח המבקר-התייחסות XXXX
סימוכין: מבקר העירייה מ-3 דצמ' 2008

1. להלן התייחסותי לטיטוט הדו"ח שבנדון:
 - 1.1 סעיף 2 שורה 3 – יש להוסיף "כסף מזומן בסך 3,000 בשטרות חדשים בתוך מעטפה".
 - 1.2 סעיף 2 שורה 5 – להוסיף במקום "מדוע לא בוצעה" את המשפט: "מדוע לא בוצע רישום המזומנים באותה קבלה מס' 831 כפי שנעשה בקבלות אחרות ובהתאם לחוק ולא בוצעה הפקדת המזומנים".
 - 1.3 סעיף 2 שורה 10 – קבלה מס' 977-הערה: לא ברור מדוע שולם רק 1,100 ₪, שהרי התעריף ליום שישי הינו 1,300 ₪! מבקש בדיקתך למול XX.
 - 1.4 סעיף 2 שורה 6 מהסוף – במקום לפני כחצי שנה, יש לכתוב "עם כניסתו לתפקיד".
 - 1.5 סעיף 2 עמ' מס' 2 קבלה מס' 854 – יש להדגיש בדו"ח, שחצר עותק מהקבלה אצל רו"ח רוזנשטוק קבלה הועברה אליו כנראה לאחרונה והוחזרה בפקס עם סימן שאלה? -כסף מזומן לא הופקד בבנק.
 - 1.6 קבלה מס' 813 הממוענת ל-XX-ראה התייחסותי במכתב מ-11/12/08 בהמשך לרשימת הקבלות, אבקשך להוסיף את רשימת הקבלות הבאות שלא נמצאות אצל רו"ח רוזנשטוק, רשימה זו העברתי לך בחודש ספטמבר 2008:
 - א. קבלה מס' 720 מינואר 2007 – פנקס הקבלות לא נמצא בחכ"ל – נעלם.
 - ב. קבלה מס' 749 ממאי 2007 – פנקס הקבלות לא נמצא בחכ"ל.
 - ג. קבלה מס' 753 ע"ש XXX מ-13.6.07 בסך 800 ₪ - כסף מזומן לא הופקד בבנק.
 - ד. קבלה מס' 770 ע"ש ועד הורים עירוני ב"ס אסיף מ-16.8.07 בסך 350 ₪ - כסף מזומן לא הופקד בבנק.
 - ה. קבלה מס' 771 מאוג' 2007 – הקבלה בוטלה – הביטול לא הועבר לידיעת רו"ח.
 - ו. קבלה מס' 788 מ-12.12.07 – העותקים של הקבלה נתלשו מפנקס הקבלות.
 - ז. קבלה מס' 830 – הקבלה בוטלה אולם הביטול לא הועבר לרו"ח.
 - 1.7 סעיף 3 – יש להוסיף ש"XX משתמשת במספר רב של פנקסי קבלות".
 - 1.8 סעיף 4 – יש להוסיף "הספק דידקטה סירב לנפק לחכ"ל חשבונית קופה, כאשר הקבלות ש-XX הציגה בצמוד לשיק לתשלום היו קבלות ידניות של סכום סופי ללא פירוט הקניות".
 - 1.9 סעיף 5 יש להוסיף "XX הביאה לאישור XX שיק ע"ס 1,514 ₪ שמצורפת לו קבלה ידנית ללא פירוט. בהמשך לבקשתו, צרפה חשבונית קופה אשר נבדקו ע"י רו"ח רוזנשטוק ונמצא שאין סדר כרונולוגי של קניות וחלק שמהחשבוניות שולמו בשיק קודם. בבדיקה שערך XX מול בעל המכולת, מסתבר ש-XX הסתירה חשבונית מס' 241 מתאריך 29.6.08 שעה 12:01:15 אשר תכולת הפריטים שלה כוללים פריטים שאסר בכניסתו לתפקיד לרכוש – סך הפריטים 470 ₪. פריטי מזון אלו לטענת XX – לא הגיעו לחכ"ל. בנוסף נמצא שבאותו יום בשעה 15:02:48 דקה אחרי – נרכשו מס' נוסף של פריטים, אשר כנראה כן הגיעו לחכ"ל (מלבד עיתון שלא הגיע).
 - 1.10 סעיף 6 יש להוסיף "בנוסף התגלה לאחרונה ששולמו לאיש המחשבים חשבונות כפולים בסך של כ-3,834 ₪ (חומר נשלח אליך בנפרד).
 - 1.11 סעיף 9 – יש להוסיף שביקש להעביר את הבקשה "ללא מחירים".
 - 1.12 סעיף 13 – יש להוסיף אחרי אמר לי, "שזוהי עלילה שפלה ושקר גס ולא היו דברים מעולם".
2. **התייחסות לעדותה של גב' XX**
 - 2.1 סעיף 14 – "אומרת מזכירת החכ"ל שהקופה הייתה נעולה בארון ולא הייתה גישה לקופה". התייחסותי: **שקר גס ובוטה** – XX פתחה את הקופה מולי והיא הייתה ריקה מכסף! בתאריך 14/8/08 ביקשתי מ-XX לפתוח את הקופה היא פתחה והיו בה 3000 ₪ בשטרות חדשים של 100 ₪ בתוך מעטפה לבנה ומיד היא סגרה עלי את הקופה בחמת זעם והסתלקה
 - 2.2 סעיף 14 – לגבי הפקדת המזומנים – לא תקין מבחינת ניהול כספים להפקיד מזומנים לאחר כחודשיים. כסף מזומן יש להפקיד באותו יום או יום למחרת.
 - 2.3 סעיף 14 - "חווה השכרה" – הבהרתי והנחתי את XX עם כניסתי לתפקיד שלכל אירוע ולכל פעילות חייב להיות חוזה השכרה. בבדיקה בתיק מסתבר לי שאין אף חוזה כאשר ידוע לי, שבחלק מהמקרים חתמה XX על חוזים אך השמידה אותם מאוחר יותר. יש בידי תצלום של אחד מהחוזים.
 - 2.4 סעיף 16 – אופי ומהות היחסים בין XX ל-XX – טענת XX הינה בגדר הוצאת **דיבה**. מבקש מהמבקר לזמן את XX.

- 2.5 סעיף 17 – לדבריה "מעולם לא נתנה את המקום ללא תמורה על דעתה" – **שקר גס ובוטה** – XX טענה בפניי לפחות 3 פעמים שהיא נתנה את המקום ללא תמורה ל-3 אנשים שונים: עובד עירייה, אם חד הורית ועוד אדם שסירבה לפרט. גם כאשר היא סיפרה לי – זאת היא אמרה: "**תשמור עלי ואני אשמור עליך**". מבקש בנוסף למחוק הערת המבקר בנוגע לאישור שניתן ע"י להנחה לעובדת עירייה-ראה מסמך של העו"ד שלי בנדון
- 2.6 סעיף 18 – **שקר גס ובוטה!** הנחייתי לXX הייתה להעביר את רשימת העבודות ולמחוק את מחירי חב' כפרית וכך היא עשתה. במקביל היא העבירה לקבלן את פירוט המחירים וביקשה ממנו לתת מחיר הנמוך במעט ממחירי חב' כפרית. הקבלן לא שעה לבקשתה והעביר מחירים נמוכים בהרבה ולטענתו XX מאוד כעסה עליו בגין כך. קיימת בידי עדות הקבלן. אבקשך לפנות לקבלן ולאמת.
- 2.7 סעיף 19 – יש להזכיר, שהאשמות הוצגו למבקר לפני תלונתה בעירייה על הטרדה מינית, כך שכל נושא ההטרדה המינית כביכול אשר מעולם לא הייתה – נולד בגין האשמות של אי הסדרים ולא להיפך!
- 2.8 סעיף 20 – תאור האירוע מלווה בשקרים גסים. לא ניסיתי לשדל, לא צרחתי וחס וחלילה גם לא דחפתי. מי שדחפה וצרח והשתוללה בחמת זעם זאת הייתה XX! לא דיברתי מעולם בטון מאיים ולא אמרתי שהיא תסתבך. זהו **שקר גס ובוטה!**
- 2.9 סעיף 22 – א. הערת הביקורת – **שקר גס** – הרכישות המדוברות לא הגיעו לחכ"ל. בחכ"ל לא אוכלים קרנציי שיבולת שועל ולא שותים נקטרינה וגם לא רוכשים שקדים טבעיים במחיר של מעל 20 ₪ לחבילה X 3 חבילות. נכון, אכלתי שקדים XX כיבדה אותי, אשר יצאו מתיקה ולא ממזווה החכ"ל! לא ראיתי מעולם שקדים טבעיים במטבחון של החכ"ל
- 2.10 סעיף 22 – הערת הביקורת בתחתית העמוד – לא ברורה הערת הביקורת לנושא רשימת הקבלות החסרות של סעיף 22 ב' והמסמך החתום בחותמת החכ"ל ועליו חתימה מזויפת של XX – יש להדגיש של XX אין זכות חתימה ע"ג חותמת החכ"ל!
- 2.11 סעיף 26 – יש להוסיף, שXX לא דיווחה על יום חופש בתאריך 16.9.08 ולהתייחס לכך בהערת הביקורת.
- 2.12 סעיף 31-יש להוסיף בהמשך למשפט "... אחרי כשל תשלומים לקבלנים" את המשפט-"וספקי שרותים-תשלום של 1000 ₪ לשנה למשך 3 שנים לחברת תמה בעבור מתקן מים תמי 4 שלא נימצא בחכ"ל"
3. **מסקנות:**
- 3.1 סעיף 32 – לא טענתי מעולם, שבוצעה מעילה ונגנבו כספים מקופת החכ"ל – טענתי הייתה על אי סדרים כספיים בחכ"ל.
- 3.2 סעיפים 34-35 ראה מכתבו של עו"ד יצחק יערי ממשרד חן-רזניק-מבקש להסיר סעיפים אלו מהדו"ח כמו כן הערת הביקורת בסעיף 17
4. **דברים נוספים**
- 4.1 במכתב שהעברתי אליך, ציינתי שהייתה גם העברה כפולה בסך 54,000 ₪ לחברת גנית פארק. אבקשך להוסיף לדו"ח ולבדוק.
- 4.2 מאחר וXX מוזכרת בדו"ח, ראוי היה שתעביר לה את הטייטל או לפחות את הנגזרת של דבריה לשם התייחסות.
- 4.3 מבקש להוסיף לדו"ח את נושא של חוסר בחוזה ואי תשלום בגין חוג לריקודי עם שהתקיים בגג האדום למיטב ידיעתי בשנים 07-08 ראה מכתבי סימוכין 4676 מ9/12/08

בברכה,

XXXX

מנכ"ל

העתיקים:

גב' דנה טוכלר חפץ-יועמ"ש העירייה
מר משה זוהרי-יועמ"ש החכ"ל

נספח 2

17 בדצמבר 2008

בדואר רשום

ובפקס : 08-9726131

לכבוד
מר אריק משיח
מבקר עיריית מודיעין
ת.ד. 1
מכבים - רעות 71700

א.נ.,

הנדון: טייטת דו"ח בדיקת תלונתו של מנכ"ל החכ"ל בניגוע לאי סדרים כספיים בחברה

בשם מרשי, מר XX, הריני לפנות אליך כדלקמן:

מרשי קיבל לעיונו את טייטת הדו"ח שבנדון (להלן: "הטייטה"). כמצוין בהקדמה לטייטה, היא נוגעת לתלונה שנים מרשי בנוגע לאי סדרים כספיים בחכ"ל. למרשי הערות רבות באשר לחלק העובדתי של הטייטה, ובעניין זה הוא יפנה אליך את הערותיו ישירות. מכתב זה מתייחס אך ורק לחלק הנורמטיבי של הטייטה - המסקנות שהסקת לגבי מרשי מהעובדות - והוא מבוסס על העובדות כפי שהן מפורטות בטייטה. כפי שיפורט להלן, מרשי סבור כי המסקנות שהסקת לגבי תיפקודו אינן מבוססות כדבעי, וכי גם ממסכת העובדות כפי שנכתבה על ידך בטייטה התחייבו מסקנות שונות לחלוטין.

בטייטה הוסקו מסקנות קשות ביותר לגבי XX, מזכירת החכ"ל. יחד עם זאת, כאמור לעיל, הוסקו בטייטה גם מסקנות כנגד מרשי. הגם שחומרת המסקנות כנגד מרשי פחותה לאין שיעור מאלה שהופנו כלפי XX, מבקש מרשי להתייחס להלן למסקנות שהוסקו כנגדו ולטעון, כי לא נפל פגם כלשהו בתיפקודו. ההפך הוא הנכון: מרשי הוא נושא המשרה הראשון והיחיד שאיתר את אי הסדרים החמורים ופעל בנחרצות לחקירתם ולמיגורם.

מסקנה 1 - פגם באישור הנחה לעובדת היכל התרבות

המסקנה הראשונה שהופנתה כנגד מרשי היא זו:

"מנכ"ל החכ"ל, XX, פעל בחוסר סמכות ובניגוד לכללי מינהל תקין, כאשר אישר הנחה לעובדת היכל בית

התרבות." (סעיף 34 לטייטה)

העובדות הנוגעות למסקנה זו מובאות בסעיף 17 לטייטה. על פי האמור שם, אישר מרשי - לבקשת מנהלת היכל התרבות של העירייה - הנחה לעובדת היכל התרבות, באופן שנגבו ממנה 1,000 ₪ במקום 1,500 ₪ בגין עריכת בת מצוה במועדון עם הגג האדום (להלן: "המועדון"). בגין הנחה זו נטען, כאמור, כנגד מרשי, כי הוא פעל בחוסר סמכות ובניגוד לכללי מינהל תקין.

סמכותו של מרשי הוגדרה, בין היתר, בישיבת ועדת היועצים מיום 25.4.06. באותה ישיבה הוסמך מרשי, כמנכ"ל החכ"ל, לקבל באופן עצמאי החלטות בסדר גודל של עד 20,000 ₪. ברור אפוא, כי

ההחלטה דנו, ליתן הנחה בסך של 500 ₪, מצויה היטב בתחום סמכותו של מרשי. אין בענייננו כל פעולה בחוסר סמכות.

אין גם בענייננו כל פעולה המנוגדת לכללי מינהל תקין. עסקינן בהנחה קטנה ביותר - ואף זעומה ביחס להיקף הפעילות הכספית שעליה אחראי מרשי - שהחליט מרשי לתת לעובדת עירייה, בהיותה עובדת עירייה ובהמלצת הממונה עליה.

אין ולא נטען כי שיקול זר כלשהו הניע, חלילה, את מרשי.

אין ולא נטען, כי למרשי היתה הכרות אישית כלשהי עם מקבלת ההנחה או כי הוא מצוי היה בניגוד עניינים כלשהו עת קיבל את ההחלטה.

מה בצע נמצא אפוא בהחלטה זו? מדובר בשיקול דעת סביר לחלוטין שהפעיל מנהל בתחום סמכותו. וכי מנהל החכ"ל, אשר מופקד על מחזור כספי בן כ-15 מיליון ₪, אינו יכול לקבל החלטה על מתן הנחה בת 500 ₪ לעובדת עירייה שהומלצה על ידי הממונה עליה, המבקשת לחגוג אירוע במתקני החכ"ל? וכי נדרש אישור דירקטוריון להנחה כזו? ...

אפילו סבור היה מבקר העירייה כי הוא היה מקבל החלטה שונה, אין בכך כדי לפגום בתקינות ההחלטה, באשר הסמכות להחליט בעניינים אלה מסורה כל כולה למרשי. כפי שבית המשפט אינו מחליף את שיקול דעתו של בעל הסמכות בשיקול דעתו שלו, אלא רק בוחן אם שיקול דעת זה נופל במתחם הסבירות, כך אין גם כל מקום לקבוע, כי החלטת מרשי היתה פסולה, גם אם סבור מאן דהוא כי הוא היה מחליט אחרת (ר' למשל דברי בית המשפט העליון בעניין עע"מ 7357/03 רשות הנמלים נ' צומת מהנדסים, פ"ד נט (2) 145, 162).

לסיכום נקודה זו: לא נפל פגם כלשהו בשיקול דעתו של מרשי, כאשר החליט ליתן הנחה בת 500 ₪ לעובדת העירייה שקיימה מסיבת בת מצוה במועדון.

מסקנה 2 - העדר פיקוח מספיק על פעילותה של XX

המסקנה השנייה שהופנתה כנגד מרשי היא זו:

מנכ"ל החכ"ל עובד בחכ"ל מהתאריך 24/6/2007, כשנה וחצי. לא סביר בעיני שיש תחומי פעילות בחברה המנוהלים תחתיו באוטונומיה מוחלטת, באנדרלמוסיה מוחלטת, כמו המועדון עם הגג האדום. בדיקה קצרה של תחום זה, התנהלותו, הבקורות שבו, היתה מפסיקה את המתרחש.

טענת המנכ"ל לתשלום כפול בסך 378,000 ₪, באישורה של XX, וככשל שלה בלבד, אינה מקובלת על הביקורת. חייב היה מנכ"ל החברה לבדוק את חשבון הקבלן, התשלומים המצטברים ולא לטעון לאחריות מזכירת החברה. אני רואה בכשלים המוזכרים, כשל ניהולי של מנכ"ל החברה. (סעיף 35 לטיוטה)

השאלה אם מרשי נושא באחריות ניהולית לכשלים המתוארים בתפקודה של XX, היא תלויה נסיבות. ואלה הן, בין היתר, הנסיבות בענייננו:

מרשי נכנס לתפקידו על תקן של ממלא מקום מנכ"ל החכ"ל בסוף יוני 2007, ועל תקן מנכ"ל - באוקטובר 2007.

XX היא העובדת הותיקה ביותר בחכ"ל, והיא נכנסה לתפקידה כעשור לפני שמרשי נכנס לתפקידו. תפקידה וסמכויותיה של XX נקבעו והוגדרו זמן רב לפני שמרשי עבד בחכ"ל, על ידי קודמיו של מרשי.

תפקידה של XX כוללים במפורש אחריות לכל הצד המינהלי של ההתנהלות הכספית בחכ"ל, לרבות: תיאום הנה"ח מול רו"ח החברה; מעקב ודיווח התחשבנות מול גזברות העירייה; מעקב ודיווח מול הבנקים; מעקב אחר התחשבנות קבלנים וספקים. גב' מועדים אף עברה קורס בהנהלת חשבונות, שאליו נשלחה מטעם החכ"ל.

היקף הפעילות הכספית של חכ"ל - המנוהלת על ידי מרשי - עומד על כ-15 מיליון ₪ בשנה. היקף הפעילות הכספית של המועדון עומד על אלפי שקלים בודדים בשנה.

מיד עם התעוררות חשדותיו של מרשי באשר לאי סדרים בניהול המועדון, פתח מרשי בחקירת העניין, וכשהתגבשו חשדותיו הוא דיווח עליהם למבקר העירייה וליועץ המשפטי שלה.

על רקע הנסיבות האמורות, פשיטא שלא ניתן למצוא כשל ניהולי כלשהו בכל הנוגע למרשי. זאת, בנוגע לשני הראשים המתוארים בטיטה: המועדון ואישור חשבון הביניים של הקבלן קידר משה עבודות עפר בע"מ. נפרט.

המועדון:

בהקשר זה, כאמור, נטען בטיטה כי לא סביר היה להותיר תחום פעילות שלם של החכ"ל לניהול אוטונומי על ידי XX, וכי בקרה פשוטה היתה מפסיקה את האנדרלמוסיה ששררה שם.

ראשית יזכר, כי אכן בוצעה בקרה של הפעילות במועדון. בקרה זו, שנעשתה על ידי מרשי, היא שהולידה בסופו של יום את פנייתו של מרשי אל מבקר העירייה, על מנת שיבקר גם הוא את הפעילות האמורה. אלמלא בוצעה בקרה זו, יש להניח כי האנדרלמוסיה המתוארת בטיטה היתה נמשכת עד עצם היום הזה, כפי שנמשכה, קרוב לוודאי, במשך שנים לפני כניסתו של מרשי לתפקידו.

שנית, השארת האחריות למועדון ב"תחום האוטונומי" של XX, ובנסיבות שפורטו לעיל, היא סבירה לחלוטין. מדובר, כאמור לעיל, במגזר פעילות שולי וזניח יחסית לכלל עיסוקי החכ"ל, שהיקפו הכספי עמד על שברירי אחוז מהיקף הפעילות הכולל של החכ"ל. הטיפול בהשכרת המועדון הינו טכני בעיקרו, ומצוי בתחום מומחיותה של XX. לא היתה למרשי סיבה כלשהי לחשוד בתום לבה של XX, שהינה, כמפורט לעיל, עובדת ותיקה ומיומנת, שהתקבלה לעבודה בחכ"ל לפני שנים באמצעות קודמיו של מרשי.

ויודגש: כאשר התברר למרשי כי קיימת סיבה לחשד, הוא פעל בנמרצות וללא לאות על מנת לרדת לחקר האמת. הוא החל בחקירה עצמאית על מנת לבסס את חשדותיו, ולאחר מכן פנה למבקר העירייה וליועץ המשפטי שלה. במקביל, פעל מרשי להחזרת הפעלת המועדון לעירייה ולהוצאת פעילות זו מהחכ"ל.

לאור כל האמור, ובהתחשב במצבת כוח האדם המצומצמת של החכ"ל, לא היתה למרשי כל סיבה לפקח באופן הדוק יותר על עבודתה של XX בכל הנוגע למועדון. מרשי פעל כפי שכל מנהל סביר היה פועל כאשר הותיר בידי XX את הפעלת המועדון (כפי שנהוג היה גם לפניו).

אישור חשבון הביניים של הקבלן קידר משה עבודות עפר בע"מ:

כאמור בטייטה, תשלום חלקי מס' 4, ע"ס 378,130 ₪, שולם לקבלן קידר משה עבודות עפר בע"מ פעמיים. בטייטה נטען כנגד מרשי, כי היה עליו לבדוק את החשבון ואת התשלומים המצטברים, ולא לטעון לאחריות מזכירת החברה. גם בעניין זה חולק מרשי מכל וכל על מסקנות הביקורת.

אין מחלוקת, כי האחריות למעקב אחר תשלום חשבונות חלקיים לספקים, והכנת כל הקשור בתשלומים אלה, מצויה בתחום אחריותה של XX. מדובר בעניין טכני לחלוטין, המצוי בתחום מומחיותה הספציפית של XX. היתה אחראית על תחום זה שנים לפני כניסת מרשי לתפקידו. כאשר מובא בפני מנכ"ל החכ"ל תשלום לספק, מתלווה לכך מצג שלפיו נבדקה זכאותו של הספק ונמצאה מתאימה לתשלום. בדיקה כפולה של מצג זה לא רק שאינה מתחייבת מתפקידו של מנכ"ל, אלא אף מהווה חוסר יעילות משוע.

שוב יודגש: בידי XX היו כל הכישורים לבצע את המלאכה האמורה. היא אף נשלחה לקורס הנהלת חשבונות. לא היתה למרשי כל סיבה לבדוק את הנתונים שכבר אמורים היו להיבדק על ידיה.

אחריותו של מרשי בהקשר זה מתבטאת בכך, שהחשבונות הסופיים לא רק מאושרים על ידיו, אלא גם נבדקים על ידיו מראשיתם. בכך נמנעות תקלות מסוג התקלה דגן ומתוחם היטב הנזק שעלול להיגרם כתוצאה מכשל בביצוע התשלומים החלקיים. ואכן, גם בענייננו לא קיבל הקבלן בסופו של יום שקל אחד נוסף מעבר לתשלומים שהגיעו לו בדיון. נזקה של התקלה המדוברת התבטא אך ורק בהקדמת תשלום, אך לא בתשלום עודף.

גם בעניין זה ברור אפוא, כי מרשי פעל כמנהל סביר: משלא היתה לו סיבה כלשהי לפקפק בכישוריה ובאמינותה של XX, הוא חתם על החשבונות שהוצגו בפניו כחשבונות שהגיע מועד פרעונם. את הבדיקה החשובה באמת - בדיקת זכאותו של הספק לתשלום החשבון הסופי - הוא הותיר בידי, ובכך מנע את האפשרות של תשלום עודף לספק כלשהו.

סיכום

מרשי לא חרג מסמכותו, ולא התרשל כהוא זה בביצוע תפקידו. איתרע מזלו של מרשי, ובין ה"ירושות" שקיבל מקודמיו היתה גם XX, אשר התגלתה כעובדת לא אמינה ורשלנית. למרשי נדרשו כמה חודשים על מנת לעמוד על כך, ומשגילה זאת - פעל ללא לאות לתיקון המצב. הפניית אצבע

מאשימה דווקא לכיוון מרשי, מקום בו הוא הראשון שפעל לאחר שנים של התעלמות, לא רק עושה עוול למרשי, אלא גם מקעקעת את מוסד הביקורת הפנימית, החשוב כל כך בגופים מעין אלה.

הנך מתבקש אפוא למחוק מהטיוטה את כל המסקנות הנוגעות לתפקודו הכושל, כביכול, של מרשי. מרשי שומר על כל זכויותיו בקשר לכך, לרבות זכותו לעתור לערכאות במקרה שדו"ח הביקורת יקבע ממצאים לחובתו.

בכבוד רב,

יצחק יערי, עו"ד
רזניק, חן ושות', עורכי דין

רון פיש ושות' - רואי חשבון

RON FISCH & Co - C.P.A. (Isr.)

14 בינואר, 2008

לכבוד
XX

מודיעין

ג.ג.,

**הנדון: תגובה לטיוטת דו"ח מבקר עיריית מודיעין
מסמך מיום 03/12/2008**

לבקשתך מצורפת בזה תגובתנו לטיוטת דו"ח מבקר עיריית מודיעין, מר אריק משיח, (מסמך מיום 03/12/2008) ושאלות נוספות שהופנו אליך על ידי המבקר.

בכבוד רב,

**רון פיש ושות'
רואי חשבון**

14 בינואר, 2009

הנדון : התייחסות לטיטוט דו"ח ביקורת של מבקר עיריית מודיעין

משרדנו עוסק מזה שנים בביצוע עבודות ביקורת פנימית בחברות ציבוריות, עמותות ורשויות מקומיות ובהגשת חוות דעת מקצועיות בנושאים כספיים ומנהלתיים.

נתבקשנו על ידי XX להתייחס לטיטוט דו"ח הביקורת של מבקר עיריית מודיעין (מסמך מיום 03/12/2008) ולצורך כך קראנו את טיטוט הדו"ח וקיימנו מספר שיחות עם XX בהם הוצגו לנו מסמכים שונים.

להלן התייחסותנו לטיטוט דו"ח הביקורת הנושאת את הכותרת "בדיקת תלונתו של מנכ"ל החכ"ל - XX, בנוגע לאי סדרים כספיים בחברה.

א. כללי

1. נסיבות התלונה והבירור

ביום 13/08/2008 הביאה XX לידיעת גזברית העירייה, שהיא גם חברת דירקטוריון בחברה הכלכלית, ולידי סגניתה את העובדה שהיא מוטרדת מינית על ידי מנכ"ל החכ"ל, מר XX.

לאחר כיומיים, ככל הנראה כצעד מתוכנן להגן על עצמו מפני תביעה, פנה מנכ"ל החכ"ל (בשעות הערב, כמאמר המבקר) וביקש לשטוח תלונה בנוגע לאי סדרים.

בשיחה עם מבקר הפנים העלתה XX את עובדת היותה מוטרדת מינית ע"י המנכ"ל (כפי דו"ח המבקר) והמבקר הפנה אותה לאחראית על נושא ההטרדות המיניות בעירייה - ואכן, ב 24/08/2008 הגישה העובדת תלונה לגבי זיוה אסא. בהמשך נעשה ניסיון "לגשר" בין העובדת למנכ"ל. ה"גישור" נעשה על ידי בכירים בעירייה שישבו מול העובדת והמנכ"ל. לבד מהתמיהות שמעלה תהליך הגישור כשלעצמו - יצוין כי המנכ"ל הודה בישיבה זו כי מדובר בעובדת מצוינת שהוא מוכן להמשיך ולעבוד איתה גם בהמשך.

2. סביבת העבודה

אנו סבורים כי להצגת סדרי העבודה בחכ"ל חשיבות בהבנת חלקה המזערי של XX בתקלות שהתגלו - ולפיכך מצאנו מקום לפרט בקצרה את סדרי העבודה, כלהלן :

- בנוסף XX שתפקידה מפורט בטיטוט הדו"ח עובדת בחכ"ל פקידה (XX) האחראית להכנת השקים לתשלום לספקים ולקבלנים של החכ"ל. בין יתר תפקידיה של XX גם האחראית למלא את מקומה של XX בעת היעדרה (מצ"ב דוגמא של שחרור ערבות לחברת לינוי וכן מצ"ב הנחייה של המנכ"ל לXX להכנת שיק).
- מנכ"ל החכ"ל מעורב בכל תהליכי העבודה במשרד. במקרים רבים ניתנה הוראת תשלום ישירות על ידי המנכ"ל - ללא מעורבות וללא ידיעת XX (מצ"ב דוגמא של הוראת תשלום ל"נאות גלי" על סך 270,905 ₪).

3. אחריות ניהולית לכשלים

כלל נקוט הוא שעל מנכ"ל חברה לקבוע את סדרי העבודה ואת נהלי העבודה בחברה שהוא מנהל ולוודא קיומם של הנהלים השונים. משלא עשה כן לא ברור לנו מדוע מחליט מר XX לבוא בטענות באשר לסדרי העבודה וקיומם בפועל - למעט האמור לעיל בנושא ההטרדה המינית. נבקש להביא לעניין זה גם את סיכום המבקר בסעיף 35 לטיטות הדו"ח - ככתבה וכלשונה :

מנכ"ל החברה עובד בחכ"ל מהתאריך 24/06/2007, כשנה וחצי. לא סביר בעיני שיש תחומי פעילות בחברה המנוהלים תחתיו באוטונומיה מוחלטת, באנדרלמוסיה מוחלטת, כמו המועדון עם הגג האדום. בדיקה קצרה של תחום זה, התנהלותו, הבקורות שבו, היתה מפסיקה את המתרחש. טענת המנכ"ל לתשלום כפול בסך 378,000 ₪, באישורה של XX, וכשלא בלבד, אינה מקובלת על הביקורת. חייב היה מנכ"ל החברה לבדוק את חשבון הקבלן, התשלומים המצטברים ולא לטעון לאחריות מזכירת החברה. אני רואה בכשלים המוזכרים, כשל ניהולי של מנכ"ל החברה.

4. סיכום פרק נסיבות התלונה והסביבה הניהולית

אנו מבקשים לציין כי על פי ניסיונו מנכ"ל נקי כפיים המגלה אי סדרים בחברה שהוא מנהל היה פועל לתיקונם, מנהיג נהלים ושיטות עבודה שיבטיחו מניעת הישנות המקרים ומפטר - במידת הצורך - עובד או עובדת שהתגלו כבלתי כשירים לבצע את עבודתם.

לדעתנו עצם הפנייה למבקר העירייה מעידה כי ידי המנכ"ל אינן נקיות ופנייתו נובעת משיקולים זרים (ניסיון להלך אימים על המתלוננת במטרה למנוע ממנה הגשת תלונה בנושא הטרדה מינית).

אנו סבורים כי עצם ההיענות לפניית המנכ"ל, לאור הטענות בנושא הטרדה מינית, עשויה להתפרש כניסיון לטהר את השרץ - ואין לה מקום מהבחינה המקצועית ומכללי האתיקה המחייבים מבקר פנים של ארגון.

אנו סבורים כי בנסיבות העניין, כפי האמור לעיל, טוב היה עושה מבקר העירייה אם היה דוחה את הבדיקה עד לסיום הברור בתלונת העובדת על הטרדה מינית.

עוד אנו סבורים כי מטיוטת הדו"ח (כפי שיבואר ופורט בהמשך) לא עולה כל מחדל XX הייתה אחראית בלבדית לו (כפי דעת מבקר העירייה) וכי כתוצאה ממעשיה לא נגרם כל נזק ממשי לחכ"ל.

לדעתנו, בהיעדר מינהל תקין על מנכ"ל החברה לשאת בתוצאות מחדליו - ואכן מנכ"ל החכ"ל הודיע על התפטרותו, הצפויה להיכנס לתוקפה בחודש הקרוב.

לפיכך, אנו סבורים כי אין להטיל אשמה על עובדת שפעלה כמיטב יכולתה בתנאים בלתי אפשריים - ויש מקום לחכות לכניסתו של המנכ"ל החדש לתפקידו ולהשאיר לו את שיקול הדעת בדבר קביעת נהלי עבודה תקינים שימנעו מצב דומה בעתיד.

2. הערות כלליות לנושאי הדו"ח

נבקש להעיר לשני נושאים הכלולים בטיטות הדו"ח, כלהלן :

א. שכר XX ומינויה כמזכירת החברה

טיטות דו"ח המבקר עוסקת, כך על פי כותרתה, בנושא סדרי העבודה בחכ"ל (או ליתר דיוק בהיעדרם). נושא שכרה ומינויה של XX אינו שייך ואינו קשור לנושא ועצם הצגתו במסגרת הבדיקה שערך מבקר העירייה היא משום ניסיון להשחיר את XX על לא עוול בכפה.

אשר לטענות בנושא קביעת שכרה של XX מועדים כשלעצמן - טענות אלה יש להפנות למי שאישר את השכר (המנכ"ל הקודם של החכ"ל).

ב. טענות מעילה

לגבי טענת מנכ"ל החכ"ל לפיה בוצעה מעילה, ונגנבו כספים מקופת החכ"ל - הגיע המבקר למסקנה שלא ניתן להוכיח שאכן כך קרה. ואולם בהמשך (בסעיף 32 לטיוטת הדו"ח) מפרט מבקר העירייה כי קיימות אפשרויות לביצוע מעילה. לדעתנו, מהבחינה המקצועית, לא היה מקום לכרוך את התיאוריה בכפיפה אחת עם הטענה (שלא הוכחה) בדבר ביצוע מעילה. אנו סבורים כי לעצם הצגת התיאוריה בנושא ביצוע מעילה לצד הטענה, שלא הוכחה, בדבר ביצוע מעילה על ידי העובדת יש לפחות משום טעם לפגם - ולחומרה ניתן אף לפרש זאת כהוצאת לשון הרע.

3. נושאים פרטניים

לעניין הנזקים בכספיים לכאורה לחכ"ל, נבקש להתייחס לכל אחד מהאירועים המתוארים בדו"ח המבקר ולנושאים נוספים שהועלו בפנייה של מבקר העירייה לגבי מועדים ביום 16/12/2008:

• תשלום יתר לקבלן בסך 378,130 ₪

אין ספק כי הצ'ק לתשלום נושא את חתימתו של מנכ"ל החכ"ל - וכבעל זכות חתימה מוטלת עליו החובה לאמת את הזכאות לתשלום - ובין היתר כדי למנוע טעויות של עובדי החכ"ל. משלא עשה כן מוטלת האחריות לפתחו ואל לו להטיל את האחריות על עובדת החכ"ל (שממילא פעלה במצב בו לא ניתנו הנחיות מסודרות ולא נהלי עבודה שיטתיים) - וכך קובע גם דו"ח המבקר. כפי האמור בסעיף א' 2 לעיל, נהג מנכ"ל החכ"ל לתת הוראות תשלום בעצמו ולהחתים מורשה חתימה נוסף בעירייה וזאת וללא מעורבות XX. אשר לתשלום האמור אין שתי הוראות תשלום עליהן חתומה XX ומכאן שהמנכ"ל הוא שנתן הוראה מוטעית להפיק שק כפול. יצויין כי XX היא שאיתרה את התשלום הכפול ודיווחה זאת למנהל הפרויקט (זאת גם עפ"י ציטוט של XX), ובכך ביצעה נאמנה את תפקידה - ומאחר ומדובר ב"תשלום חלקי מס' 4" ניתן היה לקזז את התשלום הכפול מהתשלומים הבאים - XX מנעה את הנזק האפשרי לחכ"ל.

• ערבות ביצוע של "נאות גל" (פרויקט המקווה)

מדו"ח הביקורת לא עולה כל הכחשה או טענה הסותרת את טענת XX כי מנכ"ל החברה והעובדת נוספת ידעו, קודם יציאתה לחופשה, כי "יש לחדש את הערבות" - וכפי האמור בסעיף א' 2 לעיל היה זה מתפקידה של העובדת הנוספת (XX) להחליף את XX בהיעדרה. עוד טענה XX כי המנכ"ל ו/או עובדת נוספת דברו עם הקבלן - ואף טענה זו לא הוכחשה. מנהל הפרויקט יעיד על כך ששמע מפיה של XX שהיא והמנכ"ל דיברו עם הקבלן בנושא. מבקר הפנים מוצא לנכון להביא כמובאה את מכתב המנכ"ל הקודם ולפיו "הארכת תוקף הערבות לעולם תיעשה אל מול הבנק נותן הערבות וגו'". ומכאן שמנכ"ל החברה פעל בניגוד להנחיות וניהל מו"מ עם הקבלן במקום לפנות לבנק ולבקש את חידוש הערבות. בנוסף, בפרויקט מגרש כדורגל ביקש המנכ"ל ממנהל הפרויקט לפנות לקבלן ולבקש הארכת ערבות (רצ"ב) מטבע הדברים יש להחליף עובד הנמצא בחופשה ולבצע מטלות שונות במקומו בזמן חופשתו. עצם הבאת הנושא לידיעת המנכ"ל קודם צאת עובדת לחופשה מהווה העברה מסודרת של התפקיד, כמקובל בכל מוסד בו קיים ניהול תקין. בנסיבות אלה אני מוצא כי קביעת המבקר הפנימי על "כשל תפקודי חמור של הגב' XX" ובקביעתו כי "היה עליה לטפל בנושא..... למרות יציאתה לחופשה" - כקביעה שאין לה בסיס ענייני - ומן הדין היה להטיל את האשמה על מי שידע על הצורך בחידוש הערבות אך לא נהג על פי הנהלים המתחייבים ולא הביא לידיעת העובדת את הבעיה עם חזרתה מהחופשה. בהערת אגב ייאמר כי לחכ"ל לא נגרם נזק כלשהו מאי חידוש הערבות וכלל לא ברור אם ייגרם נזק כלשהו.

ניכוי במקור על סך 70,000 ₪

תפקידה של XX הוגדר (כמאמר דו"ח הביקורת) כ"אחראית על מעקב ודיווח חשבוניות מול גזברות העירייה ומול הקבלנים". מהגדרת תפקיד זה ומתיאור סדרי העבודה בסעיף א' 2 לעיל עולה כי XX לא הכינה המחאות לתשלום בגין חשבונות של קבלנים וספקים - תפקיד שהיה מוטל על העובדת הנוספת (XX) - עליה הייתה מוטלת החובה להפחית את הניכוי במקור הבעת הכנת השק. יש לציין כי בהתקיים כללי מינהל תקין היה מקום להכין הנחיות מפורטות בכל הקשור לניהול "תיק קבלן" ומסמכים שיש לשמור בתיק (לרבות אישור על שיעור הניכוי במקור). מדו"ח הביקורת עולה כי לא הוכנו הנחיות באשר לניהול "תיק קבלן" - וזאת מבלי להפחית מאחריות המנכ"ל לסדרי עבודה תקינים כפי המפורט לעיל. עוד יצוין כי אי הניכוי במקור אינו גורם נזק לחכ"ל שכן ניתן לתקן את המעוות באמצעות ניכוי מתשלומים אחרים לקבלן.

חוג ריקודי עם

ההסדר עם מפעיל החוג לריקודי עם (המרקיד) היה על בסיס של חלוקת ההכנסות בינו (70%) לבין החכ"ל (30%). בהיעדר סדרי עבודה ברורים לא נקבע מתי יש לערוך התחשבות תקופתית עם המרקיד והתחשבות זו נערכה באופן אקראי. בפועל, כפי עדות המרקיד שהובאה לידיעתנו, לא היה אף מקרה בו כספים ששילם לא הופקדו בקופת החכ"ל - ומכאן שלא נגרם לחכ"ל כל נזק.

זיוף חתימת מנכ"ל החברה

ממסקנות הדוח ניתן ללמוד כי דוח השעות של חודש ספטמבר לא זויף שכן נכתב במפורש XX הנה מאשרת הדוח, ולפיכך אין מדובר במסמך מזויף. יכול להיות שזו חריגה מסמכות אך בהחלט אין כאן עבירת זיוף.

תשלום סך 1,300 ₪

הסכום של 1,300 ₪ במזומן אכן התקבל על ידי XX. מאחר ולא הייתה הפקדה סבורה הייתה כי הכסף הוחזר למשלם והאירוע בוטל. רק מקץ זמן איתרה XX את המעטפה בכספת והפקידה את הכסף. יצויין לעניין זה כי החכ"ל, בהיעדר המינהל התקין - ובניגוד להוראות ניהול ספרים - לא ניהלה ספר קופה (לרבות בקרה של המנכ"ל על ספר הקופה) ולא הקפידה על מועדי הפקדה של כספים. יחד עם זאת, לא נעשה שימוש לרעה בכספים והחכ"ל לא ניזוקה.

סיכום

בשולי הדברים נבקש להעיר כי לא התייחסנו במסמך זה לטענות בנושא הטרדה מינית כשלעצמן - ואולם מניסיונו כמבקר פנימיים אנו מוצאים כי חטאה היחיד של XX הוא טענותיה בנושא ניסיונות הטרדה מינית של המנכ"ל וכי מקור הטענות, אופיין של הטענות ואופן הגשת התלונות הם ניסיון נואל של מנכ"ל החכ"ל להאשים את XX בהאשמות התלויות לפתחו של המנכ"ל עצמו, זאת במטרה להלך אימים על המתלוננת ולמנוע ממנה הגשת תלונה.

לטענת מבקר הפנים, בסעיף 31 לטיוטת הדו"ח: "XX, מזכירת החברה, כשלה בתפקידה, וגרמה, במספר מקרים, נזק כספי לחברה שעדיין לא ניתן לאמוד אותו".

לאור המפורט לעיל, אנו מוצאים כי טענה זו לא הוכחה כלל ועיקר בטיטות הדו"ח שהגיש המבקר וכי לחכ"ל לא נגרם כל נזק ממשי. אנו מוצאים טעם לפגם ולעג לרש בניסיון להטיל על עובדת הפועלת בתנאים של "ואקום ניהולי" אחריות למקרים של טעות - מה גם שכפי המפורט והמבואר לעיל הרי שבכל המקרים לא הייתה העובדת האחראית למחדל - ומכל מקום לא האחראית הבלבדית.

דוח ביקורת 2008-דוח מס' 6

משלא הוכחה אף לא אחת מטענות המנכ"ל ובהיות ממצאי הבדיקה כפי המפורט לעיל הרי שלדעתנו יש להשהות את פרסום הדו"ח בכל הנוגע לאחריותה של XX למחדלים וטעויות. ולתת למנכ"ל החדש שימונה לחברה הכלכלית את השהות לקבוע סדרי עבודה תקינים, נהלים ובקרות.

בנוסף, ניתן לדעתנו לקבוע באופן מוחלט כי לא קיימת עילה כלשהי, חוקית או מנהלתית, לפגיעה בתנאי העסקתה של הגב' XX

בכבוד רב,

רון פיש - רו"ח

דוח מס' 7 - יצירת חיובי ארנונה

בתאריך 18 פברואר, 2009, יום רביעי כ"ד שבט תשס"ט, הועבר לראש העיר, מר חיים ביבס, דוח בנושא יצירת חיובי ארנונה. הביקורת במח' הגבייה נערכה על פי תוכנית העבודה של לשכת מבקר העירייה. הביקורת הוצעה ע"י גורם חיצוני בליווי שלי. הביקורת נערכה על פי כללי הביקורת. להלן דוח הביקורת :

עיקרי הממצאים:

מתוקף הסמכות הנתונה לעיריית מודיעין מכבים-רעות, לפי חוק ההסדרים במשק המדינה, התשנ"ג 1992, מוטלת ארנונה על כל הנכסים שבתחומה. הביקורת בדקה את יצירת חיובי הארנונה בשנת 2007, בהתאם לצו הארנונה מיום 1.1.2007.

עיקרי הממצאים כפי שעולים מדוח זה הם כדלקמן:

1. הביקורת איתרה כי קיים במחלקה אי סדר מובהק, המתבטא בתיעוד לקוי ומידע המרוכז בידי מנהל צוות הגבייה בלבד, המהווה מכשול לצורך קיום בקרה נאותה.
2. לא קיימים נהלים אשר מגדירים את תהליך העבודה במחלקת הגבייה על כל היבטיו בנושא יצירת חיובי ארנונה, לצורך עמידה בהוראת הצו.
3. תהליך יצירת חיובי ארנונה נערך על פי הנחיות הניתנות בעל פה, דבר שיוצר אי אחידות באשר לעבודת צוות הגבייה ביצירת חיובי ארנונה.
4. ב-8% מכלל הנכסים שנבדקו במדגם זה, לא נמצאה התאמה בין גודל הנכס לבין יצירת החיוב במערכת הארנונה, בהתאם לנתוני המדידה. בכימות הפערים הנובעים מחוסר ההתאמה במ"ר של גודל הנכסים כפי שנרשמו במערכת הארנונה ושעל פיהם מופק חיוב בגין תשלום הארנונה, לנתוני המדידה במסגרת מדגם זה נמצא כי, העירייה לא גבתה בגין ארנונה כ-1,637 ש"ח.
5. הרפרנטים של מחלקת הגבייה אינם פועלים בהתאם לצו, בנוגע לאופן יצירת גודל הנכס במערכת (עיגול מ"ר כלפי מעלה) דבר היוצר אי שוויון בין התושבים בחיוב הארנונה השנתי.
6. בבדיקת נכונות החישוב הנכסים חויבו בהתאם לתעריפי הארנונה הרשומים בצו הארנונה נכון לחודש ינואר, 2007.
7. לכ-17% מסך הנכסים שנבדקו במסגרת המדגם לא נמצאו אישורים /או חתימה של מנהלת מחלקת הגבייה /או גזברית העירייה ומנהלת הארנונה המאשרת את ביצוע השינוי בסוג הנכס בנוסף, לא נמצאו מסמכים תומכים לביצוע השינוי בגודל הנכס.
8. בבדיקת נכונות החיוב, הביקורת בדקה לגבי נכסים אלו האם קיימים מסמכים המאמתים את סיווג הנכס כפי שנרשם או נוצר במערכת הארנונה. בדקה זו נמצאה תקינה

9. לא קיימת במחלקת הגבייה הוראת נוהל אשר מגדירה מי מורשה לערוך שינויים במערכת. בנוסף, לא מופק על ידי מנהלת המחלקה ו/או מנהל הצוות אחת לתקופה לוג השינויים לצורך פיקוח ובקרה.

הנדון : דוח ביקורת חיובי ארנונה

1. מבוא

א. בשנת 2004 החליטה ממשלת ישראל על איחודם של מספר רשויות ובכלל זה עיריית מודיעין והמועצה המקומית מכבים – רעות. החלטה זו עוגנה בהוראת חוק שאושרה ע"י כנסת ישראל - חוק תוכנית הבראת כלכלת ישראל, התשס"ג 2003.

ב. פועל יוצא ומתחייב מן האמור היה לכונן צו ארנונה מאוחד, אשר יחול על שני הישובים כאחד.

ג. ביום 29.1.2004 אישרה מליאת מועצת העיר את צו הארנונה המאוחד. בסוף שנת 2005 אושר צו הארנונה המאוחד על ידי משרד הפנים ובהתאם לכך בשנת 2006 חויבו תושבי מכבים-רעות בהפרשי הארנונה ע"פ תעריפי הצו המאוחד של שנת 2005.

ד. עיריית מודיעין- מכבים- רעות, מתוקף הסמכות הנתונה לה לפי חוק ההסדרים במשק המדינה, התשנ"ג 1992, החליטה להטיל על כל הנכסים שבתחום העירייה ארנונה כללית לשנת הכספים 2007 המתחילה ביום 1.1.2007. בצו הארנונה קיימות הוראות והגדרות כלליות, להלן עיקרי הדברים:

(1) לצורך חישוב שטח בנין יובאו בחשבון מידות החוץ של המבנה, דהיינו סך של שטחי ברוטו של הבניה בכל קומה וקומה, לרבות חדרים, חדרי כניסה, פרוזדורים, חדרי מדרגות וכל שטח מקורה אחר.

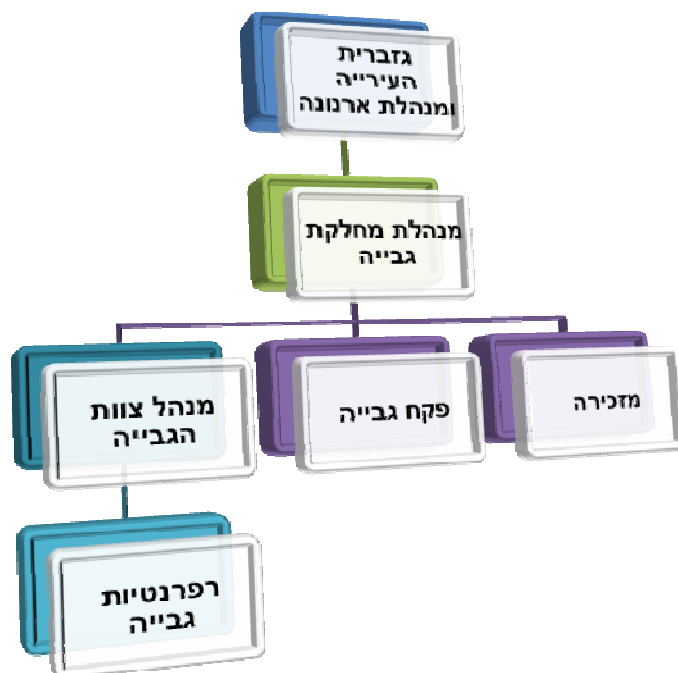
(2) כניסות מקורות בבניינים משותפים או צמודי קרקע, פטיו, שטח מרוצף מקורה שאין לו מעקה ואינו משמש כמרפסת או כחניה- לא יחויבו בארנונה.

(3) שטח משותף- השטח היחסי ברכוש המשותף, יתווסף לשטח כל דירה ודירה ע"פ גודלו של הנכס העיקרי.

- 4) בבניינים המשמשים למגורים שהם בית משותף ומגורים שהינם צמודי קרקע, יחוייבו חלקים מסוימים כגון- מקלטים, מחסנים חניות וכו'¹ לפי 50% מהתעריף כפי שמוגדר בצו הארנונה ע"פ סוג הנכס.
- 5) מעברים ושטחים משותפים במבנים שאינם למגורים - יחוייבו לפי 50% מהארנונה לפי תעריף "עסקים" באזור בו מצוי המבנה.
- ה. בנוסף, בצו הארנונה מפורטים ה"סיווגים והתעריפים" בטבלה המגדירה את תיאור הנכס, קוד הנכס במערכת הארנונה והתשלום השנתי בש"ח למטר מרובע (להלן: "מ"ר"). נדגיש כי בכל תקופת חיוב ארנונה (אחת לחודשיים) מתעדכן תעריף הארנונה בהתאם למדד במשק. בדוח הביקורת קיימת התייחסות לתעריפי צו הארנונה הנכונים לחודש ינואר 2007, ובהתאם למדד של חודש זה בלבד.
- ו. כל חלק ממ"ר ייחשב על פי צו הארנונה כמ"ר לצורך חיוב ארנונה.
- ז. יצירת חיובי הארנונה במערכת הארנונה לרבות גביית תשלומי הארנונה נערך ע"י חברה חיצונית "מילג"ם" הכפופה למנהלת מחלקת הגבייה בעירייה.
- ח. בשנת 2007, השנה הנבדקת במסגרת דוח ביקורת זה, מדידות הנכסים לצורך חיוב בארנונה, נערכו ע"י חברת "אור הייטק". מדידות הנכסים לא התבססו על מדידות שטח בפועל, אלא על בסיס היתרי הבניה אשר הונפקו על ידי מחלקת הנדסה.
- ט. יצירת הנכסים במערכת הארנונה (להלן: "ההקמות במערכת") נערכה על פי "דו"ח השטחים" שמועבר למחלקת הגבייה. דוח זה מפרט את רשימת הנכסים כדלקמן: מס' נכס, הגדרת הנכס, בעלי הנכס וכתובת, וכן את גודל הנכס: שטח עיקרי לחיוב (הכולל שטח משותף) ושטח משני לחיוב. הרפרנטים מזינים במערכת הארנונה על פי דוח זה את סוג וגודל הנכס לחיוב, בהתאם לטבלאות המועברות אליהם כאמור מחב' המדידות. המערכת באופן אוטומטי מבצעת את החישוב לחיוב הארנונה על בסיס טבלת המחירים המתעדכנת על ידי מנהל צוות הגבייה בלבד, אחת לחודשיים בהתאם למדד.

¹ ראה פירוט בצו ארנונה 2007

י. מבנה מחלקת גבייה:

יא. מטרת הביקורת לבחון את תהליך חיובי הארנונה במחלקת הגבייה ובכלל זה:

- 1) בדיקת תהליך יצירת חיובי ארנונה חדשים.
- 2) עמידה בדרישות צו הארנונה ביצירת סיווג הנכס לרבות התאמה לתעריף כפי שמופיע בצו הארנונה.
- 3) נכונות הנחיות עבודה בנושא חיובי ארנונה.
- 4) אופן קבלת נתוני המדידה (תשריטים) מחברת המדידות "אור הייטק".
- 5) אופן יצירת הרישום במערכת הגבייה.
- 6) נכונות רישום חיובי הארנונה.
- 7) היכולת לשנות נתונים במערכת הממוחשבת (הקטנת/ הגדלת חיוב).

י.ב. שיטת הביקורת

- 1) הביקורת למדה את צו הארנונה ובחנה את המדיניות, תהליכי העבודה ושיטות העבודה, בתחום אחריות מחלקת הגבייה בנושא חיובי ארנונה.
- 2) במהלך הביקורת התקבלו נתונים והסברים מבעלי תפקידים שונים במחלקה, נאספו ונסקרו מסמכים רלוונטיים ובוצעו מספר בדיקות, כפי שיפורטו בהמשך הדוח על ידי הביקורת.
- 3) הביקורת קיבלה קבצי מערכת מחברת האוטומציה שכללו קבצים המרכזים את נתוני כל הנכסים, קבצי ארנונה המרכזים את התשלומים בגין ארנונה לשנת 2007 ולוג שינויים לצורך ביצוע ביקורת ענ"א (עיבוד נתונים אלקטרוני) כפי שיפורט בהמשך.

י.ג. היקף הביקורת

- הביקורת כללה מדגם של לפחות 140 נכסים לצורך בדיקת התאמת נכונות החיוב במערכת הארנונה לסוג וגודל הנכס כפי שמופיעים במסמכי ההקמה ("דו"ח שטחים" ו/או סקיצות הנכס (שרטוט) ו/או כל מסמך אחר המעיד על גודלו וסיווגו של הנכס), על פי הפירוט הבא:
- 1) מדגם אקראי של 72 נכסים לגביהם נבדקה התאמה בין נתוני המדידה כפי שנרשמו על ידי חברת המדידות, לבין רישומי גודל וסוג הנכס כפי שמעודכנים במערכת הארנונה.
 - 2) נבדקה נכונות החישוב של 7 נכסים שנדגמו מקובץ האוטומציה בהתאם לגודלם וסיווגם.
 - 3) נלקח מדגם של 68 נכסים מקובץ האוטומציה, שקיבלנו לידנו כאמור, לצורך בדיקות ידניות וביקורת ענ"א. בדיקות אלו כללו בדיקות אוטומטיות וממחושבות הנוגעות ליצירת חיובים ונכסים במערכת בשנת 2007 ובדיקות מכוונות כדלקמן:
 - ✓ נדגמו 15 נכסים בהם בוצע שינוי בסוג הנכס (לוג שינויים).
 - ✓ נדגמו 9 נכסים בהם בוצע שינוי בגודל הנכס (לוג שינויים).
 - ✓ נדגמו 22 נכסים אשר על פי צו הארנונה התעריף לחיוב הנו חריג, קרי, גבוה מאוד או נמוך מאוד בהשוואה לממוצע, כדוגמת "תחנת דלק" (תעריף גבוה) או "שטח חקלאי" (תעריף נמוך). הביקורת בדקה לגבי נכסים אלו האם קיימים מסמכים המאמתים את סיווג הנכס כפי שנרשם או נוצר במערכת הארנונה.
 - ✓ נדגמו 8 נכסים במסגרת בדיקת ניהול הרשאות משתמשים במערכת.

✓ בנוסף, במסגרת ביקורת הענ"א בוצעו בדיקות לאיתור חריגים נוספים שלא ניתן היה לאתרם בבדיקה ידנית מדגמית, בהתאם לשאילתות ביקורת ספציפיות, כפי שיפורט בהמשך לדוח זה.

יד. בנספחים לדוח זה, מצורפות הטבלאות המרכזות של המדגמים, המכילים את פירוט הנתונים והתוצאות הפרטניות בנוגע לכל נכס. סטאטוס של נכס שהוגדר כלא תקין נובע מליקוי שקיים באחד הפרמטרים בטבלה.

טו. במהלך הביקורת התקבלו נתונים והסברים מבעלי תפקידים שונים כמפורט להלן:

- גזברית ומנהלת הארנונה
- מנהלת מחלקת גביה
- מנהל צוות הגבייה מטעם חב' מילגם
- רפרנטיות ממחלקת הגבייה

2. פירוט הממצאים

א. הקמת נכסים- יצירת חיוב במערכת

(1) נהלים והנחיות

עם קבלת טופס 4 לבנין, טופס המאפשר חיבור בנין חדש לרשת החשמל, המים והטלפון, לאחר שנתמלאו התנאים המוקדמים לכך, מבצעת חב' מדידות חיצונית מדידות של הנכסים בבנין לצורך חיוב ארנונה. מנהלת מח' הגביה מקבלת את האינפורמציה לגבי סיווג וגודל הנכסים במערכת הממוחשבת על גבי דוח הנקרא, "דוח שטחים". דוח זה הינו קובץ נתונים המפרט את רשימת הנכסים ע"פ מס' נכס, סיווג הנכס, בעלי הנכס, כתובת גודל הנכס: שטח עיקרי לחיוב (הכולל שטח משותף) ושטח משני לחיוב.

בשנת 2007 בוצעו המדידות על ידי חברת "אור הייטק" אשר ביצעה את המדידות לא על פי נתוני השטח אלא על בסיס היתרי הבניה ממחלקת הנדסה.

מנהלת המחלקה בודקת בעין באופן מדגמי את "דוח השטחים", שהגיע מחברת המדידות ובודקת האם השטחים חושבו באופן הגיוני, סבירות סוג הנכס וגודל השטח ומעבירה למנהל צוות הגביה לצורך ביצוע ההקמות במערכת.

הרפרנטיות מזינות במערכת הארנונה על פי דוח זה את סוג וגודל הנכס לחיוב בהתאם לטבלאות המועברות אליהם מחב' המדידות. המערכת מבצעת את החישוב באופן אוטומטי ויוצרת את חיוב הארנונה.

לכל אחת מהרפרנטיות במחלקה יש תחום מומחיות אך לכולן יש הרשאה לביצוע כלל הפעילות במערכת. כולן יכולות ליצור חיוב במערכת הארנונה.

מהביקורת עולה כי:

א. לא קיימים נהלים אשר מגדירים את תהליך העבודה במחלקת הגבייה על כל היבטיו בנושא יצירת חיובי ארנונה, לצורך עמידה בהוראת הצו על פי הפירוט הבא:

1) לא קיימים נהלים אשר מטרתם, להגדיר את השיטה לעדכון פרטים של נכס חדש ופתיחת כרטיס משלם במערכת העירונית;

2) לא קיימים נהלים אשר מטרתם לתאר את שיטת הכנת תכנית העבודה למוודדים, קבלת ממצאיהם ואופן ההתחשבות איתם;

3) לא קיימים נהלים אשר מגדירים את אמצעי הפיקוח והבקרה של מנהלת הארנונה ו/או מנהלת מחלקת הגבייה, על ביצוע עבודת החברה החיצונית בנושא יצירת חיובי ארנונה.

ב. תהליך יצירת חיובי ארנונה נערך על פי הנחיות הניתנות בעל פה, דבר שיוצר אי אחידות באשר לעבודת צוות הגבייה ביצירת חיובי ארנונה כפי שנחשפנו אליהן במהלך הביקורת. אי אחידות זו תפורט בהמשך ממצאי הדוח (כגון: מי רשאי לבצע שינוי סיווג נכס במערכת, חיוב מ"ר או כל חלק ממנו). הביקורת סבורה כי העדר הוראת נוהל ברורה ונהירה אשר תגדיר את תהליך יצירת חיובי הארנונה מתחילתו ועד סופו יוצר פתח אשר בו לא תישמר אחידות התהליך. הנוהל הוא כלל המתווה התנהגות, ומהווה אסמכתא כתובה להתרחשות ועשייה במחלקת הגבייה. נוהל עונה על השאלות מה ייעשה? על ידי מי? מתי? היכן? וכיצד?

הביקורת ממליצה לעגן בהוראות נוהל את תהליך יצירת חיובי הארנונה וזאת בשל העובדה כי:

- מבחינת מחלקת גבייה (להלן: "המחלקה"), גיבוש הנחיות מאפשר לה לערוך בירור יסודי של הנתונים והשיקולים הנוגעים לעניין.

- הפעלת הסמכות על יסוד הנהלים תסייע למחלקה לשמור על מידה רבה של אחידות ועקביות. פעולה זו אף מקילה עליה להסביר את החלטותיה ולעמוד בפני כל סוגי הביקורת השונים.
- מבחינת הממונים על המחלקה, הנהלים מאפשרים להם להשתתף, בשלב הגיבוש, בקביעת המדיניות, ובדרך זאת להשפיע על הפעילות השוטפת של המחלקה, ולאחר מכן לבדוק את תפקוד המחלקה לאור הנהלים.
- הנהלים תורמים לשוויון, מצמצמים את המקריות והשרירותיות בהחלטות המתקבלות בנדון.
- מבחינת הביקורת על החלטות המחלקה, הנהלים מקלים על חשיפתן של החלטות שרירותיות או פגומות בשל שיקולים שלא מן העניין.

תגובת המבוקר

סעיף א'

פתיחת כרטיסי משלם מתבצעת עפ"י הנוהל של חברת מילגם בו מפורט איך פותחים כרטיס במערכת העירונית. העירייה עובדת בתוכנה של החברה לאוטומציה בה מוגדרים השדות אותם יש להזין, ולא ניתן לאשר פתיחת כרטיס משלם ללא הפרטים הנדרשים.

לגבי תכנית העבודה למודדים – אגף ההנדסה מעביר למח' הגביה את רשימת הנכסים שקיבלו טופס 4 לשם הקמת חיוב במערכת הארנונה.

מנהלת הגביה באמצעות פקח הגביה – מעבירה רשימה זו לחברת המדידות לצורך ביצוע מדידות להקמת הנכסים. חברת המדידות מספקת תשריט מדידה וטבלת שטחים המכילה את הסיווגים (עפ"י צו הארנונה שנמסר לה) ואת השטחים לחיוב. המדידות שמתקבלות מחברת המדידות, נבדקות ומועברות להקמה. במידה ונמצא ע"י מנהלת הגביה ו/או מנהל צוות הגביה שסיווג הנכס אינו מתאים יוצאים לבדיקה בשטח.

מזכירת מחלקת הגביה בודקת באופן שוטף מדגמית את הנתונים במסך 410 מול הסטים שמכילים את תשריטי המדידה.

שינויים בגודל נכס המתבצעים עקב השגות ו/או פניות של בעלי נכסים נבדקים באופן אישי ע"י מנהלת מחלקת הגביה.

סעיף ב'

ההנחיות גם אם ניתנות בע"פ הן אוניברסאליות ואינן משתנות מנכס לנכס. המחלקה עובדת עפ"י נהלים של חברת מילגם שמתמחה בגביה.

התייחסות הביקורת לתגובת המבוקר

סעיף א'

התייחסות המבוקר אינה מתקבלת על ידי הביקורת, במהלך הביקורת נשאלו מנהל צוות הגבייה ומנהלת מחלקת הכנסות מספר פעמים האם קיימים נהלים כתובים למחלקה, בתשובה לשאלה זו נמסר לנו כי אין נהלים כתובים וכי העבודה מתבצעת על פי הנחיות שניתנות בעל פה. פועל יוצא מכך שהעבודה בפועל מתבצעת ללא התייחסות לנהלים של חברת מילגם. בנוסף, נוהל העבודה של חברת מילגם הנו מחוזי ואינו מחליף נוהל פנימי המחייב את מחלקת הגבייה בהתאם לכללי מינהל תקין. במידה והדרג הניהולי במחלקת הגבייה רוצה לאמץ נוהל זה כחלק מתהליך עבודת המחלקה, עליו להתאימו לתהליך העבודה כפי שמבוצע בפועל במחלקת הכנסות ולעגן בהוראות נוהל את תהליך יצירת חיובי הארנונה על כל היבטיו.

סעיף ב'

התייחסות המבוקר אינה מתקבלת על ידי הביקורת. הביקורת סבורה כי על מנת שתהליך יצירת חיובי ארנונה יהיה אחיד ומבוסס על נהלים אחידים, על מחלקת הגבייה להבהיר את ההוראות בנושא הנדון בכפוף לצו הארנונה ולעגן בכתב הנחיות הנמסרות בעל-פה או באופן לא רשמי כמתחייב מכללי מינהל תקין.

(2) התאמת נתוני המדידה ליצירת החיוב במערכת הארנונה

הביקורת בחנה התאמתם של נתוני המדידה, כפי שמופיעים בדוח השטחים של חברת המדידות לרישומי גודל וסוג כפי שמופיעים במערכת הארנונה. נציין כי נתוני המדידה של הנכסים במכבים – רעות מתועדים על גבי סקיצה (שרטוט של הנכס) ולא באמצעות "דוח שטחים". בדיקה זו נערכה באמצעות מדגם של 63 נכסים.

מהביקורת עולה כי:

א. ב- 8%² מכלל הנכסים שנבדקו במדגם זה, לא נמצאה התאמה בין גודל הנכס לבין יצירת החיוב במערכת הארנונה, בהתאם לנתוני המדידה. הביקורת מבקשת לציין כי ב- 13 נכסים מכלל הנכסים שבמדגם, בוצע סקר נכסים (מדידות חוזרות בעקבות השגות וכד') במהלך שנת 2008, כך שאי ההתאמות שנמצאו היו לא רלוונטיות בעת עריכת הביקורת בעקבות עדכון ונתוני גודל הנכס ויצירת החיוב.

להלן פירוט:

יצירת החיוב במערכת הממוחשבת		נתוני מדידה		סוג נכס	מס' סט/ תאריך	מס' נכס	מס' ד
שטח משני לחיוב	שטח עיקרי לחיוב	שטח משני לחיוב	שטח עיקרי לחיוב				
79	179	86.8	179.5	110	in(57)-26/11/07	62104200010	1
31	175	30.2	174	130	in(47)-29/01/07	43003900260	2
14	194	61.23	206.6	110	לא רלוונטי	10100083300	3

ב. להלן פירוט מספר דוגמאות בהתאם לנתונים לעיל:

1) **נכס מספר 62104200010** (מס' ד 1)- קיימת אי התאמה בנתוני גודל הנכס של השטח המשני לחיוב. על פי נתוני המדידה השטח המשני הנו 86.8 מ"ר (שטח לחיוב) ואילו בהתאם לגודל הנכס במערכת שבגינו מופק חיוב לנכס, גודלו 79 מ"ר (שטח מדוד).

הנתונים במערכת הוקמו עפ"י סט מס' 57 מיום 20.09.07. נתוני הביקורת הוצאו מנתוני מדידה מעודכנים יותר מיום 26.11.07. בהסתמך על נתונים אלו העירייה לא גבתה ארנונה בשנת 2007, בעבור נכס זה, סכום המוערך בכ- בכ- 160 ש"ח.³

(2) **נכס מס' 10100083300** (מס"ד 3) - קיימת אי התאמה בנתוני גודל הנכס של השטח העיקרי והמשני לחיוב. על פי נתוני המדידה השטח העיקרי הנו 206 מ"ר ובמערכת הארנונה הנכס מחויב בגין 194 מ"ר. כמו כן עם המעבר לצו הארנונה המאוחד לא עודכן השטח המשני לחיוב. ע"פ נתוני המדידה השטח המשני הנו 61.23 (השטח המדוד) כאשר על פי הצו של מכבים-רעות לשנת 2004 השטח המשני לחיוב חויב ב- 60% משטחו קרי 36.73. עם המעבר לצו הארנונה המאוחד היה צורך לתקן שטח זה במערכת, כך שיופיע 62 מ"ר (השטח המדוד ולחייב בגינו 50%)⁴. גודל הנכס במערכת שבגינו מופק חיוב לנכס הנו 14 מ"ר. בהסתמך על נתונים אלו העירייה לא גבתה ארנונה בשנת 2007, בעבור נכס זה, סכום המוערך בכ- בכ- 1,477 ש"ח.

פירוט הממצאים שצוינו לעיל, ראה בנספח א' המצורף לדוח זה.

ג. להלן דוג' נוספות בהם לא קיימת התאמה בין נתוני המדידה לדוח השטחים וליצירת החיוב במערכת

(1) **נכס מספר 71208100030** - אין התאמה בנתונים בין השרטוט של הנכס לנתוני המדידה המוצגים בדו"ח שטחים⁵. ע"פ השרטוט השטח העיקרי לחיוב בנכס הנו 131.84 מ"ר והשטח המשני הנו 24.44 מ"ר. ב"דוח השטחים", השטח העיקרי לחיוב הנו 125.1 מ"ר והשטח המשני 31.2 מ"ר. בשני המקרים סך כל השטח לצורך חיוב בגין ארנונה הנו 156.3 מ"ר. ברם, קיימים הבדלים בנתוני השטח העיקרי והשטח המשני המחויבים ע"פ צו הארנונה בסכומים שונים. בנוסף, הנתונים במערכת הארנונה אינם תואמים אף אחת מנתוני המדידה המוצגים לעיל.

בהשוואה לנתוני המדידה של דוח השטחים, שעליו מתבססים לצורך הזנת הנתונים במערכת, העירייה גבתה כ- 74.68 ש"ח פחות בגין חיוב הארנונה בשנת 2007.

³ ההפרש חושב על פי פער המטרים שלא חיובו, כפול תעריף הארנונה המתאים, נכון לינואר 2007 ($159.76 = 19.97 * 8$)
⁴ ראה נכס מס' 20100214800 בניירות העבודה של הביקורת
⁵ IN42 מתאריך 28.08.06, שעל בסיסו מוזנים הנתונים למערכת הארנונה.

תגובת המבוקר

השרטוט והסט אינם מאותו תאריך ולכן על פניו נראה שיש אי התאמה. בשרטוט, השטחים המשותפים מצטרפים לשטח העיקרי, אולם חלקם שייכים לשטח המשני ומכאן ההפרש.

הערת הביקורת לתגובת המבוקר

תגובת המבוקר אינה מתקבלת. אם על פי טענתו, בשרטוט חלק מהשטחים המשותפים מצטרפים לשטח המשני אזי ביצירת החיוב במערכת השטח המשני אמור להיות גבוה מ- 24.44 מ"ר (החיוב במערכת הארנונה של השטח המשני הנו 24 מ"ר) המבוקר לא התייחס בהערתו מדוע ישנה אי התאמה בין דו"ח השטחים שעל בסיסו הקימו את הנכס במערכת ליצירת החיוב במערכת.

2) **נכס מספר 91500152060** - אין התאמה בנתוני המדידה לגבי גודל השטח המשני בין השרטוט של הנכס לבין הנתונים במערכת הארנונה לצורך חיוב בגין ארנונה. מממצאי הביקורת עולה כי קיים פער של 5 מ"ר לצורך חיוב בארנונה, אשר בעלת הנכס, אינה מחויבת בעבורם בגין תשלום הארנונה.

תגובת המבוקר

הנכס הוקם עפ"י סט מס' 44 מיום 18/2/07. עפ"י הסט השטח העיקרי הוא 77.1 מ"ר והשטח המשותף 11.5. סה"כ 88.6. במערכת רשום 88 מ"ר.

אי ההתאמה הוא בגובה 1 מ"ר בלבד.

הערת הביקורת לתגובת המבוקר

תגובה זו אינה מתקבלת על ידי הביקורת. נתוני המדידה של הנכס שיש בידי הביקורת (תשריט) הנם מתאריך 10.06.2007 (תאריך עדכון מאוחר יותר), בהתאם לתשריט השטח העיקרי לחיוב הנו 77.09 מ"ר והשטח משני לחיוב הנו 15.70 מ"ר.

ד. הנכסים בשטח השיפוט של מודיעין, שלגביהם לא נמצאה התאמה בין יצירת החיוב במערכת הארנונה לגודל הנכס, נמדדו על ידי חב' אור הייטק. בתגובה נמסר לביקורת ממנהל צוות הגבייה מטעם חברת מילגם, כי בעקבות שינויים רבים שנערכו בנתוני המדידה לגבי הנכסים השונים, עובדי מחלקת הגבייה הפסיקו לעדכן שינויים אלו, בשלב מסוים, בהוראת מנהלו וגזברית העירייה ומנהלת הארנונה, כיוון שלא ניתן היה להסביר את מהות השינויים אלו בגודל הנכס. מהביקורת עולה כי, לא נמצאה הנחיה כתובה ו/או תכתובת פנימית המאשרת הפסקת עדכון השינויים בגודל הנכס. כפי שצוין לעיל, נתוני המדידה שנוצרו על ידי חברת המדידות התבססו על היתרים ולא על בסיס מדידות בשטח. בשנת 2008 הוחלפה חברת המדידות בחברה המבצעת מדידות בשטח.

תגובת המבוקר

בעקבות השינויים הבלתי פוסקים בתשריטים של מערכת אור הייטק הנחיתי (גזברית העירייה) להפסיק לעדכן את החיובים השוטפים בשינויים.

ה. במסגרת המדגם אותרו 2 נכסים נוספים בהם לא נמצאה התאמה בגודל הנכס בין יצירת החיוב במערכת הארנונה לגודל הנכס בהתאם לנתוני המדידה. במקרה זה, שרטוט הנכס אשר היה במערכת אינו תאם את גודל הנכס במערכת הארנונה וכמו כן לא נרשמה הערה במערכת הארנונה אשר מעידה על שינוי כל שהוא שנערך בגודל הנכס. רק לאחר הוצאת תיק הנכס מהארכיב, נמצא כי בוצע תיקון שטח בעקבות השגת התושבים. בבדיקה ראשונית לא ניתן היה להסביר מדוע ישנה אי התאמה בין תרשים הנכס לנתונים הקיימים במערכת הארנונה. מתן הסבר לאי ההתאמה בנתונים שאותרו בבדיקת הביקורת התאפשר, במקרה זה, רק בשל שיטת התיוק הישנה, שאינה נהוגה עוד במחלקה, שבה לכל נכס קיים תיק ובו כל המסמכים הקשורים לנכס זה. העובדה כי שיטת התיוק שונתה ולא מתעדים את המסמכים ו/או נתוני המדידה על פי תיקי נכסים החל משנת 2005⁶, והתיעוד מרוכז בקלסרים על פי נושאים, והעובדה כי אין מערכת ממוחשבת תומכת לתהליך התיעוד, פוגמת בבקרה וביכולת לקבל מידע אודות נכס מסויים בכל נקודת זמן.

תגובת המבוקר

בשל הגידול המתמיד במספר בתי האב כפי שתואר בסעיף ג' 2 לעיל עברנו לשיטת תיוק לפי נושאים. הרשות בוחנת נושא תיוק ממוחשב עפ"י סריקה.

ו. בכימות הפערים הנובעים מחוסר ההתאמה במ"ר של גודל הנכסים כפי שנרשמו במערכת הארנונה ושעל פיהם מופק חיוב בגין תשלום הארנונה, לנתוני המדידה במסגרת מדגם זה (כאמור בטבלה בסעיף 2 א), נמצא כי העירייה לא גבתה בגין ארנונה כ- 1,637 ש"ח.

פירוט חישובי הביקורת בסעיף ו', ראה נספח ב' המצורף לדוח זה.

⁶ למעט הנכסים בשטח השיפוט של מכבים רעות- לכל נכס קיים תיק ובו מתויקים כל המסמכים הקשורים לנכס

ז. מדגם נוסף שבוצע במסגרת בדיקה זו (בשונה משיטת הבדיקה הקודמת) התייחס ל- 9 נכסים שנשלפו מקובץ האוטומציה, שהועבר לידנו כאמור לעיל. במסגרת בדיקה זו נבדקה התאמה בין הנתונים כפי שרשומים במערכת הארנונה לבין נתוני המדידה.

מהביקורת עולה כי, ב- 11% מכלל הנכסים שנבדקו במסגרת מדגם זה⁷ לא נמצאה התאמה בין גודל הנכס כפי שנרשם במערכת הארנונה ושעל פיו מופק חיוב בגין תשלום הארנונה, לנתוני המדידה (סקיצת שרטוט הנכס ו/או כל מסמך אחר המעיד על מדידות בנכס), שהועברו לידי הביקורת, כדלקמן:

נכס מס' 91500153010 - לא תקין- ע"פ סקיצת השרטוט שהועברה לידי הביקורת נתוני השטח **לחיוב כולל שטחים משותפים הנם 705.85 מ"ר**, כאשר בהתאם לנתוני מערכת הארנונה הנכס **מחוייב בגין 698 מ"ר**. לא הועברו לידי הביקורת סקיצה עדכנית (שרטוט נתוני המדידה של הנכס) ו/או כל מסמך אחר ובו נתוני מדידה של הנכס הנדון, התואמים את נתוני גודל הנכס כפי שנרשם במערכת הארנונה.

תגובת המבוקר

הנכס הוקם עפ"י סט 44 מיום 18/2/07 שהציג שטח של 698 כפי שמוצג במערכת הגביה.

הערת הביקורת לתגובת המבוקר

תגובה זו אינה מתקבלת על ידי הביקורת. נתוני המדידה של הנכס שיש בידי הביקורת (תשריט) הנם מתאריך 10.06.2007 (תאריך עדכון מאוחר יותר).

3) בדיקת התאמה בין שרטוט/ סקיצת הנכס לנתוני המדידה ע"פ "דוח השטחים"

במסגרת בחינת התאמתם של נתונים קיימים במערכת הארנונה ביחס לסוג הנכס וגודלו האמיתי לצורך חיוב אמיתי של בעל הנכס בגין ארנונה, נבדקה התאמה בין שרטוט הנכס (סקיצה ההמתועדת במערכת) לנתוני המדידה כפי שמופיעים בדוח השטחים. לצורך הבדיקה הביקורת דגמה 5 נכסים ביניהם 4 נכסים שכל שניים מהן מהווה דירת מראה לשניה (דירות

⁷ 1 מתוך 9

הזהות בגודלן באותו בניין מגורים). על פי נתוני המדידה כפי שמופיע ב"דוח השטחים" השטח המשני לחיוב הדירות אינו זהה.

מהביקורת עולה כי, בבדיקת נתוני סקיצת השרטוט לצורך השוואה בין נכסים אלו, נמצאה התאמה לנתוני המדידה. השוני בשטח המשני לחיוב, נובע מהעדר חניה ו/או מחסן לאחד מהנכסים.

הביקורת מבקשת להדגיש כי בשל שיטת התיק במחלקת הארנונה (שלא על פי מס' נכס) לא קיימת גישה בכל נקודת זמן לנתוני מדידה עדכניים ואחרונים שנערכו בנכס. קרי, במידה והנכס עבר שינוי גודל מתאריך הפקת הסקיצה (שרטוט הנכס) של חב' המדידות, אזי סקיצת הנכס כפי שמופיעה במערכת המידע לא תמיד תותאם לגודל הנכס כפי שמוצג במערכת הארנונה ואשר בגינו הופק חיוב לתשלום. שינויי הגודל, התכתובות וההשגות ו/או כל מסמך אחר, מתוייקים בקלסרים ע"פ כתובת ולא באופן שיטתי וגורף. במקרים רבים נמצאו נתוני מדידה של נכסים על סמך זיכרון וידע של מנהל צוות הגבייה.

לדוג' נכס מס' 10704700010 - בתחילה הועברה לידי הביקורת סקיצת המדידה של הנכס, שבה נתוני המדידה לא תאמו את הנתונים במערכת הארנונה. המידע אודות קיומה של סקיצה נוספת במערכת נפרדת בעקבות מדידות חדשות שנערכו בנכס בשנת 2008, הסתמכה על זיכרון מנהל צוות הגביה בעזרתה של מזכירת מנהלת המחלקה. הנתון אודות תיקוני גודל השטח של הנכס לא נרשמו בהערות של הנכס במערכת הארנונה. מידע המתבסס על סמך זיכרון מהווה מכשול לצורך קיום בקרה נאותה. בשל כך, לצורך קבלת נתוני המדידה של הנכסים במסגרת מדגמי הביקורת, הועברו למנהל צוות הגבייה נתוני הנכסים וגודלם כפי שמופיעים בקובץ האוטומציה, בעת עריכת הביקורת ולכן המדגם היה פתוח בפני מנהל צוות הגבייה, בליט ברירה. חשיפת המדגם יצרה מצב בו במהלך הביקורת אומתו ממצאים רבים תוך חיפוש אינטנסיביים וממושכים על ידי עובדי המחלקה.

הביקורת ממליצה למחשב את תיקי הנכסים הקיימים במערכת הארנונה, כך שלגבי כל נכס יסרקו כל השינויים, התכתובות, דוחות הפיקוח, צילומים, סקיצות הנכס וכל החלטה שקיימת לגבי הנכס לצורך קיום נתיב בקרה תקין במחלקת הגבייה.

תגובת המבוקר

חשוב לציין כי בשל הפיתוח המואץ בעיר והאכלוס המסיבי מדי שנה בין 1700-1500 בתי אב, האינטנסיביות של הקמת הנכסים מאוד גדולה ואין לה אח ורע באף רשות אחרת. אם לזה נצרף את העובדה ש"נפלנו" עם קבלן תשריטים, שנאלצנו בסופו של דבר להחליף בשל אי תפקוד הולם, הרי שזיכרון טוב של מנהל הצוות בהחלט מסייע ואף פעם איננו מכשול. במקביל להחלטה שלנו למחשב את תיקי הנכס (שמסתבר עולה בקנה אחד עם המלצתכם) – הקושי לקבל תשריטים המתאימים לרשום בנתוני המערכת אינו נובע משיטת התיוק אלא ממערכת התשריטים של חברת אור הייטק שאינה שומרת את ההיסטוריה של התשריטים אלא כל עדכון בדוח שטחים דורס את הדוחות הקודמים ואת התשריטים המתאימים להם.

השינויים בדוחות השטחים ובתשריטים שהומצאו לנו ע"י חברת אור הייטק היו בלתי מוסברים ומחלקת הגביה עסקה במרוץ מטורף כל העת בניסיון להבין את השינויים ובמתן הסברים לתושבים שהשתנה אצלם החיוב כמעט מדי תקופה. וכל זאת למרות שבגודל הנכסים בדרך כלל לא היה שינוי. כשראינו שאין מוצא סביר החלטנו להחליף את חברת המדידות. כיום מקימים את הנכסים עפ"י מדידה בשטח. לכל נכס ישנו במערכת דו"ח שטחים ותשריט תואם.

(4) "עיגול" מדידות לצורך יצירת חיוב במערכת

בהתאם לצו הארנונה, ביצירת חיוב לנכס, כל חלק ממטר מרובע יחושב לצורך חיוב הארנונה כמ"ר. קרי, כל חלק ממ"ר מנתוני המדידה, יעוגל על פי הצו כלפי מעלה. **מהביקורת עולה כי, הרפרנטים של מחלקת הגביה אינם פועלים בהתאם לצו, לא קיימת אחידות בנוגע למילוי אחר הוראה זו, דבר היוצר אי שיוויון בין התושבים בחיוב הארנונה השנתי.**

כך לדוגמא ביצירת חיוב לנכס מס' 6140900000 פעלו בניגוד לצו. את גודל השטח המשני עיגלו כלפי מטה וגודל השטח העיקרי עיגלו כלפי מעלה לצורך חיוב הארנונה. פועל יוצא מכך שהתושב התושב צבר לזכותו 4 ש"ח בשנה. הביקורת סבורה שסכום זה, שיכול להגיע לעשרות שקלים לכל נכס, באם נכפילו במספר הנכסים ייצור סכום גבוה ומשמעותי שאינו נכנס לקופת העירייה.

בשונה מנכס זה, נכס מס' 71500200010 שיצירת חיובו בגין ארנונה בוצעה בהתאם לצו, וגודלו במ"ר עוגל כלפי מעלה, חוייב בגין הארנונה בכ- 37 ש"ח יותר (בשל הפרשי ה"עיגולי"). באם

נכפילו במספר הנכסים יצור סכום גבוה ומשמעותי לקופת העירייה. בחישוב ההפרשים כתוצאה מעיגול מ"ר שלא באופן שיטתי בעבור 10 נכסים נמצא כי, בעקבות עיגול מ"ר לצורך חיוב כלפי מעלה, העירייה גבתה כ- 157 ₪ יותר ובעקבות עיגול מ"ר לצורך חיוב כלפי מטה לא נכנסו לקופת העירייה 82 ₪. סכום זה יכול להגיע בסך הכול לאלפי שקלים בשנת גבייה אחת.

הביקורת סבורה כי, ישנו טעם לפגם בכך שבחלק מהנכסים במערכת יוצרים חיוב אשר מטיב עם התושב ובחלקו האחר לא. **מומלץ** ליצור פיתרון טכנולוגי אשר יאפשר חישוב של נתוני המדידה האמיתיים לצורך חיוב ארנונה. יש לפעול ליצירת אחידות ביצירת החיוב במערכת, בהתאם להוראות הצו.

תגובת המבוקר

ניתנה הנחייה חדשה לעוסקים בעדכון הנכסים לעגל למעלה עפ"י צו הארנונה כל מ"ר לכל סיווג וסיווג בנפרד – למרות שיהיו מקרים בהם העיגול יוסיף מ"ר מעבר לקיים בתשריט. (כל זאת על מנת ליצור אחידות בהקמה).

בדיקת נכונות החישוב (5)

כפי שצוין לעיל בפרק המבוא, **בסוף שנת 2005**, אוחד צו ארנונה עבור שני הישובים מודיעין ומכבים רעות. הביקורת בדקה באופן מדגמי את אופן החיוב של 3 נכסים במכבים רעות ובדיקת התאמתם לתעריפי צו הארנונה החדש⁸. מהביקורת עולה כי בבדיקת נכונות החישוב הנכסים חוייבו בהתאם לתעריפי הארנונה הרשומים בצו הארנונה, נכון לחודש ינואר, 2007.

בנוסף נבדקו 4 נכסים נוספים בשטח מודיעין כאשר כל שניים מהן הנן דירות מראה (דירות הזהות בגודלן באותו בניין מגורים)⁹. מהביקורת עולה כי בבדיקת נכונות החישוב הנכסים חוייבו בהתאם לתעריפי הארנונה הרשומים בצו הארנונה נכון לחודש ינואר, 2007, כאשר כל שתי דירות סמוכות הזהות בגודלן חוייבו באופן שווה.

⁸ בדיקה מדגמית של הנכסים המתחילים בספרות 101 ו-201 שסוג הנכס הוא 110 עד גודל 170 מ"ר הנכסים הם: 10100054500, 20100303400, 20100363600

⁹ נכס מס' 10002500030 בהשוואה לנכס מס' 10002500040 ונכס מס' 40700400030 בהשוואה לנכס מס' 40700400030.

ב. ביקורת עיבוד נתונים אלקטרוני (ביקורת ענ"א)

הביקורת ביצעה ביקורת ענ"א מקבצי האוטומציה לשנת 2007, שהתקבלו מחברת האוטומציה. בקבצים אלו רשומים כל נתוני חיובי הנכסים במודיעין ומכבים רעות. בנוסף, בהמשך הבדיקות שנערכו במסגרת הביקורת, הועבר לידי הביקורת לוג שינויים, החיוני לצורך עריכת הביקורת. בלוג השינויים מידע על שינויים שבוצעו בגודל ובסוג נכס בשנת 2007.

במסגרת הביקורת נבדקו מספר נושאים:

- ניהול המשתמשים במערכת הארנונה.
- שימוש בקודים של עובדים שאינם קיימים/ עזבו או שאינם מורשים.
- שינוי גודל וסוג נכס ובדיקת אסמכתאות בהתאם.
- בדיקת התאמת סוג הנכס לספרות המרכיבות את מספר הנכס המזהות את סוגו כפי שמופיע במערכת הארנונה.
- בדיקת סוגי נכסים בקובץ אשר אינם מוגדרים בצו הארנונה.
- בדיקת נכסים אשר לא הוצא בעבורם חיוב ארנונה בשנת 2007.

1) לוג שינויים - שינוי סוג וגודל נכס

בשנת 2007 בוצעו שינויים במערכת הארנונה בסוגי הנכסים, כגון: נכס אשר בהגדרתו "קרקע תפוסה" שונה לסוג נכס אשר בהגדרתו "מבנים זמניים המשמשים למשרדים ואיחסון...". דוג' נוספת, נכס אשר בהגדרתו "בית צמוד קרקע" שונה לסוג נכס אשר בהגדרתו "דירה בבית משותף" וכד'. כל שינוי הנערך בסוג הנכס מוזיל או מייקר את חיוב הארנונה השנתי. לכל שינוי הנערך בסוג הנכס ובגודל הנכס דרוש אישור בחתימתה של גזברית העירייה ו/או מנהלת מחלקת גביה על פי נוהג.

נדגמו 15 נכסים בהם בוצע שינוי בסוג הנכס לצורך בדיקת קיומם של **אישורים ו/או אסמכתאות** לביצוע השינויים שנערכו בנכסים. ובנוסף נדגמו 9 נכסים בהם בוצע שינוי בגודל הנכס, לצורך בדיקת קיומם של **אישורים**, אסמכתאות ו/או נתוני מדידה עדכניים התואמים את ביצוע השינויים שנערכו בנכסים. בכ- 17%¹⁰ מסך הנכסים שנדגמו נמצאו ליקויים, כדלקמן:

¹⁰ 4 נכסים מתוך 24

מהביקורת עולה כי:

א. לא נמצאו אישורים ו/או חתימה של מנהלת מחלקת הגבייה ו/או גזברית העירייה ומנהלת הארנונה המאשרת את ביצוע שינוי סוג הנכס בנכסים כדלקמן:

1) **נכס מס' 60501300020-** המסמך שהועבר לידי הביקורת הנו "דו"ח שטחים- מגורים"¹¹, דו"ח שעל בסיסו מוזנים נתוני הנכס למערכת הארנונה. בדו"ח זה מצוין שסוג הנכס הנו דירה בבית משותף (קוד 130). נתוני הנכס הוגשו מחברת המדידות בתאריך 10.08.06 והופקו בתאריך 13.11.2006, כאשר תאריך השינוי של סוג הנכס הנו בתאריך 22.01.07 כחודשיים מאוחר יותר. הביקורת סבורה כי, בהעדר הוראת נוהל בנדון, דו"ח השטחים אינו יכול להוות אישור בר תוקף לשינוי סיווג של נכס ללא אישור וחתימת מנהלת המחלקה ו/או מנהלת הארנונה על גבי הדו"ח.

תגובת המבוקר

מהיכרות של מנהלת הגבייה ומנהל צוות הגבייה את המבנים בהם מדובר, היה ברור שהנכס בו מדובר אינו בית צמוד קרקע בסיווג 110. מנהלת הגבייה יצאה לשטח ואימתה שהסיווג צ"ל 130.

הערת הביקורת לתגובת המבוקר

תגובת המבוקר אינה מתקבלת על ידי הביקורת. לא הייתה התייחסות עניינית לממצא לעובדת העדר אישור וחתימת מנהלת המחלקה ו/או מנהלת הארנונה לשינוי הסיווג, בעת שינויו.

2) **נכס מס' 9200237-** המסמך שהועבר לידי הביקורת הנו הוראה של מנהלת מחלקת הגבייה בתאריך 1.05.06 לחייב את הקבלן בארנונה בעבור קראוונים/ קרקע תפוסה. מסמך זה אינו מהווה אישור לשינוי שנערך בסוג הנכס בתאריך 11.12.07 וזאת לאור העובדה כי אין כל קשר בין מסמך ההקמה של הנכס לביצוע שינוי בסיווג הנכס, מקרקע תפוסה לקרקע בסיווג מבנים זמניים, כשנה וחצי לאחר הפקת מסמך ההקמה.

תגובת המבוקר

מדובר בנכס משולב בו קרקע תפוסה ומבנים זמניים שהיה בסיווג 299. (נכס משולב) על מנת להתאים את סיווג הנכס לאלה שקיימים בצו הארנונה שינוי את הסיווג ל-700

¹¹ ט 41 של חב' אור הייטק

ותוקן (תיקון טעות) ל- 116 בהפרש של יום אחד, וזאת על מנת שהמערכת תדע ליצור חיוב בגין אגרת שמירה שאינה תופסת לגבי סיווג 700. מדובר בשינוי טכני בלבד. התיקון בוצע ע"י מנהל צוות הגביה שמוסמך לבצע תיקונים ולתיקון אין השפעה על סכום חיוב הארנונה.

הערת הביקורת לתגובת המבוקר

יש לעגן בהוראת נוהל מי מוסמך לבצע שינוי סיווג נכס (כולל שינויים טכניים) בנוסף, בעת ביצוע שינוי סיווג בנכס מי רשאי לאשר שינוי זה ובאיזה אופן.

3) **נכס מס' 70506500000** - נכס ע"ש קבלן. עם קבלת טופס 4 ועד לחלוקת השטח המשותף, קרי מחסנים וחניות ע"י הקבלן לדיירי הבניין, הארנונה בגין החניות והמחסנים הנה ע"ח הקבלן (סיווג 115). הקבלן יחוייב בארנונה בגין נכסים אלה עד להעברת מסמך המשייך את המחסנים והחניות לדירות שנמכרו בפרוייקט. במקרה זה לטענת רפרנטית הגביה סווג השטח בטעות כדירה בבית משותף (קוד 130) ולא כשטח משני (קוד 115).

אין כל אישור של מנהלת המחלקה ו/או מנהלת הארנונה על שינוי הסיווג גם אם הוא נעשה בשוגג. חתימת מנהלת המחלקה ומנהלת הארנונה על שינוי זה במערכת מקבלת חשיבות יתרה בשל העובדה כי מדובר בקבלן המחזיק מספר רב של דירות ולא ניתן לדעת על סמך רשימת הדיירים בלבד וחלוקת המחסנים והחניות ביניהם, שמועברת מהקבלן למחלקת הארנונה, כי אכן מדובר בהקלדה שגויה של הרפרנטית ולא דירה הקיימת ברשות הקבלן אשר לא נמכרה ולצורך כך הוזלה עבורה הארנונה ע"י שינוי סוג הנכס לשטח משני.¹²

טבלה המפרטת את הנכסים שנבדקו במסגרת מדגם שינויי סוג הנכס, ראה נספח ג' לדוח זה

¹² ראה לדוגמא נכס מס' 71500200000 במסגרת מדגם 52 תיקים (ניירות העבודה שבידי הביקורת) על ח-ן הקבלן דירה בגודל 82 מ"ר ושטח משני של חניות ומחסנים בגודל 300 מ"ר.

תגובת המבוקר

עפ"י כתובת הנכס והקידוד (מספר הנכס) ניתן לדעת בוודאות שבמקרה זה מדובר במחסנים וחניות של הקבלן ולא בדירה. (מדובר בבנין משותף שהדירות ממוספרות בו בסדר רץ ואילו החניות והמחסנים באפסים). השינוי בוצע במהלך בקרה של מנהל צוות הגביה, ואף נבדק בשטח במשותף עם מנהלת הגביה.

הערת הביקורת לתגובת המבוקר

יש לעגן בהוראת נוהל מי מוסמך לבצע שינוי סיווג נכס, כולל שינויים טכניים. בנוסף, בעת ביצוע שינוי סיווג נכס מי רשאי לאשר שינוי זה ובאיזה אופן.

ב. לוג שינויים - שינוי בגודל נכס

בשנת 2007 בוצעו שינויים במערכת הארנונה בגודל הנכסים.

1) כפי שצוין לעיל, בשנת 2007 ביצע המדידות נערך ע"י חברה חיצונית "אור הייטק". שיטת המדידות נערכה על בסיס היתרי הבניה ולא על בסיס מדידות בשטח. נתוני גודל הנכסים בדו"חות ההקמה שהועברו לידי מחלקת הגביה ליצירת חיובים במערכת הארנונה שונו על ידי החברה מס' פעמים ללא הוצאת תשריטי מדידה (סקיצה) חדשים. בשלב מסויים בשל העובדה שלמחלקת הגביה לא היו הסברים מנומקים כלפי התושב מדוע שונה גודל הנכס לא בוצעו השינויים, בהוראת הגזברית ומנהלת הארנונה. מס' דוחות אחרונים שהוצאו על ידי החברה אף נשלחו למדידות חוזרות על ידי חברת המדידות שהחליפה את "אור הייטק". לא קיימת הנחיה כתובה ו/או אישור ממנהלת מחלקת הארנונה ו/או מנהלת הארנונה להפסיק לעדכן שינויים אלו שנערכו בגודל הנכס.

תגובת המבוקר

בשל ריבוי השינויים בדוחות השטחים שסיפקה חברת המדידות, ריבוי פניות תושבים להסבר באשר לשינויים התכופים ומשלא ניתן היה להסביר מדוע משתנים השטחים חדשות לבקרים העברתי הנחייה למנהלת מחלקת הגביה ולמנהל צוות הגביה להפסיק לעדכן את אותם שינויים תכופים שבינם לבין המציאות אין קשר.

2) לא נמצאו מסמכים תומכים לביצוע השינוי בגודל **נכס מס' 71207500000**- לא נמצאה במחלקת הארנונה אסמכתא ו/או אישור לשינוי הגודל שנערך בנכס. מדובר בנכס שנפתח ע"י קבלן שאליו משייכים את החניות והמחסנים ו/או כל שטח משותף אחר עד לקבלת רשימה מסודרת מהקבלן, אשר משייכת כל חניה ו/או מחסן לדירת מגורים.

פירוט הנכסים שנבדקו במסגרת המדגם ראה נספח ד' לדוח זה.

תגובת המבוקר

מדובר בנכס זמני של הקבלן ששייך מדי פעם מחסנים וחניות לדיירי הבניין. נכון להיום הנכס היסטורי.

הערת הביקורת לתגובת המבוקר

תגובת המבוקר אינה מתקבלת על ידי הביקורת. לא הייתה התייחסות עניינית לממצא לעובדת העדר אישור וחתימת מנהלת המחלקה ו/או מנהלת הארנונה לשינוי גודל הנכס, בעת שינויו.

הביקורת ממליצה לעגן בהוראת נוהל נפרדת חוצה אגפים (מחלקת הנדסה ומחלקת הארנונה) אלו אישורים ו/או מסמכים תומכים יש לצרף לתיק הנכס כאסמכתא לכל שינוי המבוצע בנכס של קבלן.

בזמן בקשת טופס 4 (אישור אכלוס) ממחלקת הנדסה, על הקבלן להעביר את רשימת השייכים של השטח המשני לדירות המגורים, אל מחלקת הנדסה, האמורה להעביר רשימה זו למחלקת הארנונה, לצורך ביצוע חיובי ארנונה. לא תמיד רשימה זו עוברת בזמן למחלקת הארנונה. נוהל זה מקבל חשיבות יתרה ככלי בקרה, בשל העובדה כי מדובר באינפורמציה חשובה והכרחית לחיוב נכון ומזעור טעויות, בהגדרת גודל הנכס של הקבלן ויתר הנכסים שבפרוייקט המשוויך אליו, במערכת הארנונה.

תגובת המבוקר

באשר להוראת נוהל חוצת האגפים – במקרים רבים בעת בקשה לטופס 4 אין בידי הקבלן רשימה שלמה של שיוכי מחסנים וחניות. כמו כן עדיין ישנן דירות שטרם נמכרו ולעיתים מכירת מחסנים וחניות מתבצעת לאחר אכלוס.

לדעתנו העבודה במחלקת הגביה מתבצעת לפי אמות מידה שוות, אין אפליה או העדפה בין העוסקים והתושבים בחיוב הנכסים. במקום שאנו מוצאים טעויות אנו מתקנים.

העובדים מבצעים את עבודתם עפ"י הנחיות המנהלים שכפופים לפקודת העיריות צווי הארנונה וכיו"ב. העבודה מתבצעת בעיקרה עפ"י נוהלי חברת מילגם שמבצעת את הגביה בעיר.

הערות הביקורת לתגובת המבוקר

נוהל העבודה של חברת מילגם הנו מחוזי ואינו מחליף נוהל פנימי המחייב את מחלקת הגבייה בהתאם לכללי מינהל תקין. במידה והדרג הניהולי במחלקת הגבייה מעוניין לאמץ נוהל זה כחלק מתהליך עבודת המחלקה, עליו להתאימו לתהליך העבודה כפי שמבוצע בפועל במחלקת הכנסות ולעגן בהוראות נוהל את תהליך יצירת חיובי הארנונה על כל היבטיו.

הביקורת סבורה כי על מנת שתהליך יצירת חיובי ארנונה יהיה אחיד ומבוסס על נהלים אחידים, על מחלקת הגבייה להבהיר את ההוראות בנושא הנדון בכפוף לצו הארנונה ולעגן בכתב הנחיות הנמסרות בעל-פה או באופן לא רשמי כמתחייב מכללי מינהל תקין.

לדעת הביקורת,

העדר הוראת נוהל ברורה ונהירה, בהתאם לצו הארנונה, אשר מגדירה את אופן יצירת חיוב הנכס במערכת והמסמכים התומכים לכל פעולה המתבצעת במערכת הארנונה, יוצרת פתח אשר בו לא תישמר אחידות התהליך. פתח זה, עלול לגרום לאי שוויון בין התושבים בחיוב הנכס ואף יוצר פתח לביצוע פעולות במערכת שלא כדין (כדוגמת הקטנת גודל נכס לצורך הקטנת חיובו). גיבוש הוראות נוהל בהליך יצירת החיוב, תסייע בידי האגף להסביר את החלטותיו ולעמוד בפני כל סוגי הביקורת השונים באשר להחלטות שרירותיות או פגומות בשל שיקולים שלא מן העניין.

2) נכונות החיוב

הביקורת דגמה מקובץ האוטומציה באופן אקראי, 9 נכסים אשר על פי צו הארנונה תעריף לחיוב בגינם הנו חריג- קרי, גבוה מאוד או נמוך מאוד בהשוואה למוצע, כדוגמת "תחנת דלק" (תעריף גבוה) או "שטח חקלאי" (תעריף נמוך). הביקורת בדקה לגבי נכסים אלו האם קיימים מסמכים המאמתים את סיווג הנכס כפי שנרשם או נוצר במערכת הארנונה. **בדיקה זו**

נמצאה תקינה

הערת הביקורת

במסגרת בדיקה זו נבדקו כ-6 נכסים אשר מסווגים על פי צו הארנונה כ- אדמה חקלאית המשמשת לגידולי בעל ו/או בור ו/או מרעה וכו.. ובנוסף אדמה חקלאית המשמשת לגידולי שלחין. התעריף לחיוב ארנונה בגין נכסים אלה הנו נמוך מאוד ביחס ליתר התעריפים בצו (0.04 ו- 0.12 בהתאמה). לצורך ביסוס סיווג הנכס הומצאו לביקורת אסמכתאות שונות כגון תכתובות בין בעלי הנכס למחלקת הגבייה, מכתב להסדרת תשלום הארנונה, התכתבויות בנוגע לשנת שמיטה וכד'. לא נמצא מסמך אחיד אשר על פיו יוכח כי הנכס הוגדר כפי שהוגדר במערכת הארנונה כגון: הודעת שומה לנכס בעת פתיחת החיוב במערכת הארנונה וכו'. לא קיימת אחידות באשר לאסמכתאות הנדרשות ממחלקת גבייה לצורך אימות נתוני המערכת, והעדר הוראת נוהל ברורה בנדון.

הביקורת ממליצה לעגן בהוראת נוהל מהם המסמכים, האסמכתאות ו/או האישורים הנדרשים מבעלי הנכסים וממחלקת הגבייה לצורך הוכחה כי הנכס משמש בפועל בהתאם להגדרתו במערכת הארנונה.

תגובת המבוקר

שטחי החקלאות של קבוץ שעלבים, מושב מסילת ציון ומושב מבוא חורון מחויבים עפ"י הכתוב בהסכמי פשרה שקיבלו תוקף בית משפט.

ליכטנשטיין שלמה מחזיק במטע – כרם ומחויב עפ"י הסיווג המתאים לגידולי שלחין בצו הארנונה לפי סיווג 612.

בדיקות לאיתור חריגים

א. ניהול רשימת משתמשים במערכת הארנונה

1) מהביקורת עולה כי, בהשוואה לרשימות שקיבלה, במערכת הארנונה בשנת 2007, בוצעו פעולות על ידי משתמש אחד שאינו מופיע ברשימת הקודים של משתמשי המערכת שבידי מחלקת הגביה (3), ו/או שאינם עובד בפועל במחלקת הגביה, נכון לחודש יולי 2008.

2) תגובת המבוקר

לגבי משתמש מספר 3 לא מצאנו בלוג שהורץ פעולה כלשהי במערכת המחשב. ככל שתעבירי אלינו נתונים לגבי שימוש שנעשה נדע להתייחס.

הערת הביקורת לתגובת המבוקר

אסמכתא המציגה שימוש בקוד מספר 3 הועברה אל המבוקר לא פעם, במהלך הכנת תגובת המבוקר. אסמכתא זו נמצאת בניירות העבודה של הביקורת. הביקורת מבקשת לתת כדוגמא פעולה מיום 27.2.2007, מספר פיזי 28054674 בסך 647.2 כאסמכתא לביצוע פעולה במערכת בקוד משתמש קולט 3.

3) במסגרת שיחות שקיימה הביקורת עם מנהלת מחלקת הגביה ומנהל צוות הארנונה נמסר כי פעולת ביצוע שינויים בגודל הנכסים ובסוגם מותרת רק למשתמשים מורשים בעלי הקוד 89, 40, 53 ו-7. במסגרת בדיקת ענייני נשלפו מקובץ האוטומציה הנכסים אשר בוצע בהם שינוי גודל וסוג שלא על ידי המשתמשים המורשים, כפי שפורטו לעיל. מהביקורת עולה כי נמצאו מאות נכסים אשר בוצע בהם שינוי ע"י עובדי המחלקה שאינם נמנים עם בעלי ההרשאה דלעיל. בבדיקה חוזרת של הממצא מול מנהלת המחלקה נמסר לביקורת כי בעיתות לחץ כולם מורשים לבצע שינויים במערכת, וזאת בניגוד למה שנמסר לביקורת בתחילה. לא קיימת במחלקת הגביה הוראת נוהל אשר מגדירה מי מורשה לערוך שינויים במערכת. בנוסף, לא מופק על ידי מנהלת המחלקה ו/או מנהל הצוות אחת לתקופה לוג השינויים לצורך פיקוח ובקרה. הביקורת סבורה כי לוג השינויים הנו בעצם כלי בקרה חיוני והכרחי לצורך פיקוח על ביצוע שינויים במערכת. באי יכולת להסביר את השינוי אשר בוצע במערכת, והעדר אסמכתאות

4) ואישורים פונים לעובד אשר ביצע את הפעולה במערכת למתן דין וחשבון לפשר השינוי שביצע.

תגובת המבוקר

עפ"י חלוקת העבודה במחלקת גביה, המשתמשים המצוינים בהערה, מבצעים הקמת נכסים ו/או שינוי גודל וסיווג בנכסים.

בעת הצורך מבצעים את העבודה גם משתמשים אחרים עפ"י הוראת מנהל צוות הגביה המוסמך לכך ובאישורו, וזאת על מנת לורז הקמת הנכסים ולגבות במועד את הארנונה המגיעה מהנכס החדש. להזכירם מדובר בין 1500 – 1700 יח"ד לשנה.

באשר לאיתור העובד שביצע שינוי במערכת הרי שבמסך 102 ניתן לראות כל שינוי בקובץ האב כולל תאריך ביצוע השינוי ומספר המשתמש שביצע את השינוי, ומאיזה מסוף בוצע השינוי.

הערת הביקורת לתגובת המבוקר

הביקורת הדגישה בגוף הממצא שלהלן כי "בבדיקה חוזרת של הממצא מול מנהלת המחלקה נמסר לביקורת כי בעיתות לחץ כולם מורשים לבצע שינויים במערכת, וזאת בניגוד למה שנמסר לביקורת בתחילה". עם זאת הביקורת המליצה כי לצורך פיקוח ובקרה מומלץ כי מנהלת המחלקה ו/או מנהל הצוות יפיקו אחת לתקופה לוג שינויים.

5) הביקורת בדקה בלוג השינויים התאמה בין רשימת המשתמשים המורשים לבצע פעולות במערכת הארנונה לבין רשימת המשתמשים אשר ביצעו פעולות בפועל במערכת בשנת 2007. הביקורת מצאה כי, בוצעו פעולות במערכת הארנונה (שינויי גודל נכס) על ידי משתמש בקוד 8 שאינו שייך למחלקת הארנונה, כאשר בפועל קוד זה שייך למבקר העירייה. בבדיקת הביקורת את המסך שממנו נערך השינוי, נמצא כי מדובר במסך של מנהל צוות הגביה. רק לאחר מציאת ממצא זה נזכר מנהל צוות הגביה כי קוד 8 הנו הרשאת משתמש השייכת לו במסגרת תפקידו במחלקת ארנונה **בעיריית אלעד**. מנהל צוות הגביה עבד מהמחשב של עיריית מודיעין על עיריית אלעד ושוב פעם חזר ועבד על נכסים שבעיריית מודיעין בהרשאת משתמש שלו בעיריית אלעד. היכולת לעבור ממערכת הארנונה של עירייה אחת לשניה בהרשאת משתמש הזחה להרשאת משתמש של עובד אחר בעירייה, מאבדת את משמעות "לוג השינויים" כבקרה חזקה ומחלישה אותה. העובדה כי במערכת הארנונה הופיע קוד של עובד אחר בעירייה שאין לו הרשאת גישה למערכת הארנונה והעובדה כי איתור הסיבה לביצוע

פעולות במערכת בקוד זה הסתמכה על זכרוננו של עובד אשר יכול להיות ומחר יתחלף על ידי עובד אחר, מהווה ליקוי.

הביקורת ממליצה כי קוד משתמש יהיה חד ערכי. כל עוד שירותי הגבייה מבוצעים על ידי חברה חיצונית הנותנת שירותים גם לרשויות נוספות יש ליצור פיתרון טכנולוגי שיחסום את הגישה בין מערכת ארנונה אחת לשניה בקוד משתמש זהה, הנמצא בשימוש עובד אחר.

תגובת המבוקר

מדובר בבאג בתכנה של החברה לאוטומציה שזוכרת את הכניסה הראשונה למערכת בלי קשר לאיזו רשות קוד המשתמש שייך. מנהל צוות הגבייה שפתח את המערכת ברשות אלעד וקוד המשתמש שלו שם "8" עבר במסך תקני מס' 12 של תכנת האוטומציה של רשות מודיעין, ובשל הבאג שקיים במערכת האוטומציה נגרר קוד המשתמש 8 לרשות מודיעין.

הערת הביקורת לתגובת המבוקר

הביקורת ממליצה לבצע בדיקה טכנולוגית על מנת לאמת ולתקן את הבאג כאמור, אם בכלל.

ב. בדיקות לאיתור חריגים - כללי

(1) הביקורת בדקה בקובץ האוטומציה האם קיימים נכסים אשר על פי מנהלת המחלקה ומנהל צוות הגבייה אינם קיימים בשטח המוניציפאלי של מודיעין מכבים רעות אך קיימת לגביהם התייחסות בצו הארנונה כדוגמת "בית אבות", מבנה תחנת אוטובוס ומוניות וכו' **בדיקה זו נמצאה תקינה.**

(2) הביקורת לקחה מדגם של 7 נכסים אשר רשומים בקובץ האוטומציה ולא מחוייבים בגין ארנונה. מהביקורת עולה כי מדובר בנכסים היסטוריים שחויבו במערכת ונסגרו ו/או לא מחוייבים ע"פ הסכמים שנערכו עם העירייה (מרכז חינוכי), **בדיקה זו נמצאה תקינה.**

ג. סיכום והמלצות-

ממצאי הדוח עולה כי:

תיעוד ומידע

הביקורת איתרה כי קיים במחלקה אי סדר מובהק, הבא לידי ביטוי בתיעוד ותיוק לא יעיל של המסמכים (לגבי הנכסים במודיעין בלבד). על פי שיטת התיוק במחלקת הארנונה לא קיימת גישה בכל נקודת זמן לנתוני מדידה עדכניים ואחרונים שנערכו בנכס. מנהל צוות הגבייה מרכז ידע רב ובלעדי לו, פועל יוצא מכך שרק הוא עצמו היה מסוגל, בחלק מהמקרים, לאתר מסמכים בעבור הביקורת. בשל כך, לצורך קבלת נתוני המדידה של הנכסים במסגרת מדגמי הביקורת, המדגם היה פתוח בפני מנהל צוות הגבייה, בלית ברירה. חשיפת המדגם יצרה מצב בו במהלך הביקורת אומתו ממצאים רבים תוך חיפושים אינטנסיביים וממושכים על ידי הביקורת ועובדי המחלקה.

הביקורת מבקשת לציין כי, תיעוד לקוי ומידע המרוכז בידי אדם אחד, פוגמים בבקרה ולמעשה מהווים מכשול לצורך קיום בקרה נאותה. ללא ניצול, שימור ותיעול הידע שנצבר בחברת הגבייה, הנבחרת בהליך מכרזי כל פרק זמן, העירייה נשארת עם חללי ידע גדולים שיש למלאם מחדש בהשקעה ניכרת.

הביקורת ממליצה למחשב את תיקי הנכסים הקיימים במערכת הארנונה, כך שלגבי כל נכס יסרקו כל השינויים, התכתובת, דוחות הפיקוח, צילומים, סקיצות הנכס וכל החלטה שקיימת לגבי הנכס לצורך קיום נתיב בקרה תקין במחלקת הגבייה.

הקמת נכסים- יצירת חיוב במערכת

1. נהלים והנחיות

לא קיימים נהלים אשר מגדירים את תהליך העבודה במחלקת הגבייה על כל היבטיו בנושא יצירת חיובי ארנונה, לצורך עמידה בהוראת הצו

תהליך יצירת חיובי ארנונה נערך על פי הנחיות הניתנות בעל פה, דבר שיוצר אי אחידות ושינוי גרסאות באשר לעבודת צוות הגבייה ביצירת חיובי ארנונה

העדר הוראת נוהל ברורה ונהירה אשר תגדיר את תהליך יצירת חיובי הארנונה מתחילתו ועד סופו יוצר פתח אשר בו לא תישמר אחידות התהליך

הביקורת ממליצה לעגן בהוראות נוהל את תהליך יצירת חיובי הארנונה

2. התאמת נתוני המדידה ליצירת החיוב במערכת הארנונה

א. 13% מכלל הנכסים שנבדקו במדגם זה, לא נמצאה התאמה בין גודל הנכס לבין יצירת החיוב במערכת הארנונה, בהתאם לנתוני המדידה בכימות הפערים הנובעים מחוסר ההתאמה במ"ר של גודל הנכסים כפי שנרשמו במערכת הארנונה ושעל פיהם מופק חיוב בגין תשלום הארנונה, לנתוני המדידה במסגרת מדגם זה (כאמור בטבלה בסעיף 2 א), נמצא כי העירייה לא גבתה בגין ארנונה כ-1,637 ש"ח. הנכסים במודיעין, שלגביהם לא נמצאה התאמה בין יצירת החיוב במערכת הארנונה לגודל הנכס, נמדדו על ידי חב' אור הייטק, אשר לטענת מנהל צוות הגבייה ביצעו עדכונים בתדירות גבוהה, בנתוני המדידה של נכסים שנמדדו בעבר. בשלב מסויים הפסיקו עובדי מחלקת הגבייה הפסיקו לעדכן שינויים אלו, כיוון שלא ניתן היה להסביר את מהות שינויים אלו בגודל הנכס. **מהביקורת עולה כי, לא נמצאה הנחיה כתובה ו/או תכתובת פנימית המאשרת הפסקת עדכון השינויים בגודל הנכס.**

3. "יעגול" מדידות לצורך יצירת חיוב במערכת

בהתאם לצו הארנונה, ביצירת חיוב לנכס, כל חלק ממטר מרובע יחושב לצורך חיוב הארנונה כמ"ר. קרי, כל חלק ממ"ר מנתוני המדידה, יעגול על פי הצו כלפי מעלה. **מהביקורת עולה כי, הרפרנטים של מחלקת הגבייה אינם פועלים בהתאם לצו.**

הביקורת ממליצה ליצור פיתרון טכנולוגי אשר יאפשר חישוב של נתוני המדידה האמיתיים לצורך חיוב ארנונה. יש לפעול ליצירת אחידות ביצירת החיוב במערכת, בהתאם להוראות הצו ו/או על פי הנחית מנהלת האגף שתעוגן בצו הארנונה ובנוהל כתוב.

4. בדיקת נכונות החישוב

מהביקורת עולה כי בבדיקת נכונות החישוב הנכסים חויבו בהתאם לתעריפי הארנונה הרשומים בצו הארנונה נכון לחודש ינואר, 2007.

ביקורת עיבוד נתונים אלקטרוני (ביקורת ענ"א)

1. לוג שינויים- שינוי בסוג הנכס וגודל נכס

נדגמו 15 נכסים בהם בוצע שינוי בסוג הנכס לצורך בדיקת קיומם של **אישורים ו/או אסמכתאות** לביצוע השינויים שנערכו בנכסים. ובנוסף נדגמו 9 נכסים בהם בוצע שינוי בגודל הנכס, לצורך בדיקת קיומם של אישורים, אסמכתאות ו/או נתוני מדידה עדכניים התואמים את ביצוע השינויים שנערכו בנכסים. **מהביקורת עולה כי לכ- 17%¹⁴ מסך הנכסים שנבדקו במסגרת המדגם לא נמצאו אישורים ו/או חתימה של מנהלת מחלקת הגבייה ו/או גזברית העירייה ומנהלת הארנונה המאשרת את ביצוע השינוי בנוסף, לא נמצאו מסמכים תומכים לביצוע השינוי בגודל הנכס.**

לדעת הביקורת,

העדר תיעוד, מסמכים מבססים ומידע חלקי באשר לשינוי סוג הנכס וגודלו בהליך יצירת חיובי ארנונה פוגמים בעיקרון השקיפות המהווה אחד מעקרונות היסוד עליו מושתת המנהל הציבורי. העדרה של שקיפות זו איננה מאפשרת פיקוח ובקרה, שרק באמצעותה יהא ניתן לבחון ולבדוק אם מחלקת הגבייה פעלה כראוי בביצוע שינויי גודל וסוג הנכס. בנוסף, העדר הוראת נוהל ברורה ונהירה, בהתאם לצו הארנונה, אשר מגדירה את אופן יצירת חיוב הנכס במערכת והמסמכים התומכים לכל פעולה המתבצעת במערכת הארנונה, יוצרת פתח אשר בו לא תישמר אחידות התהליך. פתח זה, עלול לגרום לאי שוויון בין התושבים בחיוב הנכס ואף יוצר פתח לביצוע פעולות במערכת שלא כדין (כדוגמת הקטנת גודל נכס לצורך הקטנת חיוב). גיבוש הוראות נוהל בהליך יצירת החיוב, תסייע בידי האגף להסביר את החלטותיו ולעמוד בפני כל סוגי הביקורת השונים באשר להחלטות שרירותיות או פגומות בשל שיקולים שלא מן העניין.

2. נכונות החיוב

הביקורת דגמה מקובץ האוטומציה באופן אקראי, 9 נכסים אשר על פי צו הארנונה תעריף לחיוב בגינם הנו חריג- קרי, גבוה מאוד או נמוך מאוד בהשוואה לממוצע הביקורת בדקה לגבי נכסים אלו האם קיימים מסמכים המאמתים את סיווג הנכס כפי שנרשם או נוצר במערכת הארנונה. **בדיקה זו נמצאה תקינה**

¹⁴ 4 נכסים מתוך 24

הביקורת ממליצה לעגן בהוראת נוהל מהם המסמכים, האסמכתאות ו/או האישורים הנדרשים מבעלי הנכסים וממחלקת הגבייה לצורך הוכחה כי הנכס משמש בפועל בהתאם להגדרתו במערכת הארנונה.

3. בדיקות לאיתור חריגים

א. ניהול רשימת משתמשים במערכת הארנונה

1) **מהביקורת עולה כי, במערכת הארנונה בשנת 2007, בוצעו פעולות על ידי משתמש אחד שאינו מופיע ברשימת הקודים של משתמשי המערכת שבידי מחלקת הגבייה (3)**

2) **לא קיימת במחלקת הגבייה הוראת נוהל אשר מגדירה מי מורשה לערוך שינויים במערכת. בנוסף, לא מופק על ידי מנהלת המחלקה ו/או מנהל הצוות אחת לתקופה לוג השינויים לצורך פיקוח ובקרה.**

הביקורת סבורה כי לוג השינויים הנו בעצם כלי בקרה חיוני והכרחי לצורך פיקוח על ביצוע שינויים במערכת. באי יכולת להסביר את השינוי אשר בוצע במערכת, והעדר אסמכתאות ואישורים פונים לעובד אשר ביצע את הפעולה במערכת למתן דין וחשבון לפשר השינוי שביצע.

3) **הביקורת מצאה כי, בוצעו פעולות במערכת הארנונה (שינויי גודל נכס) על ידי משתמש בקוד 8 שאינו שייך למחלקת הארנונה, כאשר בפועל קוד זה שייך למבקר העירייה. קוד 8 בנוסף משמש את מנהל צוות הגבייה במסגרת תפקידו במחלקת ארנונה בעיריית אלעד. היכולת לעבור ממערכת הארנונה של עירייה אחת לשנייה בהרשאת משתמש הזזה להרשאת משתמש של עובד אחר בעירייה, מאבדת את משמעות "לוג השינויים" כבקרה חזקה ומחלישה אותה. העובדה כי במערכת הארנונה הופיע קוד של עובד אחר בעירייה שאין לו הרשאת גישה למערכת הארנונה והעובדה כי איתור הסיבה לביצוע פעולות במערכת בקוד זה הסתמכה על זכרונו של עובד אשר יכול להיות ומחר יתחלף על ידי עובד אחר, מהווה ליקוי.**

הביקורת ממליצה כי קוד משתמש יהיה חד ערכי. כל עוד שירותי הגבייה מבוצעים על ידי חברה חיצונית הנותנת שירותים גם לרשויות נוספות יש ליצור פיתרון טכנולוגי שיחסום את הגישה בין מערכת ארנונה אחת לשנייה בקוד משתמש זהה, הנמצא בשימוש עובד אחר.

ב. בדיקות לאיתור חריגים - כללי

בדיקה זו נמצאה תקינה

נספחים

נספח א'

הערות הביקורת	תקין/לא תקין	סה"כ לתשלום (שנתי)	יצירת החיוב במערכת הממוחשבת		תשריט מדידה / נתוני מדידה מ"דוח שטחים"		סוג נכס	מס' סט/ תאריך	מס' נכס	מס"ד
			שטח עיקרי לחיוב	שטח משני לחיוב	שטח עיקרי לחיוב	שטח משני לחיוב				
ההפרש חושב על פי פער המטרים שחויבו ביתר ו/או בחוסר, כפול תעריף הארנונה המתאים, נכון לינואר 2007.			שטח משני לחיוב	שטח עיקרי לחיוב	שטח משני לחיוב	שטח עיקרי לחיוב				
איך התאמה בין נתוני המדידה לנתונים במערכת הארנונה. בהסתמך על נתונים אלו העירייה לא גבתה ארנונה בשנת 2007 בעבור נכס זה כ- 159.76 ₪	לא תקין	1502.4	79	179	86.8	179.5	110	in(57)-26/11/07	62104200010	1
איך התאמה בין נתוני המדידה לנתונים במערכת הארנונה. בהסתמך על נתונים אלו העירייה גבתה מהתושב בנין ארנונה סכום הגבוה מהמותר בכ- 37.34 ₪	לא תקין	1216.1	31	175	30.2	174	130	in(47)-29/01/07	43003900260	2
בהודעת שומה לנכס מתאריך 5.07.01 עודכנו נתוני שומת הארנונה במחלקת הגביה בעקבות מדידות/ ביקור שנערך בנכס. נתוני המדידה החדשים של הנכס בהודעת השומה הנם -שטח עיקרי 207 ושטח משני 61 . ע"פ שרטוט הנכס השטח המשני לחיוב הנו 37מ"ר ולא 61.23 כפי שנרשם ע"י מנהלת מחלקת הגביה בשנת 2001. בהסתמך על נתונים אלו העירייה לא גבתה ארנונה בשנת 2007 בעבור נכס זה כ- 1,447 ש"ח	לא תקין		14	194	61.23	206.6	110	לא רלוונטי	10100083300	3

נספח ב'

הפרשים בחיוב הארנונה - אי התאמות בש"ח (בהתאם למחיר צו הארנונה נכון לינואר 2007)		תקין/לא תקין	סה"כ לתשלום (שנתי)	יצירת החיוב במערכת הממוחשבת		תשריט מדידה / נתוני מדידה מ"דוח שטחים"		סוג נכס	מס' סט / תאריך	מס' נכס	
טובת התושב	טובת העירייה			שטח משני לחיוב	שטח עיקרי לחיוב	שטח משני לחיוב	שטח עיקרי לחיוב				
159.76		לא תקין	1502.4	79	179	86.8	179.5	110	in(57)-20/11/07	62104200010	1
	37.34	לא תקין	1216.1	31	175	30.2	174	130	in(47)-29/01/07	43003900260	2
1,477.78		לא תקין		14	194	61.23	206.6	110	לא רלוונטי	10100083300	3
1,637.54	37.34	סה"כ									

* ההפרש חושב על פי פער המטרים שחיבו ביתר ו/או בחוסר, כפול תעריף הארנונה המתאים, נכון לינואר 2007.

נספח ג'

שינוי סוג נכס

במסגרת המדגמים שנערכו בביקורת הענ"א נבדקו 15 נכסים¹⁵ בהם בוצע שינוי בסוג הנכס. הביקורת בדקה האם קיימים אישורים לביצוע השינויים שנערכו בנכסים שלהלן:

תקין
לא תקין

משתמש	תאריך השינוי	תוכן חדש	תוכן ישן	תיאור	סגמנט	מס נכס	מס' משלם
50	22.01.07	130	110	סוג נכס	106	60501300020	28641751
89	11.12.07	116	700	סוג נכס	106	9200237	511470379
89	23.10.07	116	2	סוג נכס	106	9200197	512332206
89	16.08.07	400	116	סוג נכס	106	9900080	5802901425
89	26.11.07	115	130	סוג נכס	106	70506500000	511002248
40	22.01.07	140	110	סוג נכס	106	62103400020	37597473
89	08.11.07	530	240	סוג נכס	106	15300200001	510216054
89	20.05.07	350	330	סוג נכס	106	90160101272	65331951
40	09.10.07	210	130	סוג נכס	106	43002400010	513881755

מסמכי הנכסים בניירות העבודה שבידי הביקורת.

¹⁵ כולל נכסים שבקובץ בדיקת ענ"א מ 11.09.08

**נספח ד'
שינוי גודל נכס**

תקין
לא תקין

משתמש	תאריך השינוי	תוכן חדש	תוכן ישן	תיאור	סגמנט	מס נכס	מס' משלם
7	05.11.07	305	402	גודל נכס	109	22000015000	511594889
40	05.11.07	75	296	גודל נכס	109	30301500130	513917757
40	13.02.07	220	241	גודל נכס	109	61404000000	24131021
40	28.05.07	64	222	גודל נכס	109	91501013006	511642258
57	26.11.07	188	227	גודל נכס	109	65000200020	37540713
49	25.11.07	160	214	גודל נכס	109	14800300250	22956445
49	25.11.07	148	210	גודל נכס	109	71501600200	28994994
38	27.11.07	24	9	גודל נכס	109	71207500000	510374531
40	06.11.07	34	132	גודל נכס	109	30301500250	510518608

נכס מס' 71207500000 - לא תקין - לא נמצאה במחלקת הארנונה אסמכתא ו/או אישור לשינוי הגודל שנערך בנכס. מדובר בנכס שנפתח ע"ח קבלן שאליו משייכים את החניות והמחסנים ו/או כל שטח משותף אחר עד לקבלת רשימה מסודרת מהקבלן אשר משייכת כל חניה ו/או מחסן לדירת מגורים. הביקורת ממליצה לעגן בהוראת נוהל נפרדת חוצה אגפים (מחלקת הנדסה ומחלקת הארנונה) אלו אישורים ו/או מסמכים תומכים יש לצרף לתיק הנכס כאסמכתא לכל שינוי המבוצע בנכס של קבלן בשל העובדה כי בזמן בקשת טופס 4 (אישור אכלוס) ממחלקת הנדסה על הקבלן להעביר את רשימת השייכים של השטח המשני לדירות המגורים למחלקת הנדסה האמורה להעביר רשימה זו למחלקת הארנונה לצורך ביצוע חיובי ארנונה, לא תמיד רשימה זו עוברת בזמן למחלקת הארנונה. נוהל זה מקבל חשיבות יתרה ככלי בקרה, בשל העובדה כי מדובר באינפורמציה חשובה והכרחית לחיוב נכון ומזעור טעויות, בהגדרת גודל הנכס של הקבלן ויתר הנכסים שבפרוייקט המשויך אליו, במערכת הארנונה.

תגובת המבוקר

תגובת המבוקר צורפה לדוח זה, כלשונה בשל מספר
הערות כלליות שאינן מתייחסות באופן ישיר לממצאים
שהובאו בגוף הדוח

15 ינואר 2009
י"ט טבת תשס"ט

לכבוד
גב' סיגל שפיץ טולדנו, רו"ח
חברת THIS, בקורת ואבטחת מידע

ג.ג.

הנדון: התייחסותינו לטיוטת דו"ח הביקורת בנושא יצירת חיובי הארנונה

להלן התייחסותנו לממצאים שהעליתם בטיוטת דו"ח הביקורת שבנדון: בפתח הדברים – ניתנה לכן סריקה על אודות העיר: הגידול במספר בתי האב מדי שנה שעמד על 1500-1700 יח"ד חדשות, חברת התשריטים שעבדנו איתה ונאלצנו להחליפה בשל ביצוע לא הולם, ועל איחוד צווי הארנונה ומערכות המידע של מ.מ. מכבים רעות ועירית מודיעין בתחילת שנת 2006, איחוד שלווה בקשיים בשל הגדרות סיווגים וקידוד נכסים שונה ממערכת אחת לשנייה.

עמוד 3 – סעיף 1

אני דוחה מכל וכל את ההערה כי "קיים אי סדר מובהק במחלקה". מחלקת הגביה עובדת במערכת שצומחת בקצב מואץ כל העת, כשברקע חברת תשריטים שלא תפקדה כראוי ונאלצנו להחליפה.

בידי מנהל צוות הגביה ידע רב וטוב שכך. הידע והניסיון של מנהל הצוות מסייע ולא מכשיל והתיעוד כפי שמתבצע בחלקת הגביה עונה על הצרכים שלנו ואיני רואה כשל בנושא.

המידע קיים בתיקים - בתיקי הנכס ו/או בתיקים עפ"י נושאים. כל אימת שנדרש מסמך הוא מועבר אלי ללא תקלה, בזמן קצר.

עמוד 3 – סעיף 2

צוות הגביה מקים את הנכסים עפ"י הנהלים של חברת מילגם (רצ"ב עותק) שמתיישב עם הנחיות הרשות וצו הארנונה שלה. קיימת אחידות בנושא הקמת הנכסים ואין נוקטים איפה ואיפה בין הנכסים השונים ו/או בעליהם. הקמת הנכסים מתבצעת במסכי תכנת המ.ג.ע של חברת האוטומציה. במסכים אלו שדות קבועים שהרשות ממלאת עפ"י הסיווגים הרלוונטיים ועפ"י תשריטי המדידה של הנכסים.

עמוד 3 – סעיף 3

חיובי הארנונה נעשים עפ"י תשריטי המדידה (בעבר עפ"י סטים שנגזרו מהיתרי הבניה והיום עפ"י מדידה בשטח).

התעריפים נגזרים תמיד מצו הארנונה עפ"י הסיווגים המתאימים (לפי השימוש). למנהל הצוות ישנה סמכות להקים את הנכסים עפ"י הני"ל אם בעצמו או באמצעות עובדי הצוות. בעת לחץ נרתמת המחלקה כולה להקמת נכסים.

יש לזכור כי מדובר בשגרה בהקמת בין 1500 ל – 1700 נכסים בשנה.

עמוד 3 – סעיף 4

העברנו התייחסות ספציפית לכל הסעיפים בנספחים. כפי שניתן לראות בהתייחסותנו זו במספר גדול של המקרים ישנה התאמה בין התשריט לנתוני ההקמה.

עמוד 3 – סעיף 5

ישנה התייחסות לסעיף זה בנספחים בהמשך. אי ההתאמה נובעת בעיקר לנוכח העובדה שישנם נכסי משנה בדירות המגורים וכשמעגלים למעלה עפ"י הצו לעיתים התוספת היא של יותר מ-1 מ"ר – מה שאינו הוגן כלפי התושב. מערכת המחשוב בה אנו פועלים אינה יודעת לתת פתרון לבעיה זו.

עמוד 3 – סעיף 6

החיובים מחושבים מדי תקופה עפ"י הטבלה הממודדת המתאימה לתקופה הרלוונטית.

עמוד 3 – סעיף 7

שינויים בסוג הנכס מתבצעים עפ"י השגה ואז ישנה חתימת מנהלת הארנונה על מכתב התשובה להשגה או עפ"י תוצאות ערר ובמקרה זה ועדת הערר חותמת על ההחלטה.

כמו כן בכל מקום שמתגלה טעות, אם של חברת המדידות או בעקבות בקרה של מנהל צוות הגביה, מתבצע תיקון.

עמוד 4 – סעיף 8

המצאנו מסמכים בפגישה שנערכה בינינו ואנו מצרפים גם לתגובה זו – עם פירוט לגבי כל ממצא, מה שלדעתנו ישנה באופן מהותי את האחוזים המצוינים בסעיף.

עמוד 4 – סעיף 9

התייחסנו לכל הממצאים אשר בנספחים שהעברתם אלינו. ואני מצפה שבעקבות כך תשתנה תמונת הביקורת.

ככלל המערכת מוזנת בתעריפי הארנונה ובגדלי הנכסים והחישוב לצורך החיוב מתבצע על סמך נתונים אלו.

הטבלה של התעריפים מתעדכנת עפ"י השינוי במדד או עפ"י מה שנקבע בתקנות ההסדרים.

עמוד 4 – סעיף 10

ישנו רישום במחלקת הגביה, שהוצג לכם.

אבקש להסיר הערה זו מהדו"ח.

עמוד 10 – א – 3 – 1

פתיחת כרטיסי משלם מתבצעת עפ"י הנוהל של חברת מילגם בו מפורט איך פותחים כרטיס במערכת העירונית.

העירייה עובדת בתוכנה של החברה לאוטומציה בה מוגדרים השדות אותם יש להזין, ולא ניתן לאשר פתיחת כרטיס משלם ללא הפרטים הנדרשים.

לגבי תכנית העבודה למודדים – אגף ההנדסה מעביר למח' הגביה את רשימת הנכסים שקיבלו טופס 4 לשם הקמת חיוב במערכת הארנונה.

מנהלת הגביה באמצעות פקח הגביה – מעבירה רשימה זו לחברת המדידות לצורך ביצוע מדידות להקמת הנכסים. חברת המדידות מספקת תשריט מדידה וטבלת

שטחים המכילה את הסיווגים (עפ"י צו הארנונה שנמסר לה) ואת השטחים לחיוב. המדידות שמתקבלות מחברת המדידות, נבדקות ומועברות להקמה.

במידה ונמצא ע"י מנהלת הגביה ו/או מנהל צוות הגביה שסיווג הנכס אינו מתאים יוצאים לבדיקה בשטח.

מזכירת מחלקת הגביה בודקת באופן שוטף מדגמית את הנתונים במסך 410 מול הסטים שמכילים את תשריטי המדידה. שינויים בגודל נכס המתבצעים עקב השגות ו/או פניות של בעלי נכסים נבדקים באופן אישי ע"י מנהלת מחלקת הגביה.

עמוד 11 – סעיף ב'

לא ברור לי באיזה שינוי גרסאות מדובר, ההנחיות גם אם ניתנות בע"פ הן אוניברסאליות ואינן משתנות מנכס לנכס. במידה ויוצגו לי מקרים ספציפיים אדע להתייחס. המחלקה עובדת עפ"י נהלים של חברת מילגם שמתמחה בגביה.

עמוד 12-14 סעיף א' (נספח א')

להלן התייחסותנו להערות הכתובות בנספח א' (החומר נמסר לכן בפגישה בינינו).
נספח א' 1

עפ"י מדידה מחודשת של חברת מטרופולין מיום 3/4/08 נמצאו השטחים כפי שמעודכנים במערכת הארנונה.
אבקש להסיר מהדו"ח את ההערה.

נספח א' 2

הנתונים במערכת הוקמו עפ"י סט מס' 57 מיום 20.9.07, ולא עפ"י הסט מיום 26/11/07 (בדו"ח שלכם רשום 20/11/07).
אבקש להסיר את ההערה.

נספח א' 3+4

בעקבות השגה לגבי שטח החניון בוצעה מדידה חוזרת של החניון במתחם ונעשתה חלוקה מחדש של השטח המשותף.
אבקש להסיר את ההערה.

נספח א' 5-6

בהקמת הנכס במערכת הארנונה עדיין לא היו כל השייכים וההצמדות של המחסנים והחניות לדירות בפרויקט. לאחר קבלת השלמות הנתונים בוצעו השייכים החסרים ובעקבות הסט המעודכן (47 – מיום 11.8.08) בוצעו התיקונים בהתאם במערכת הארנונה.
אבקש להסיר את ההערה.

נספח א' – 7

בעקבות מדידה מחודשת של מטרופולין מיום 15/1/08 נמצאו השטחים כפי שמעודכנים במערכת הארנונה.
אבקש להסיר את ההערה.

נספח א' – 8+9

מדובר בנכס במכבים – רעות שבעבר עפ"י צו הארנונה של המ.מ. מכבים – רעות חוייבו השטחים המשניים עפ"י 60% משטחם. $(8.79 = 0.6 * 14.66)$. בעקבות המעבר לצו ארנונה מאוחד בעיר, השטח המשני מוצג במלואו ומחויב ב-50% מהתעריף הרלוונטי.

אבקש להסיר את ההערה.

נספח א' – 10

מדובר בנכס במכבים – רעות לגבי השטח המשני נא ראו הסבר שלנו בסעיף 8-9.
אבקש להסיר את ההערה.
ולגבי עדכון השטחים לאחר המדידה במערכת – ההערה במקום.

נספח א' - 11

מדובר בנכס במכבים רעות שלגבי השטח המשני נא ראו הסבר שלנו בסעיף 8-9.

אבקש להסיר את ההערה

עמוד 14 – סעיף ג – 1

השרטוט והסט אינם מאותו תאריך ולכן על פניו נראה שיש אי התאמה. בשרטוט, השטחים המשותפים מצטרפים לשטח העיקרי, אולם חלקם שייכים לשטח המשני ומכאן ההפרש.

אבקש להסיר את ההערה.

עמוד 14 – סעיף ג – 2

השטחים עפ"י הדוח 196.6 מ"ר וגם עפ"י התשריט המצורף 196.6 מ"ר. עפ"י התשריט – השטח המשותף לחיוב לפי כתובת 23.71 מתפצל ל-2: עיקרי 3.9 ומשני 19.8.

אין אי התאמה – הנתונים מתאימים לאלו שבמערכת.

אבקש להסיר את ההערה.

חשוב לציין כי בשל הפיתוח המואץ בעיר והאכלוס המסיבי מדי שנה בין 1500-1700 בתי אב,

האינטנסיביות של הקמת הנכסים מאוד גדולה ואין לה אח ורע באף רשות אחרת. אם לזה נצרף את העובדה ש"נפלנו" עם קבלן תשריטים, שנאלצנו בסופו של דבר להחליף בשל אי תפקוד הולם, הרי שזיכרון טוב של מנהל הצוות בהחלט מסייע ואף פעם איננו מכשול.

עמוד 15 – סעיף ג – 3

הנכס הוקם עפ"י סט מס' 44 מיום 18/2/07. עפ"י הסט השטח העיקרי הוא 77.1 מ"ר והשטח המשותף 11.5. סה"כ 88.6. במערכת רשום 88 מ"ר. אי ההתאמה הוא בגובה 1 מ"ר בלבד.

עמוד 15 – סעיף ד'

בעקבות השינויים הבלתי פוסקים בתשריטים של מערכת אורהייטק הנחיתי להפסיק לעדכן את החיובים השוטפים בשינויים.

עמוד 15 – סעיף ה'

בשל הגידול המתמיד במספר בתי האב כפי שתואר בסעיף ג' 2 לעיל עברנו לשיטת תיוק לפי נושאים.

הרשות בוחנת נושא תיוק ממוחשב עפ"י סריקה. בכל מקרה התשריטים שהתבקשו ממחלקת הגביה נמצאו והוצגו בפניכן בפגישה בינינו.

עמוד 16 – סעיף ו'

העברנו לכן את המסמכים הרלוונטיים לנספח א+ב. בעקבות זאת אני מניחה שחלק מהממצאים יוסר והסטטיסטיקה והחישובים ישתנו בהתאם.

עמוד 16 – סעיף ז'-1

הכוונה לנכס מס' 9200201 (ראי בטבלה שלכם). עפ"י דיווח של פקח הגבייה (רצ"ב) יתרת השטח של המחזיק 50 מ"ר קרקע תפוסה.. ונכון ל-1.5.06 הקבלן כבר לא מחזיק בנכס. מדובר בנכס היסטורי.

אבקש להסיר את ההערה.

עמוד 17 – סעיף ז' – 2

הנתונים הקיימים במערכת הגבייה עודכנו עפ"י סט מיום 14.5.07 והם הנכונים – רצ"ב הסט.

אבקש להסיר את ההערה.

עמוד 17 – סעיף ז' 3

במערכת הגבייה הוקם הנכס עפ"י סט מיום 18/2/07 על פיו השטחים 92 מ"ר. עפ"י בקורת של פקח הגבייה השטח העיקרי הוא 25 מ"ר בלבד בתוספת 3 מ"ר שטח משותף.

(החישוב נעשה עפ"י ערך משולש). רצ"ב דו"ח פקח.

אבקש להסיר את ההערה

עמוד 17 – סעיף ז' – 4

לאור המסמכים וההסברים שהועברו לנספח ג' בנפרד, אני מניחה שחלק מהממצאים יוסר מהנספח והסטטיסטיקה וכימות הפערים ישתנה.

עמוד 17 – סעיף 3

בדירות מראה גם אם קיימת התאמה בין הדירות בשטח העיקרי לא בהכרח אמורה להיות התאמה גם בשטח המשני. אם לשתי הדירות צמודים מחסנים ו/או חניות בדיוק באותו גודל אזי תהיה התאמה, אם לאו – לא תהיה התאמה ובצדק. ובאשר להערה לגבי נכס 71208100030 (סעיף ג-1 בעמוד 14) התייחסנו והסברנו את הפער.

לאור האמור לעיל אבקש להסיר את ההערה.

עמוד 18 – סיכום

במקביל להחלטה שלנו למחשב את תיקי הנכס (שמסתבר עולה בקנה אחד עם המלצתכם) –

הקושי לקבל תשריטים המתאימים לרשום בנתוני המערכת אינו נובע משיטת התיקוף אלא ממערכת התשריטים של חברת אור הייטק שאינה שומרת את ההיסטוריה של התשריטים אלא כל עדכון בדוח שטחים דורס את הדוחות הקודמים ואת התשריטים המתאימים להם. השינויים בדוחות השטחים ובתשריטים שהומצאו לנו ע"י חברת אור הייטק היו בלתי מוסברים ומחלקת הגבייה עסקה במרוץ מטורף כל העת בניסיון להבין את השינויים ובמתן הסברים לתושבים שהשתנה אצלם החיוב כמעט מדי תקופה. וכל זאת למרות שבגודל הנכסים בדרך כלל לא היה שינוי. כשראינו שאין מוצא סביר החלטנו להחליף את חברת המדידות. כיום מקימים את הנכסים עפ"י מדידה בשטח. לכל נכס ישנו במערכת דו"ח שטחים ותשריט תואם. באשר לעובדה שהמדגם היה פתוח לא ברורה לי ההערה.

עמוד 18 – סעיף 4

ניתנה הנחייה חדשה לעוסקים בעדכון הנכסים לעגל למעלה עפ"י צו הארנונה כל מ"ר לכל סיווג וסיווג בנפרד – למרות שיהיו מקרים בהם העיגול יוסיף מ"ר מעבר לקיים בתשריט.

(כל זאת על מנת ליצור אחידות בהקמה).

עמוד 22 – סעיף 1

מהיכרות של מנהלת הגבייה ומנהל צוות הגבייה את המבנים בהם מדובר, היה ברור שהנכס בו מדובר אינו בית צמוד קרקע בסיווג 110.

מנהלת הגבייה יצאה לשטח ואימתה שהסיווג צ"ל 130.

אבקש להסיר את ההערה

עמוד 22 – סעיף 2

מדובר בנכס משולב בו קרקע תפוסה ומבנים זמניים שהיה בסיווג 299. (נכס משולב) על מנת להתאים את סיווג הנכס לאלה שקיימים בצו הארנונה שינינו את הסיווג ל-700 ותוקן (תיקון טעות) ל-116 בהפרש של יום אחד, וזאת על מנת שהמערכת תדע ליצור חיוב בגין אגרת שמירה שאינה תופסת לגבי סיווג 700. מדובר בשינוי טכני בלבד. התיקון בוצע ע"י מנהל צוות הגביה שמוסמך לבצע תיקונים ולתיקון אין השפעה על סכום חיוב הארנונה.

אבקש להסיר את ההערה

עמוד 22 – סעיף 3

עפ"י כתובת הנכס והקידוד (מספר הנכס) ניתן לדעת בוודאות שבמקרה זה מדובר במחסנים וחניות של הקבלן ולא בדירה. (מדובר בבנין משותף שהדירות ממוספרות בו בסדר רץ ואילו החניות והמחסנים באפסים). השינוי בוצע במהלך בקרה של מנהל צוות הגביה, ואף נבדק בשטח במשותף עם מנהלת הגביה.

אבקש להסיר את ההערה

עמוד 23 – סעיף 4

במסגרת השגה שהוגשה בנכס, עם בדיקת הנכס התברר שמדובר בדירת גג סיווג 140, ולא צמוד קרקע 110.

בעקבות זאת בוצע תיקון לכל המתחם.

אבקש להסיר את ההערה (רצ"ב תשובה להשגה)

עמוד 23 – סעיף 5

הנכס הוחזק בעבר ע"י בנק לאומי. משיצא בנק לאומי הוחזר הנכס לבעלים וחוייב עפ"י סיווג בית עסק, שהוא ברירת המחדל עפ"י היתר הבנייה שניתן למרכז המסחרי.

גם עפ"י השילוט שהוצב במקום ניתן לראות שמדובר בבית עסק לממכר כלי נגינה (רצ"ב צילום השלט).

אבקש להסיר את ההערה.

עמוד 24 – סעיף 6

ב-1/07 הנכס חויב בתעריף המתאים עפ"י נכסי המשנה המפורטים במסך 8102 (רצ"ב פלט המסך מתאריך 2/7/06).

סיווג 530 בתעריף 102.08 ₪ וסיווג 531 (50% מהתעריף בסיווג 530) בתעריף 56.04 ₪.

ראה הגדרה 1-ג – 2 בצו הארנונה של העיר.

בעבר עפ"י צו הארנונה של מודיעין בטרם היה הצו המאוחד (רצ"ב עותק) הסיווג הנכון היה 500 ועפ"י הצו המאוחד (רצ"ב עותק) חויב הנכס לפי הסיווג של נכסי המשנה המצוינים לעיל והתואמים את צו הארנונה הרלוונטי לשנה זו. ככלל החיוב מתבצע על פי נכסי המשנה ורק בהיעדרם עפ"י הנכס הראשי.

ב-2/2007 עם קבלת דו"ח המדידות שבוצע בליגד סנטר בוטל הסיווג הראשי של 500 ל-299 נכס משולב.

שינוי זה לא משפיע על החיוב בארנונה,

ולאור זאת אבקש להסיר את ההערה

עמוד 24 – סעיף 7

מדובר בדירת מגורים. בעקבות דיווח מ-11/04 שונה הסיווג ל-211 ראשי כאשר סיווג המשני 211 – גודל 10 מ"ר ו-130 גודל 144 מ"ר (רצ"ב המסמך). בתהליך איחוד הצווים 12/2005 הפך סיווג משנה 211 לסיווג משנה 212. ב-3/2007 בבדיקה של מערכת הנתונים ראה מנהל צוות הגביה שהסיווג הראשי שאמור להיות 212 שגוי – והתאימו לצו הארנונה. אין בתיקון זה השפעה על חיוב הארנונה אלא מדובר בהתאמה לצו הארנונה בלבד.

אבקש להסיר את ההערה

עמוד 24 סעיף 2 א'

בשל ריבוי השינויים בדוחות השטחים שסיפקה חברת המדידות, ריבוי פניות תושבים להסבר באשר לשינויים התכופים ומשלא ניתן היה להסביר מדוע משתנים השטחים חדשות לבקרים העברתי הנחייה למנהלת מחלקת הגבייה ולמנהל צוות הגבייה להפסיק לעדכן את אותם שינויים תכופים שבינם לבין המציאות אין קשר.

עמוד 25 סעיף ב – 1

מדובר בנכס במרכז ישפרו. הנכס פוצל לשניים עפ"י מסמך של החברה (רצ"ב) במקור הנכס היה בגודל 222 מ"ר (עקרי + משותף) 174 מ"ר עיקרי ו-48 מ"ר משותף.

מהנכס נגרעו 158 מ"ר ונשארו 64 מ"ר (50 מ"ר שטח עיקרי ו-14 מ"ר שטח משותף) ובמקביל נפתח נכס נוסף מס' 91501013061 בגודל 158 מ"ר.

בגין הנכס הנוסף הומצא חוזה שכירות.

אבקש להסיר את ההערה

עמוד 25 – סעיף ב – 2

בתקופה שהנכס הוקם בשנת 2004 השטחים המשניים הוצגו ב-50% משטחם והתווספו לשטח העיקרי. עפ"י צו הארנונה המאוחד החל משנת 2005 מופרדים הנכסים המשניים מהשטח העיקרי ומוצגים במלוא שטחם. החיוב לפי 50% מהתעריף על מלוא השטח. גודל השטח המשני 36 מ"ר, ולכן במעבר מהשיטה הקודמת לשיטה החדשה התווספו 18 מ"ר.

אבקש להסיר את ההערה

עמוד 25 – סעיף ב – 3

מדובר בנכס זמני של הקבלן ששייך מדי פעם מחסנים וחניות לדיירי הבניין. נכון להיום הנכס היסטורי.

באשר להוראת נוהל חוצת האגפים – במקרים רבים בעת בקשה לטופס 4 אין בידי הקבלן רשימה שלמה של שיוכי מחסנים וחניות. כמו כן עדיין ישנן דירות שטרם נמכרו ולעיתים מכירת מחסנים וחניות מתבצעת לאחר אכלוס.

לדעתנו העבודה במחלקת הגביה מתבצעת לפי אמות מידה שוות, אין אפליה או העדפה בין העוסקים והתושבים בחיוב הנכסים. במקום שאנו מוצאים טעויות אנו מתקנים.

המצאנו מסמכים לגבי הנספחים א – ה ולגבי ההערות לאורך הדו"ח. העובדים מבצעים את עבודתם עפ"י הנחיות המנהלים שכפופים לפקודת העיריות צווי הארנונה וכיו"ב. העבודה מתבצעת בעיקרה עפ"י נוהלי חברת מילגם שמבצעת את הגביה בעיר.

עמוד 27 - סעיף 3

התעריפים אשר בצו הארנונה הם במסגרת המקסימום והמינימום המותרים
בפקודת העיריות – בתקנות ההסדרים.

עמוד 27 – סעיף א - 1

מדובר בתיקון בנכס שבוצע בשנת 1995. רצ"ב אסמכתא מטעם גזבר מועצת מכבים
רעות בתקופה זו. למזכרו של הגזבר צורף גם פלט ממערכת הגביה – מס' הנכס בו
דובר 12000001000 – מהתוכנה של חברת ילן. לא הייתה כל בעיה של זיהוי – היה
רק נכס אחד מסוג זה. מדובר בהיסטוריה רחוקה.

אבקש להסיר את ההערה

עמוד 27 – סעיף א - 2

השינויים בנכס המדובר בוצעו עפ"י הסכמים תחת הוראה של בית משפט.
באיחוד צווי הארנונה נרשם בסיווג המשנה 611 - 3 דונם במקום 3000 מ"ר. ולכן
אין שינוי בשטחי החיוב. כמו כן סכום החיוב לא השתנה אלא בעדכון התעריפים
עפ"י החוק (רצ"ב תדפיסי מצב חשבון מלפני ואחרי).

אבקש להסיר את ההערה

עמוד 28 – סעיף 3

1. שטחי החקלאות של קבוץ שעלבים, מושב מסילת ציון ומושב מבוא חורון
מחויבים עפ"י הכתוב בהסכמי פשרה שקיבלו תוקף בית משפט.

2. ליכטנשטיין שלמה מחזיק במטע – כרם ומחויב עפ"י הסיווג המתאים
לגידולי שלחין בצו הארנונה לפי סיווג 612.

אבקש להסיר את ההערה

עמוד 28 – סעיף 4

מלוג שהרצנו על שני מספרי המשתמש "3" ו- "52" עולה כי בוצעו פעולות תחת
משתמש "52" ממחשב של עיריית מודיעין קוד משתמש זה היה בעבר של אשר
עמר (עובד חברת מלגם – גם היום) והשימוש בקוד נעשה על ידינו עד שנפתח
ע"י החברה לאוטומציה משתמש חדש לעובדת החדשה ב- 13/2/07.

לגבי משתמש מס' "3" לא מצאנו בלוג שהורץ פעולה כלשהי במערכת המחשב.
ככל שתעבירי אלינו נתונים לגבי שימוש שנעשה נדע להתייחס.

לגבי ההערה שאין בידינו תיעוד למשתמשי העבר – הצנו בפניכם רשימה הכוללת
את משתמשי העבר ואבקש להסיר את ההערה.

עמוד 29 – סעיף 2

עפ"י חלוקת העבודה במחלקת גביה, המשתמשים המצוינים בהערה, מבצעים
הקמת נכסים ו/או שינוי גודל וסיווג בנכסים.

בעת הצורך מבצעים את העבודה גם משתמשים אחרים עפ"י הוראת מנהל צוות
הגביה המוסמך לכך ובאישורינו, וזאת על מנת לזרז הקמת הנכסים ולגבות
במועד את הארנונה המגיעה מהנכס החדש. להזכירכם מדובר בין 1500 – 1700
יח"ד לשנה.

באשר לאיתור העובד שביצע שינוי במערכת הרי שבמסך 102 ניתן לראות כל
שינוי בקובץ האב כולל תאריך ביצוע השינוי ומספר המשתמש שביצע את
השינוי, ומאיזה מסוף בוצע השינוי.

עמוד 29 – סעיף 3

מדובר בבאג בתוכנה של החברה לאוטומציה שזוכרת את הכניסה הראשונה
למערכת בלי קשר לאיזו רשות קוד המשתמש שייך. מנהל צוות הגביה שפתח
את המערכת ברשות אלעד בקוד המשתמש שלו שם "8" עבר במסך תקני מס'

12 של תכנת האוטומציה לרשות מודיעין , ובשל הבאג שקיים במערכת האוטומציה נגרר קוד המשתמש 8 לרשות מודיעין.

עמוד 30 – סעיף ב' 1

במערכת המחשוב קיימת הפרדה מוחלטת בין סיווג דירות המגורים של מודיעין לבין סיווג העסקים במכבים. אמנם הפתיח של מספר הנכס "120" זהה , אולם בהמשך החוקיות במספרי הנכס שונה. לדוגמא:
במודיעין רחוב עמק יזרעאל

מס נכס –	00010	001	120
מס' הדירה	מס בניין	קוד רחוב	

במכבים

הקידומת של כל העסקים היא 12 :	100	000000	12
מס' החנות	סימול לעיסוק במכבים		

אין מדובר בכפילות – מדובר בשיטה שונה לקידוד מס' הנכס. מ.מ.מכבים – רעות התנהלה כרשות נפרדת מעיריית מודיעין עד לסוף 2003 ומספרי הנכסים מקודדים באופן שונה. זה לגיטימי ואין כאמור עפ"י הדוגמאות שלעיל סיבה להתבלבל או ליצור טעות בחיוב. זיהוי הנכסים ברור לגמרי.
אבקש להסיר את ההערה.

עמוד 32 – סעיף ג' סיכום והמלצות

אני דוחה מכל וכל את ההערה כי קיים אי סדר מובהק במחלקה. מחלקת הגביה עובדת בתנאים קשים של מקום, גידול מתמיד במספר בתי האב בעיר, בנוסף תשריטי המדידה של החברה איתה עבדנו היו ברמת ביצוע נמוכה שסיפקה כל העת תשריטים משתנים. אכן למנהל הצוות ידע רב ואנו מברכים על כך. כל המסמכים שביקשתי לצורך תגובה לטיוטת הביקורת נמסרו לי בזמן קצר. וגם אם לפעמים חומר נמצא בארכיון והזמן למשיכתו ארוך יותר אין בכך פגם. לגבי מדגם "פתוח" או "לא פתוח" – אינני מבינה את ההערה שהרי לא הרשות קובעת את שיטת הביקורת. לגבי שיטת התיק – הרשות מתכוונת במהלך 2009 לבצע סריקה של חוקי הנכס ושל כל המסמכים הנלווים באופן שיקל על תהליך העבודה.

עמוד 32 – סעיף 1

צוות הגביה מקים את הנכסים עפ"י הנהלים של חברת מלגם שמתיישב עם הנחיות הרשות וצו הארנונה, קיימת אחידות בנושא הקמת נכסים. אין נוקטים איפה ואיפה בין הנכסים השונים.

עמוד 33 – סעיף 2 א'

האחוזים המצוינים בהערה אמורים להשתנות בעקבות מסמכים, שהעברנו לכם (ראו נספחים והערותינו השונות עד כה), ובעקבות זאת גם הנתונים הכספיים והסטטיסטיים.

עמוד 33 – סעיף 2 ב'

עובדי מחלקת הגבייה אכן הפסיקו לעדכן שינויים עפ"י הנחייה של הח"מ כי נקלענו למצב אבסורדי בו לא יכולנו להסביר את השינוי המתמיד בגודל הנכס.

עמוד 34 – סעיף 1 + סעיף 2

ישנה התייחסות לנושא בנספח המתאים.

עמוד 34 "לדעת הביקורת"

אני חולקת על המסקנות שמתארות "כאוס" במחלקת הגבייה. אנו עובדים בשקיפות מלאה, בצורה שוויונית, לא נוקטים איפה ואיפה בין הנכסים ו/או בעליהם. לעובדים ולמנהלים ידע נרחב בגבייה וגם אם לדעת המבקרות לא הומצאו מסמכים בזמן – הרי שבין זה לבין "כאוס" הדרך ארוכה. כמון כן לכל הנספחים המצאנו מסמכים המתעדים את הפעולות שבוצעו בפגישה הנוספת אצלנו.

עמוד 35 – סעיף 3

המצאנו מסמכים לנספח המתאים. לדעתי רוב ההערות אמורות להתבטל עפ"י המסמכים שהוגשו. ככלל השימוש בנכס נקבע עפ"י החוזה המועבר לעירייה ובמידת הצורך השלמת אינפורמציה ע"י פקח גביה שנשלח לנכס.

כמו כן, מאז המעבר לשיטת הקמת הנכסים עפ"י מדידה בשטח – מחלקת הגבייה מקבלת מהמודד נתונים באשר למהות השימוש בנכס, גם מהשטח.

עמוד 35 – סעיף 4 א' 1

בידי המחלקה ישנו רישום של משתמשי העבר – רישום זה הועבר אליכם. לגבי פעולות שבוצעו ע"י משתמש מס' 52 (עובד מלגם) הועברה התייחסות בסעיף הרלוונטי.

עמוד 35 – סעיף א' 2

לכל עובדי המחלקה פתוחים כל המסמכים לביצוע העבודה הנדרשת. חלוקת העבודה בסמכות מנהל צוות הגבייה. כמו כן גם מבלי להריץ לוג שינויים ניתן לדעת מי ביצע עבודה/שינוי כלשהו במערכת הגבייה.

עמוד 35 – סעיף א' 3

התייחסנו בהערה הרלוונטית בדו"ח – הבאג הוא במערכת התוכנה של החברה לאוטומציה.

יחד עם זאת לקחנו לתשומת ליבנו את ההערה.

עמוד 36 – סעיף ב'

התייחסנו בסעיף הרלוונטי בדו"ח. ישנה הפרדה מוחלטת בקידוד הנכסים השונים ומצב כפי שמתואר בהערה זו אינו אפשרי.

לסיכומה של התייחסות:

המצאנו לכן מסמכים המגבים את הנתונים הנמצאים במערכת הנכסים של המ.ג.ע עפ"י דרישתן בפגישה אצלנו, לגבי כל נספח ונספח. מהמסמכים עולה כי הנכסים הוקמו עפ"י התשריטים שהיו באותה עת בידי מחלקת הגבייה.

בנושא עיגול גודל הנכס למ"ר השלם – במרבית המקרים מדובר בנכסים המורכבים מנכס עיקרי ונכס משני ולא בוצע עיגול למעלה בשני הנכסים אלא באחד מהם.

לא ניתן להגיע במערכות הקיימות לפתרון טכנולוגי.

בנושא תשריטי המדידה שהשתנו לעיתים תכופות בעבר – נתנו פתרון בהחלפת חברת המדידות ושיטת המדידה. כיום מתבצעת מדידה בשטח הנכס מיד לאחר

אכלוסו . המודד ממציא לנו תשריט הכולל טבלת שטחים סקיצה ומהות שימוש עפ"י הסיווגים שבצו הארנונה, תוך אינטראקציה שוטפת עם מנהלת הגבייה. באשר לשיטת התיוק – כפי שנכתב לעיל – אנו בוחנים אפשרות לתיוק סרוק / ממוחשב לתיקי הנכסים. אנו פתוחים לקבל ביקורת וללמוד ממנה יחד עם זה בעיני צורמת מאוד המסקנה שלכן על " אי סדר מובהק" במחלקת הגבייה. האמירה הזו קנטרנית ולא במקומה (וזאת בלשון המעטה).

בכבוד רב ,
שולי כהן

גזברית העירייה

העתק :
מר אריק משיח – מבקר העירייה

מעקב תיקון ליקויים

דוח מס' 1 – ביקורת במח' לאחזקת מבנים ותקשורת – נמצא כי הליקויים תוקנו. דווח לי כי בוצעה הפרדה בשעוני הצריכה, ניתן לחייב את המשתמשים השונים עבור צריכה מדודה.

דוח מס' 2 – ביקורת במדור רישוי עסקים. בימים אלה מסתיימת ביקורת מעמיקה כפי שנדרשת על ידי יו"ר ועדה לענייני ביקורת, מר אבי אלבז. דוח הביקורת יוגש לראש העיר מיד עם סיומו.

דוח מס' 3 – השלמת המקווה במתחם קייזר וניגוד העניינים של יו"ר דריקטוריון החכ"ל. הקבלן שנבחר וביצע את עבודות השלמת המקווה (על פי חו"ד יועמ"ש של החכ"ל), "נאות גל".